

Bestuursrapportage 1-2018

waterschap
**Hollandse
Delta**

31 mei 2018

VERANTWOORDING

WATERSCHAP

waterschap Hollandse Delta
Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk

Postbus 4103
2980 GC Ridderkerk
t 088 974 33 00
f 088 974 30 01
i www.wshd.nl

Inhoudsopgave:

1	Inleiding	4
1.1	Algemeen	4
1.2	Uitgangspunten en normen	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Bestuurlijke samenvatting	6
2.1	Financiële ontwikkelingen	6
2.2	Mutaties investeringen	10
2.3	Begroting naar kostendragers	20
2.4	Relatie begroting en Burap 1	20
3	Programmaplan	21
3.1	Programma 1 – Waterkeringen	22
3.2	Programma 2 – Water	26
3.3	Programma 3 – Zuiveren	30
3.4	Programma 4 – Wegen	34
3.5	Programma 5 – Algemene beleidstaken	38
3.6	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	40
3.7	Ondersteuning en bedrijfsvoering	42
4	Paragrafen	45
4.1	Ontwikkelingen sinds de vorige rapportage	45
4.2	Incidentele baten en lasten	46
4.3	Reserves en voorzieningen	47
4.4	Waterschapsbelastingen	49
4.5	Weerstandsvermogen	49
4.6	Financiering	53
4.7	Verbonden partijen	55
4.8	Bedrijfsvoering	56
4.9	EMU-saldo	57
4.10	Duurzaamheid	58
4.11	Inkoop en aanbesteden	58
5	Exploitatiebegroting	60
5.1	Exploitatiebegroting naar programma's	60
5.2	Exploitatiebegroting naar kosten- en opbrengstensoorten	62
6	Vaststelling Burap 1-2018	63
	Bijlage 1 Staat van reserves	65
	Bijlage 2 Staat van voorzieningen	66
	Bijlage 3 Lopende investeringen	67
	Bijlage 4 Status volgens Programmabegroting 2018-2022 geplande investeringen	84
	Bijlage 5 Overzicht potentiële investeringsprojecten 2018-2022	88
	Bijlage 6 Overzicht rechtsgedingen	98
	Bijlage 7 Lijst van afkortingen	100

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Voor u ligt de eerste bestuursrapportage (Burap 1) van 2018. Met deze Burap geeft het college van Dijkgraaf en Heemraden (D&H) een actueel beeld over de voortgang van de uitvoering van de Programmabegroting 2018-2022. Deze toelichting betreft de voortgang van werkzaamheden, de uitputting van de daartoe beschikbaar gestelde middelen en de prognose per 31 maart 2018 voor het gehele kalenderjaar 2018. De presentatie van Burap 1 sluit aan op de presentatie van de Programmabegroting 2018-2022 met als doel de verantwoordingsinformatie zo helder en consistent mogelijk aan te bieden.

In overeenstemming met het op 22 maart 2012 door de VV aangenomen voorstel tot aanpassing van de P&C-cyclus wordt in de Burap alleen gerapporteerd over producten waar sprake is van een afwijking ten opzichte van de begroting. In bijlage 3 wordt ten aanzien van de lopende investeringen niet alleen de afwijkingen toegelicht maar er wordt ook een korte stand van zaken geschetst. Afwijkingen op de exploitatiebegroting worden bruto gepresenteerd, dat wil zeggen naar een onderscheid in baten en lasten. De verantwoording gebeurt, evenals in de Programmabegroting en voorgaande Buraps, op beleidsproductniveau. Op dit niveau zijn de doelstellingen van de organisatie in prestaties vertaald. Daarnaast worden de mutaties voor lopende en geplande investeringen aangegeven in de Burap. Investeringen kunnen gewijzigd zijn, vervallen of nieuw opgevoerd.

1.2 Uitgangspunten en normen

De Programmabegroting 2018-2022 geeft op basis van het Waterschapsbesluit de doelstellingen, activiteiten en daaraan gekoppelde kosten weer. Bijsturing op de Programmabegroting vindt plaats via de bestuursrapportages. Deze Burap is de eerste afwijkingenrapportage ten opzichte van de Programmabegroting.

Voor de samenstelling van Burap 1-2018 zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Er is sprake van een afwijking als de verwachting voor het jaar 2018 per 31 maart afwijkt van de verwachting zoals opgenomen in de Programmabegroting 2018-2022;
- Beleidsmatige afwijkingen, waaronder afwijkingen op de realisatie/prognose van de prestatie-indicatoren, worden gerapporteerd en toegelicht;
- Financiële afwijkingen groter dan € 10.000 worden gerapporteerd en toegelicht;
- Indien er geen afwijkingen zijn, wordt aangegeven 'Er zijn geen afwijkingen'.

In deze Burap zijn de bestuurlijke besluiten tot en met 31 maart 2018 verwerkt.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een bestuurlijke samenvatting van de financiële afwijkingen die zijn ontstaan op het gebied van de Programmabegroting en investeringen. Verder is in dit hoofdstuk een analyse van de mutaties op de lopende en geplande investeringen opgenomen, waarbij ook een afzonderlijke paragraaf is opgenomen met een toelichting op investeringen groter dan € 10 mln. In bijlage 3 is een totaaloverzicht van de lopende investeringen opgenomen. De status van de volgens de Programmabegroting geplande investeringen is opgenomen in bijlage 4.

Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de afwijkingen die zijn ontstaan binnen de programma's die onderdeel uitmaken van het programmaplan van WSHD. De verantwoording vindt plaats op beleidsproductniveau. Per beleidsproduct worden afwijkingen op drie gebieden toegelicht:

- Wat gaan we daarvoor doen in 2018 (beleidsmatige afwijkingen);
- Prestatie-indicatoren;
- Exploitatie (financiële afwijkingen).

Het programmaplan van waterschap Hollandse Delta bevat de volgende onderdelen:

- Programma 1 - Waterkeringen
- Programma 2 - Water
- Programma 3 - Zuiveren
- Programma 4 - Wegen
- Programma 5 - Algemene beleidstaken
- Programma 6 - Ondersteuning en bedrijfsvoering

Tevens zijn in dit hoofdstuk de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien opgenomen.

Hoofdstuk 4 beschrijft de afwijkingen die zijn ontstaan binnen de (voor de begroting) verplichte paragrafen.

Hoofdstuk 5 bevat de exploitatiebegroting en de wijzigingen daarop.

De Burap wordt afgesloten met een aantal bijlagen waaronder overzichten van de lopende en geplande en potentiële investeringen en overzichten ten aanzien van de reserves en voorzieningen.

2 Bestuurlijke samenvatting

2.1 Financiële ontwikkelingen

De mutaties bij Burap 1-2018 bedragen afgerond € 197.000 nadelig. Omdat verwacht wordt dat de belastingopbrengst in 2018 voordelig uitvalt maar dat op dit moment het voordeel nog niet gekwantificeerd kan worden, is een aanname gedaan dat het voordeel in ieder geval € 197.000 bedraagt. Hiermee komt het verwachte resultaat Burap 1 op nihil.

Uit Burap 1 volgt wel een aantal mutaties in de begrote kosten en opbrengsten. Dit wordt op hoofdlijnen veroorzaakt door de hieronder genoemde posten. Bij iedere post is aangegeven of de mutatie een interne (beïnvloedbare) of externe (niet of nauwelijks beïnvloedbare) oorzaak heeft:

Het voordeel op de programma's bedraagt afgerond € 18,3 miljoen en het nadeel bedraagt afgerond € 18,5 miljoen. Per saldo een nadeel van € 197.000. Een aantal verschuivingen zijn het gevolg van eerder genomen bestuurlijke besluiten zoals toevoeging bestemmingsreserve onderhoud CMK van € 4.548.000 (VV 25 januari 2018) en de onttrekkingen aan de reserves voor het NEN project Sluisjesdijk van € 3.400.000 (VV 29 maart 2018). Daarnaast zijn er toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en overige overhevelingen die om administratief technische redenen via de Burap moeten lopen.

De belangrijkste mutaties uit de Burap zijn:

Externe (niet of nauwelijks beïnvloedbare) oorzaak:

Hogere solidariteitsbijdrage HWBP als gevolg van indexering door het Rijk (nadeel € 300.000), eerste begrotingswijziging Het Waterschapshuis (nadeel € 173.000), opruimwerkzaamheden westerstorm (nadeel € 77.000) en hogere waterschapsbrede bijdragen aan onder meer UvW en Stowa (nadeel € 60.000).

Interne (beïnvloedbare) oorzaak:

Versnelling uitvoering Eerste beoordelingsronde (nadeel € 581.000), Digitaal platform Skype for Business (nadeel € 140.000), Innovatieproject Bouwen met bagger (nadeel € 350.000), inventarisatie oneigenlijk grondgebruik Hoeksche Waard (nadeel € 61.000) en bereiken onderwijskolom 10-23 jaar (nadeel € 100.000).

Het totale verwachte resultaat 2018 bedraagt € 33.000 voordelig. Dit is het totaal van de mutaties Burap 1-2018 (€ 0) inclusief de structurele mutaties Burap 2-2017 (€ 33.000 voordelig).

In onderstaande tabel is het geprognosticeerde resultaat per programma opgenomen.

Programma (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Waterkeringen	20.432	2.281	21.092	660	N
Water	45.069	7.897	40.506	-4.563	V
Zuiveren	57.497	14.214	58.984	1.487	N
Wegen	8.179	-5.361	8.067	-112	V
Algemene beleidstaken	12.135	3.780	12.216	81	N
Algemene dekkingsmiddelen	-143.943	-517	-143.681	262	N
Ondersteuning en bedrijfsvoering	427	-0	1.730	1.303	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-203	22.295	-1.085	-882	V
Toevoeging aan reserves	9.001	5.376	15.780	6.778	N
Onttrekking aan reserves	-8.831	-7.288	-14.727	-5.896	V
Saldo van baten en lasten na bestemming	-33	20.382	-33	0	

In onderstaande tabel is per programma een opsomming van de voor- en nadelen groter dan € 50.000 weergegeven die in deze Burap zijn opgenomen. In de tabel is een kolom opgenomen waarin wordt verwezen naar de paragraaf in deze Burap waar dit voor- of nadeel nader wordt beschreven. Het betreft hier alle mutaties, zowel incidenteel als structureel (kolom "I/S"). Daarnaast is er een kolom opgenomen waarin aangegeven wordt of de mutatie een interne of externe oorzaak kent (kolom "Intern / Extern").

Programma	§	Voordelen	Bedrag	I / S	Intern / Extern
Waterkeringen	3.1.1	Onttrekking Algemene reserve Waterkeringen Eerste beoordelingsronde	581	I	I
Waterkeringen	3.1.1	Overheveling voor dekking innovatieproject Bouwen met bagger	110	I	I
Waterkeringen	3.1.2	Verschuiving HWBP fase 2 projecten van exploitatie naar investeringen	3.068	I	I
Waterkeringen	3.1.2	Baten project Voorverkenning Normtraject 20.3	1.217	I	I
Waterkeringen	3.1.2	Baten project Fase 2 Dijkversterking Spui West HWBP-2	141	I	I
Waterkeringen	3.1.2	Subsidiabele uren voor projecten Fase 2 HWBP-2	56	I	I
Waterkeringen	3.1.3	Overheveling voor dekking innovatieproject Bouwen met bagger	100	I	I
Watersysteem	3.2.1	Overheveling naar bedrijfsvoering voor inhuur watersysteembeoordeling	64	I	I
Watersysteem	3.2.2	Te ontvangen onderhoudsgelden CMK	4.548	I	E
Watersysteem	3.2.2	Onttrekking aan bestemmingsreserve Onderhoud CMK	265	S	E
Watersysteem	3.2.2	Lagere last stedelijk maaien	270	S	E
Watersysteem	3.2.2	Actualisatie kapitaallasten	182	I	I
Zuiveren	3.3.1	Overheveling naar bedrijfsvoering voor inhuur projectborger ALM	140	I	I
Zuiveren	3.3.2	Onttrekking aan bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk	1.400	I	I
Zuiveren	3.3.2	Onttrekking reserve budgetoverhevelingen asbestcementleiding Westmaas	170	I	I
Zuiveren	3.3.2	Onttrekking reserve budgetoverhevelingen ALM onderhoud	100	I	I
Zuiveren	3.3.2	Onttrekking Algemene reserve t.b.v. vorming bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk	2.000	I	I
Wegen	3.4.2	Hogere bijdrage WHW-gelden	441	S	E
Wegen	3.4.2	Opbrengst herstelwerkzaamheden aan wegopbrekingen	80	I	E
Wegen	3.4.3	Actualisatie kapitaallasten	264	I	I
Alg beleidstaken	3.5.1	Meer verkopen van gronden	100	I	E
Alg beleidstaken	3.5.2	Onttrekking reserves voor bereiken onderwijskolom 10-23 jaar	100	I	I
Alg dekking	3.6.1	Lagere lasten Cross Border Lease	1.329	I	I
Alg dekking	3.6.1	Verschuiving vennootschapsbelasting naar programma zuiveren en verlaging	50	S	I
Alg dekking	3.6.2	Onvoorzien: opruimwerkzaamheden westerstorm	77	I	I
Onderst + BV	3.7	Onttrekking reserve geactiveerde lasten	500	I	I
Onderst + BV	3.7	Onttrekking reserve reorganisatie	500	I	I
Onderst + BV	3.7	Onttrekking reserve dijkversterkingen (bouwen met bagger)	140	I	I
Onderst + BV	3.7	Onttrekking reserve algemene beleidstaken (digitaal platform)	140	I	I
Diverse	diverse	Saldo overige voor- en nadelen kleiner dan € 50.000	167	I/S	n.v.t.
Totaal voordelen			18.299		

Programma	§	Nadelen	Bedrag	I / S	Intern / Extern
Waterkeringen	3.1.1	Versnelling uitvoering project Eerste beoordelingsronde	581	I	I
Waterkeringen	3.1.1	Minder subsidiabele uren HWBP	62	I	I
Waterkeringen	3.1.2	Hogere solidariteitsbijdrage HWBP	300	I	E
Waterkeringen	3.1.2	Verschuiving HWBP fase 2 projecten van exploitatie naar investeringen	3.012	I	I
Waterkeringen	3.1.2	Lasten project Voorverkenning Normtraject 20.3	1.313	I	I
Waterkeringen	3.1.2	Lasten project Fase 2 Dijkversterking Spui West HWBP-2	141	I	I
Watersysteem	3.2.2	Toevoeging aan bestemmingsreserve Onderhoud CMK	4.548	I	E
Watersysteem	3.2.2	Bijstelling onderhoudsbudgetten nav project CMK	265	S	E
Watersysteem	3.2.2	Lagere baat stedelijk maaien	270	S	E
Zuiveren	3.3.2	Uitvoering NEN project Sluisjesdijk	1.400	I	I
Zuiveren	3.3.2	Verwijderen asbestcementleiding Westmaas	170	I	I
Zuiveren	3.3.2	ALM gerelateerd onderhoud	100	I	I
Zuiveren	3.3.2	Toevoeging aan bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk	2.000	I	I
Wegen	3.4.1	Onderzoek overdracht wegen	90	I	I
Wegen	3.4.2	Onderhoud wegen	441	S	E
Wegen	3.4.3	Herstelwerkzaamheden aan wegoopbrekingen	80	I	E
Wegen	3.4.4	Opruimwerkzaamheden westerstorm	77	I	E
Alg beleidstaken	3.5.1	Waterschapsbrede bijdragen	60	S	E
Alg beleidstaken	3.5.1	Inventariseren oneigenlijk grondgebruik Hoeksche Waard	61	I	I
Alg beleidstaken	3.5.2	Bereiken onderwijskolom 10-23 jaar	100	I	I
Alg dekking	3.6.1	Lagere baten Cross Border Lease	1.329	I	I
Alg dekking	3.6.1	Hogere toevoeging reserve rente egalisatie	230	I	I
Onderst + BV	3.7	Werving voor ambitietraject en organisatieontwikkeling	500	I	I
Onderst + BV	3.7	Niet begrote frictiekosten	500	I	I
Onderst + BV	3.7	Innovatietraject Bouwen met bagger	350	I	I
Onderst + BV	3.7	Inhuur watersysteembeoordeling	64	I	I
Onderst + BV	3.7	Inhuur projectborger ALM	140	I	I
Onderst + BV	3.7	Eerste begrotingswijziging HWH	173	I	E
Onderst + BV	3.7	Digitaal platform Skype for Business	140	I	I
Totaal nadelen			18.496		
Totaal Nadeel Burap 1 - 2018			-197		
Verwacht voordeel belastingopbrengst			197		
Resultaat Burap 1 - 2018			-		

Fout! Ongeldige koppeling. De financiële afwijkingen groter dan € 10.000 zijn in de aangegeven paragrafen nader toegelicht.

Structurele mutaties

In onderstaande tabel is het saldo van de structurele mutaties per programma weergegeven voor de komende vijf jaar. Deze cijfers zijn exclusief effecten op de kapitaallasten vanwege nieuwe of vervallen investeringen. De kapitaallasten worden meegenomen in de Programmabegroting 2019-2023.

Programma (x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Waterkeringen	0	0	0	0	0
Watersysteem	265	265	265	265	265
Zuiveren	20	20	20	20	20
Wegen	-20	-20	-20	-20	-20
Algemeen	10	10	10	10	10
Ondersteuning en bedrijfsvoering	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-265	-265	-265	-265	-265
Totaal structurele mutaties	10	10	10	10	10

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er de komende vijf jaar jaarlijks per saldo € 10.000 meer budget benodigd is. De volgende mutaties liggen hieraan ten grondslag:

- Watersysteem: bijstelling onderhoudsbudgetten n.a.v. project CMK, nadeel € 265.000 (zie paragraaf 3.2.2.);
- Watersysteem: lagere last (€ 270.000) en lagere baat (€ 270.000) voor stedelijk maaien (zie paragraaf 3.2.2);

- Zuiveren: verschuiving vennootschapsbelasting naar programma zuiveren, nadeel € 20.000 (zie paragraaf 3.3.2);
- Wegen: hogere bijdrage WHW-gelden, voordeel € 441.000 en hogere lasten voor het onderhoud wegen, nadeel € 441.000 (zie paragraaf 3.4.2);
- Wegen: lagere vergoeding aan gemeenten voor onderhouden openbare verlichting, voordeel € 20.000 (zie paragraaf 3.4.3);
- Algemeen: verschuiving en voordeel vennootschapsbelasting, voordeel € 50.000 (zie paragraaf 3.6.1);
- Algemeen: hogere kosten waterschapsbrede bijdragen, nadeel € 60.000 (zie paragraaf 3.5.1).
- Onttrekking reserves: structurele onttrekking aan de bestemmingsreserve onderhoud CMK, ter dekking van de bijstelling onderhoudsbudgetten project CMK, voordeel € 265.000 (zie paragraaf 3.2.2.).

2.2 Mutaties investeringen

Ten opzichte van de Programmabegroting 2018-2022 zijn nieuwe investeringen opgevoerd, zijn investeringen komen te vervallen en zijn lopende en/of geplande investeringen gewijzigd. In dit hoofdstuk worden de investeringen beschreven waarop ontwikkelingen van toepassing zijn. Het totaaloverzicht van lopende investeringen is terug te vinden in bijlage 3 van deze Burap. Het overzicht voor de geplande investeringen is opgenomen in bijlage 4. De mutaties, zoals in dit hoofdstuk beschreven, zijn rood gemarkeerd. Hierbij geldt dat de oude situatie is doorgehaald. De nieuwe situatie, die ontstaat na vaststelling van deze Burap, is toegevoegd.

Er heeft een evaluatie plaatsgevonden van de regeling werkwijze investeringskredieten. Hierin is de ontwikkeling meegenomen dat het college van D&H bij investeringsprojecten meer toetsmomenten in wenst te bouwen om een meer inhoudelijke discussie te voeren. Bij de Kadernota 2018 is al gewerkt aan een systeemwijziging met als doel dat VV, D&H en organisatie in de juiste rol komen. De uitwerking van deze nieuwe werkwijze is opgenomen in de Kadernota 2018. In het verlengde hiervan is de regeling werkwijze investeringskredieten per 1 januari 2018 herzien en vastgesteld in het college van D&H van 13 februari 2018.

2.2.1 Potentiële investeringen

Mede ingegeven vanuit bestuurskracht wenst het college bij investeringsprojecten meer toetsmomenten in te bouwen en een meer inhoudelijke discussie te voeren. Derhalve is gewerkt aan een systeemwijziging met als doel dat VV, D&H en organisatie in de juiste rol komen. Het college heeft deze nieuwe werkwijze geïntroduceerd bij de Kadernota 2018. Deze werkwijze is doorgevoerd in de Programmabegroting 2018-2022. Met de voorgestelde werkwijze wordt ervaring opgedaan. De komende jaren zal de werkwijze verder ontwikkeld en geprofessionaliseerd worden. De nieuwe werkwijze moet er aan bijdragen dat het moment van aanvang en de financiële omvang van investeringen beter geraamd worden.

In de Programmabegroting 2018-2022 is een groslijst opgenomen (bijlage 8b) met mogelijke investeringen die onderzocht dan wel voorbereid worden. Hiermee wordt meer inzicht verkregen in de investeringen op korte en lange termijn. Over de voortgang van het onderzoek en de voorbereiding van deze mogelijke investeringen wordt gerapporteerd in bijlage 5 van deze Burap.

2.2.2 Nieuwe investeringen

In deze Burap wordt de volgende nieuwe investering opgevoerd:

Xxx Kantoorruimte Hoekseweg te Strijen

De vergunning voor de tijdelijke huisvesting van Portakabins van de werf op de Hoekseweg in Strijen verloopt en wordt door de gemeente Strijen niet verlengd. De Portakabins moeten worden afgebroken en verwijderd. Om die reden wordt een deel van het magazijn op het steunpunt Hoekseweg omgebouwd tot kantoorruimte. De kosten voor de aanpassing worden ingeschat op € 395.000. Om dit op korte termijn mogelijk te maken, wordt deze investering opgevoerd als nieuwe investering bij Burap-1 2018 en wordt verzocht deze investering direct vrij te geven. De extra kapitaallasten die uit deze investering voortvloeien worden gedekt uit het vervallen van de exploitatiekosten van de Portakabins.

2.2.3 Vervallen investeringen

Er zijn geen investeringen die komen te vervallen.

2.2.4 Gewijzigde investeringen

De volgende investeringen wijzigen ten opzichte van de Programmabegroting 2018-2022 (de nieuwe ramingen zijn opgenomen):

Wijzigingen in geplande investeringen**Programma Water**

Objectnr.	Omschrijving	Bruto investering		Bijdragen en subsidies		Netto investering	
7103000014	Effect. Peilbesl. Noordrand Voorne/KVW	~~410~~	610			~~410~~	610
7103100341	KRW opgave Afwatering Voorne- Oost	~~622~~	207	~~-415~~	0	~~207~~	207

71031000014 Effectuering Peilbesluit Noordrand Voorne/KVW

In het college van D&H van 3 mei 2016 zijn voor het gebied Voorne-Putten de peilbesluiten Noordrand van Voorne en Klein Voorne West vastgesteld. In het project worden twee kleine gemalen van nieuwe automatiseringsapparatuur voorzien, wordt een inlaat vervangen en geautomatiseerd, worden stuwen vernieuwd en worden schade beperkende maatregelen vanwege peilaanpassingen uitgevoerd. Tijdens de opstartfase van het project is de raming geactualiseerd. Dit heeft geleid tot een stijging van de bouwkosten. Hierdoor komen de bouwkosten te samen met de personele kosten boven de grens van nota AWA uit en dienen de personele kosten eveneens te worden meegenomen. In Burap 1 -2018 wordt voorgesteld om het krediet naar € 610.000 te verhogen.

7103100341 KRW opgave Afwatering Voorne-Oost

Ten oosten van het Kanaal door Voorne ligt een KRW-waterlichaam waarvoor in het KRW-proces is afgesproken dit waterlichaam over 1 km te verruimen en te voorzien van een oever met voldoende oeverplanten. Met de provincie en de gemeenten van Voorne-Putten is afgesproken dat deze maatregel onderdeel uitmaakt van het project Kreken Kweken en de bijbehorende subsidievoorwaarden. In de bestuurlijke stuurgroep Kreken Kweken is afgesproken dat de gemeente in plaats van het waterschap de uitvoering op zich neemt. Hierdoor wordt het een project derden waarbij de bijdrage van het waterschap hetzelfde blijft. In Burap 1-2018 wordt voorgesteld het krediet aan te passen en de bruto uitgaven van € 207.212 (zijnde de bijdrage van WSHD) op te nemen.

Programma Zuiveren

Objectnr.	Omschrijving	Bruto investering		Bijdragen en subsidies		Netto investering	
7304100123	Roostergoedinstallatie rwzi Dordrecht	~~1.300~~	2.100			~~1.300~~	2.100
7304100708	Dokhaven bellenbeluchting B-trap	~~2.940~~	3.700			~~2.940~~	3.700
7304210021	Gassysteem Sluisjesdijk (op termijn)	~~664~~	985			~~664~~	985
7304210036	Centrifuges Sluisjesdijk pompen ontw.slib	~~3.900~~	8.231			~~3.900~~	8.231

7304100123 Roostergoedinstallatie rwzi Dordrecht

Het vuilvang-rendement van de huidige stappenroosters op de rwzi Dordrecht is laag. Gevolg is dat met name de beluchtingstanks sterk vervuilen met als gevolg een hoger energieverbruik van de beluchtingsinstallatie en hoge onderhoudskosten aan mechanische equipment. Doordat de nieuw te installeren roosters een hoger rendement bedrijfswatergebruik hebben dan de huidige stappenroosters, dient tevens voorzien te worden in een nieuwe bedrijfswaterinstallatie. Deze aanpassing leidt tot een bijstelling van de investering naar € 2,1 miljoen.

7304100708 Dokhaven bellenbeluchting B-trap

Dit project heeft tot doel het vervangen van het bestaande beluchtingssysteem door een nieuw energie-efficiënt beluchtingssysteem. Hiermee kan een energiebesparing van 3.000.000 kWh/jaar worden gerealiseerd. Dat is circa 5% van het jaarverbruik van het taakveld Zuiveren en levert daarmee een grote bijdrage aan de doelrealisatie van het MJA3-programma. Door de lage marktprijs voor elektriciteit is er op alleen economische gronden geen business case. In het proces van het Opgaveplan Duurzaamheid, Energie en Innovatie 2016-2019 is voorgesteld dit project te beschouwen als een maatschappelijke business case waarbij meer aspecten een rol spelen in de afweging dan alleen het bedrijfseconomische. De uitkomst van de MKBA (Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse) is dat energiezuinige beluchting Dokhaven een kosteneffectieve en maatschappelijk goede investering betreft. De ALM Dokhaven wordt in 2018 en 2019 uitgevoerd, die moet leiden tot een integraal beeld en een toekomstvisie voor deze installatie. Uit de ALM kunnen andere of nog betere alternatieven komen waardoor het risico op een desinvestering niet valt uit te sluiten. Daarom wordt voorgesteld de investeringsbeslissing uit te stellen tot na afronding van de ALM. De geplande investering wordt

hiermee doorgeschoven naar 2021. Met het uitvoeren van de MKBA is de verouderde business case en het investeringsbedrag geactualiseerd.

7304210021 Gassysteem Sluisjesdijk (op termijn)

Dit project maakt onderdeel uit van de projecten die voortgekomen zijn uit de ALM-studie Sluisjesdijk. Het onderzoek en de scopebepaling (capaciteitsmaatregel gasfakkel) voor dit project is recent afgerond als onderdeel en input voor de IBC. Op basis van de SSK-kostenraming dient het investeringsbedrag bijgesteld te worden van € 664.000 naar € 985.000. Dekking is aanwezig in de post Sluisjesdijk-breed-onvoorzien.

7304210036 Centrifuges Sluisjesdijk pompen ontwatering slib

De centrifuges, ontwaterd slibpompen en alle bijbehorende randapparatuur zoals aandrijving, besturing, meet- en doseervoorzieningen zijn dringend aan modernisering en/of vervanging toe. Dit geldt ook voor de opslag- en (doseer-)voorzieningen ten aanzien van chemicaliën. Deze investering is nodig om de betrouwbaarheid, beschikbaarheid, veiligheid en prestaties te garanderen en te verbeteren. In de Kadernota 2018 is deze investering met een eerste inschatting van € 3.900.000 opgenomen voor jaarschijf 2019 (conform nieuwe werkwijze met een bandbreedte van 75%) om op basis van studie en scopebepaling daarna het investeringsbedrag bij te stellen. De studie is uitgevoerd, de scope is bepaald en de IBC is opgeleverd. De bijgestelde raming bedraagt € 8.231.000.

Programma Wegen

Objectnr.	Omschrijving	Bruto investering		Bijdragen en subsidies	Netto investering	
7405210053	Vervangen openbare verlichting (jaarschijf 2019)	~~145~~	375		~~145~~	375

7405210053 Vervangen openbare verlichting (jaarschijf 2019)

Het areaal aan openbare verlichting is in het kader van het Wegenbeheerprogramma geïnventariseerd. Daaruit is naar voren gekomen dat er sprake is van een vervangingsopgave. Daarnaast zijn doelstellingen opgenomen met betrekking tot de besparing op energiekosten en het verwijderen van overtollige verlichting. In 2018 vindt de nadere invulling van de opgave plaats, inclusief toets of de verlichting nog nodig is. Bij het vrijmaken van het krediet openbare verlichting 7405210050 is een bedrag van € 230.000 nog niet aan een jaarschijf toegekend. In Burap 1- 2018 wordt voorgesteld dit bedrag van € 230.000 aan vervangen openbare verlichting jaarschijf 2019 toe te voegen.

Wijzigingen in lopende investeringen

Programma Waterkeringen

Objectnr.	Omschrijving	Bruto investering		Bijdragen en subsidies	Netto investering	
7001005510	Fase II Dijkverst. HW Noord HWBP2	~~7.954~~	1.281	~~-7.706~~	-1.281	~~248~~
7001011610	Fase II Dijkverst. E van Dordrecht HWBP2	~~8.996~~	2.266	~~-7.694~~	-2.266	~~1.302~~
7001013510	Fase II Dijkverst. Spui Oost HWBP2	~~19.273~~	2.436	~~-19.139~~	-2.436	~~135~~
7001014510	Fase II Dijkverst. HW Zuid HWBP2	~~3.812~~	2.633	~~-3.754~~	-2.633	~~58~~

7001005510 Fase II Dijkverst. HW Noord HWBP2

7001011610 Fase II Dijkverst. E van Dordrecht HWBP2

7001013510 Fase II Dijkverst. Spui Oost HWBP2

7001014510 Fase II Dijkverst. HW Zuid HWBP2

Eind 2017 zijn de realisatiefase van de vier projecten financieel met het HWBP afgewikkeld binnen de financiële kaders. In 2017/2018 volgt nog een (af rondings-) fase II voor nazorg en restpunten. Deze fase II betreft voor een groot deel de overdracht naar beheer en afhandeling en afrekening met 'Kabels en Leidingen' partners. Vanuit wetgeving hebben deze partners recht om nog enkele jaren na oplevering hun dossiers (financieel) af te wikkelen. Voor de fase II heeft WSHD nieuwe subsidiebeschikking ontvangen. De kredieten zijn op basis van de subsidiebeschikkingen bijgesteld. De verwachting is dat alle kosten subsidiabel zijn.

Programma Water

Objectnr.	Omschrijving	Bruto investering		Bijdragen en subsidies		Netto investering
7103100292	CMK Goeree Oost inlaatuwrk&Pallandtpolder	4.937		~~-4.557~~	-4.937	~~380~~
7103100293	CMK Goeree Sifons	~~10.000~~	10.915	~~-9.600~~	-10.915	~~400~~
7103100294	CMK Goeree Midden	11.660		~~-11.260~~	-11.660	~~400~~
7103100295	CMK Goeree West	2.919		~~-2.519~~	-2.919	~~400~~
7103100297	CMK Monitoring Kier	~~335~~	1.173	~~-335~~	-1.173	-
7103100299	CMK Risicoreservering & beheermaatregelen	~~5.397~~	2.662	~~-5.273~~	-2.662	~~124~~
7103100301	Aanleg nvo Piershilse Gat&Delta Hoeve	2.257		-	-909	~~2.257~~ 1.348
7103100286	Aanleg nvo met plas/drasbermMeer&OudeMol	308				308

7103100292 CMK Goeree Oost inlaatuwrk&Pallandtpolder

7103100293 CMK Goeree Sifons

7103100294 CMK Goeree Midden

7103100295 CMK Goeree West

7103100297 CMK Monitoring Kier

7103100299 CMK Risicoreservering & beheermaatregelen

De werkzaamheden voor de Compenserende maatregelen kierbesluit (CMK) zijn nagenoeg afgerond. In de jaarrekening 2017 is, op grond van de verslaggevingsvoorschriften, reeds € 4,7 mln. als resultaat verantwoord. Bij de financiering van het CMK programma is ook rekening gehouden met een bijdrage van WSHD. Op basis van de lagere gerealiseerde totale kosten is de eigen bijdrage van WSHD bijgesteld met € 1,7 mln. verdeeld over de verschillende deelprojecten. Dit leidt tot lagere kapitaallasten in de komende jaren. Verder zijn de prognoses voor de projecten 7103100293 CMK Goeree Sifons en 7103100297 CMK Monitoring Kier bijgesteld door middel van een overheveling vanuit het project 7103100299 CMK Risicoreservering & beheermaatregelen.

7103100301 Aanleg nvo Piershilse Gat&Delta Hoeve

De provincie Zuid-Holland heeft op grond van de 'POP3 Regeling Niet-productieve investeringen water Zuid-Holland 2017' een subsidie (€ 909.000) toegekend voor het project "Aanleg natuurvriendelijke oever Piershilse Gat & Delta Hoeve".

7103100286 Aanleg nvo met plas/drasbermMeer&OudeMol

Dit project omvat drie KRW maatregelen: NVO Strijense Haven (120 meter), NVO Mariapolder (550 meter) en openingen in de beschoeiing bij de Wildervangseweg Strijensas. Het maken van openingen in de beschoeiing is hier geen effectieve maatregel. De grondaankoop bij de Mariapolder verloopt moeizaam. Bij de Strijense Haven is een kans om 500 meter oever te realiseren. In Burap1 2018 wordt voorgesteld om de scope van het project Meer en Oude Mol te herijken in de aanleg van 500 meter NVO bij de Strijense Haven en de naam van het krediet te wijzigen naar Aanleg NVO Strijense Haven.

Programma Wegen

Objectnr.	Omschrijving	Bruto investering		Bijdragen en subsidies	Netto investering	
7405210027	DV inrichten Tilsedijk (fase 1)	~~1.719~~	1.778		~~1.719~~	1.778
7405210048	Vervanging openbare Verlichting	~~270~~	670		~~270~~	670
7405210049	Verv. openb. Verlichting (jaarschijf2015)	~~270~~	0		~~270~~	0
7405210050	Verv. openb. Verlichting (jaarschijf2016)	~~130~~	0		~~130~~	0
7405210060	Div.maatreg.Gebiedsgerichte aanpak(2017)	165		0 -40	~~165~~	125

7405210027 DV inrichten Tilsedijk (fase 1)

Het Duurzaam Veilig inrichten van het traject Tilsedijk - Oudelandsedijk omvat het aanpassen van de snelheid van 80 naar 60 kilometer per uur en de daarvoor benodigde infrastructurele maatregelen. Binnen dit project wordt nog attentieverhogende verlichting geplaatst en bermverharding aangelegd op een gedeelte van het tracé. Als gevolg van het aantreffen van vervuilde grond in de berm is sanering van de grond noodzakelijk. Hiervoor wordt een verhoging van het krediet met € 59.000 gevraagd.

7405210048 Vervanging openbare Verlichting7405210049 Verv. openb. Verlichting (jaarschijf2015)7405210050 Verv. openb. Verlichting (jaarschijf2016)

Het areaal aan openbare verlichting is in het kader van het Wegenbeheerprogramma geïnventariseerd. Daaruit is naar voren gekomen dat er sprake is van een vervangingsopgave. Daarnaast zijn doelstellingen opgenomen met betrekking tot de besparing op energiekosten en het verwijderen van overvloedige verlichting. De voorbereidingen worden getroffen om de engineering uit te vragen voor het verlichtingsplan en het opstellen van het bestek. De aanbesteding voor de realisatie is gepland in 2018 en de realisatie vindt in 2019 plaats. Voorgesteld wordt om drie deelenkredieten tot één investeringskrediet samen te voegen.

7405210060 Diverse maatregelen gebiedsgerichte aanpak(2017)

De provincie Zuid-Holland heeft een projectsubsidie verleend van € 40.000. Dit bedrag was niet geraamd bij vrijgave van het investeringskrediet. Deze bijdrage wordt bij Burap-1 2018 alsnog opgenomen. De subsidie is beschikbaar gesteld voor de aanleg van een dubbele bushalte aan de Vissersweg te Goedereede.

2.2.5 Investerings groter dan € 10 miljoen

In deze paragraaf wordt ten aanzien van investeringen groter dan € 10 miljoen een toelichting op de stand van zaken gegeven. Het betreft de volgende investeringen: Compenserende maatregelen kierbesluit, ALM Sluisjesdijk, gemaal Putten en de nog lopende HWBP-projecten.

Compenserende maatregelen Kierbesluit

Doel van het programma is het veiligstellen van de zoetwatervoorziening van Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee. Hiervoor dienen de bestaande innamepunten in het Haringvliet verplaatst te worden. Het programma wordt in deelprojecten uitgevoerd, daarnaast zijn er investeringskredieten gereserveerd voor uren, risico's en communicatie.

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Voorne West (7103100290)	01-2014 – 05-2016	€ 1.145.798
Het deelproject is afgerond en afgesloten.		

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Voorne Oost incl. vestinggracht Hellevoetsluis (7103100291)	01-2014 – 11-2017	€ 5.413.228
Het deelproject is afgerond en afgesloten.		

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Goeree oost inlaatwerk & Van Pallandtpolder (7103100292)	01-2014 – 04-2018	€ 4.936.656
Het deelproject is afgerond op de restpunten na. Vertraging is opgelopen door regenval en vorst.		
N.B.: Dit project is, om afstemmingsproblemen in de uitvoeringsfase te voorkomen, samengevoegd met het project Goeree Sifons (7103100293).		

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Goeree sifons (7103100293)	01-2014 – 04-2018	€ 10.914.869
Het deelproject is afgerond op de restpunten na. Vertraging is opgelopen door regenval en vorst.		
N.B.: Dit project is, om afstemmingsproblemen in de uitvoeringsfase te voorkomen, samengevoegd met het project Goeree oost inlaatwerk & Van Pallandtpolder (7103100292).		

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Goeree Midden (7103100294)	03-2014 – 03-2018	€ 11.660.231
Het deelproject is afgerond op de restpunten na. Vertraging is opgelopen door regenval en vorst.		

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Goeree West (7103100295)	03-2014 – 03-2018	€ 2.919.002
Het deelproject is afgerond op de restpunten na. Vertraging is opgelopen door regenval en vorst.		

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Uren engineering VP/GO en koepel (7103100296)	01-2013 – 12-2018	€ 5.070.287
De gerealiseerde uren passen binnen de oorspronkelijk geplande uren.		

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Monitoring (7103100297)	06-2014 – 2028	€ 1.172.500
Het meetnet voor het oppervlakte- en grondwater is ingericht en wordt doorlopend gemeten. Beide meetnetten zijn via internet te ontsluiten.		
N.B.: Het project loopt door tot 2028, dus na afronding van alle overige deelprojecten.		

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Kosten communicatie (7103100298)	01-2013 – 12-2018	€ 215.000
De communicatie volgt de uitvoeringsplanning. De kosten passen binnen het gereserveerde krediet.		

Investering	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Risicoreservering & beheermaatregelen (7103100299)	01-2013 – 12-2018	€ 2.662.132
De risicoreservering is toereikend.		
N.B.: jaarlijks worden de indexeringskosten, als onderdeel van de lump-sum bijdrage, vanuit het Rijk bijgeschreven op dit krediet.		
In de Realisatieovereenkomst Compenserende Maatregelen Kierbesluit is een terugbetalingsregeling opgenomen. RWS staat garant voor een drietal risico's (Sifons, Gasleidingen en Effluentleidingen). Meer- en minderkosten hierop dienen door WSHD te worden verrekend met RWS.		

Voortgang projectenportfolio ALM-Sluisjesdijk

Op basis van de ALM-studie Sluisjesdijk zijn onderstaande investeringsprojecten geformuleerd. Totaal omvatten de investeringen een bedrag van € 25 miljoen. Realisatie van de portfolio ligt op koers:

- Circa € 20 miljoen is reeds vrijgevraagd;
- 2 projecten zijn afgerond;
- De 3 grootste projecten zijn in voorbereiding en uitvoering.

De stand van zaken van de diverse projecten wordt in onderstaand overzicht aangegeven. Met de voortgang van de diverse projecten komen het tijdspad, scope en de risico's qua planning van de diverse onderdelen van de ALM scherper in beeld. In de vastgestelde 'Toekomstvisie Sluisjesdijk' is aangegeven dat:

- de ALM geen allesomvattend programma behelst;
- een aantal zaken nog niet nader te duiden was;
- er in de toekomst, naast de al geformuleerde projecten, via de reguliere P&C-cyclus nieuwe projecten kunnen en zullen voortkomen.

Op basis van de huidige inzichten is in de Kadernota 2018 een aantal nieuwe investeringen opgevoerd voor de jaarschijf 2019 of verder. Lopende het programma zal worden gezien hoe de nieuwe projecten zich verhouden tot de al geformuleerde projectenportfolio (en vice versa) en de geprogrammeerde Asset Lifecycle Management Studies en wat de raakvlakken en consequenties zijn ten aanzien van scope, risico's, planning en beheersing daarvan.

Investerings

Opgenomen werkpakketten investeringen	Doorlooptijd	Kosten indicatie
Warmtekrachtkoppeling	2015-2018	€ 6.840.000
Na een uitgebreide beschouwing is de scope van het project herzien. De voorbereiding van het project loopt volgens planning. De aanbesteding heeft plaatsgevonden, de aannemer is gestart met de engineering. De oplevering wordt verwacht in het vierde kwartaal van 2018.		
Renovatie slibgistingstanks	2015-2019	€ 5.885.000
Eind derde kwartaal 2016 heeft de aanbesteding plaatsgevonden. Het aanbestedingsresultaat is echter hoger uitgevallen dan geraamd waardoor het beschikbaar gestelde uitvoeringskrediet onvoldoende is. De directieraad heeft besloten te starten met de renovatie van de eerste tank. Afhankelijk van de inwendige staat van de tank zal eventueel aanvullend krediet worden aangevraagd. De tank wordt in september geïnspecteerd. In oktober 2017 is duidelijk geworden wat de financiële impact is. Het aanvullend krediet is aangevraagd in de VV van 26 maart 2018.		
Schakelkasten	2016-2024	€ 6.966.000
Er is onderzoek gedaan of aanvullende activiteiten nodig zijn om de installatie aan alle wet- en regelgeving te laten voldoen. In het tweede kwartaal van 2016 zijn de consequenties hiervan beoordeeld en is vastgesteld dat deze meegenomen kunnen worden in de scope van het project. In de VV van september 2016 is het krediet voor het project vrijgemaakt. Vanaf 1 oktober 2016 is gestart met de voorbereiding van het project. De voorbereiding ligt op schema. Er is een marktconsultatie gehouden. De financiële impact hiervan wordt momenteel vertaald.		
Gassysteem	2017-2020	€ 1.290.000
Binnen het gassysteem worden vooralsnog twee projecten voorzien:		
<i>Gassysteem eerste fase</i>		€ 305.000
<i>Gassysteem tweede fase</i>		€ 985.000
Het krediet voor de eerste fase is inmiddels vrijgevraagd en het project is gestart. Het onderzoek voor de tweede fase is afgerond. De scope, het budget en de planning zijn bijgesteld en vastgesteld en het project wordt eind 2018 opgestart. De totale werkzaamheden moeten 2020 zijn afgerond.		

Slibindikking, slibontwatering, Deelstroombehandeling	2018-2022	€ 663.000
Binnen de processen rond de slibindikking, slibontwatering en de behandeling van het uit deze processen voortkomende water worden vooralsnog drie projecten voorzien:		
<i>PE doseervoorzieningen (potentiële investering)</i>		€ 97.000
<i>Slibindikking, slibontwatering</i>		€ 294.000
<i>Deelstroombehandeling (potentiële investering)</i>		€ 272.000
Voor de eerste twee projecten is de scope bepaald. Voor de deelstroombehandeling is gestart met het voorbereiden van een variantenstudie om tot integrale aanpak en oplossing te komen waarbij ook zaken worden meegenomen zoals een grotere slibbuffer, nieuwe gashouder en een 'one-step-anammox' reactor. Afronding van de variantenstudie staat gepland eind 2018.		
Terreinaanpassingen	2017-2022	€ 545.000
Rond de terreinaanpassingen zijn de volgende projecten voorzien:		
<i>Verwerven extra grond</i>		€ 200.000
<i>Terreinaanpassingen</i>		€ 265.000
<i>Aanleg rondweg</i>		€ 80.000
Omdat de onderhandeling rond grondverwerving moeizaam verloopt wordt op dit moment de benodigde grond gehuurd. In een later stadium in 2018 zal worden gezien of de grond alsnog moet worden aangekocht. Dit in het kader van de dan definitief vast te stellen nut en noodzaak van de aanleg van de rondweg. Het aanleggen van een derde inrit (terreinaanpassingen) zal worden uitgevoerd na de afronding van het project Slibgistingstanks.		
Sluisjesdijk breed onvoorzien	2015-2024	€ 1.908.000
Aangaande de projecten Sluisjesdijk is een stelpost van € 2,5 miljoen onvoorzien opgenomen. Vanwege de aard van deze post is dit niet als krediet opgenomen. In de Burap wordt inzicht gegeven in deze stelpost:		
<i>-/- Brandmeldinstallatie (7304210029)</i>		€ 247.000
<i>-/- Vervangen kabels Sluisjesdijk (7304210030)</i>		€ 855.000
<i>-/- Bijstelling Terreinaanpassingen (7304210025)</i>		€ 39.000
<i>-/- Bijstelling Slibgistingstanks (7304210019)</i>		€ 1.000.000
<i>-/- Bijstelling gassysteem 2^e fase</i>		€ 321.000
<i>Subtotaal</i>		€ 38.000
<i>+ Toevoeging verlaging investering Gassysteem 1^e fase</i>		€ 80.000
<i>+ Toevoeging verlaging vervangen kabels</i>		€ 336.000
<i>+ Toevoeging i.v.m. bijstelling bouwrente</i>		€ 1.591.000
<i>Restant stelpost onvoorzien</i>		€ 2.045.000
Het project brandmeldinstallatie en het project vervangen kabels zijn afgerond.		

Gemaal Putten

Nieuw Gemaal Putten vervangt na realisatie de op leeftijd zijnde gemalen De Biersum en De Volharding. De aanleg van de aanvoerwatergang naar het gemaal draagt bij aan de wateropgave op Putten. Het gemaal is ontworpen als visvriendelijk gemaal en draagt hierdoor bij aan de KRW-maatregelen. De aanvoerwatergang en de bouw van het gemaal zijn gereed. De afrondende werkzaamheden aan de leidingen bij de aansluiting op het uitstroomhoofd kunnen pas na het stormseizoen (vanaf 1 april 2018) worden uitgevoerd. Hierna kan de functionaliteit van het gemaal worden getest. De oplevering van het gemaal is hierdoor verschoven naar juni 2018.

HWBP projecten

WSHD versterkt de dijken in het beheersgebied, die afgekeurd zijn in de tweede landelijke toetsronde in 2006, zodat deze weer voldoen aan de wettelijke normen. Van de oorspronkelijke opgave voor WSHD in Hoogwaterbeschermingsprogramma 2 (16 projecten, 82,2 kilometer) bleken drie projecten (16,1 kilometer) alsnog veilig. De totale lengte van de dijkversterkingen komt daarmee op ruim 66 km. Alle dijken zijn dijkveilig verklaard. De uitvoering is binnen de gestelde (financiële) kaders, van de subsidieverlener, gerealiseerd.

Daarmee is een zeer grote klus uitgevoerd en is het gebied van WSHD weer veilig (conform de geldende normen van het HWBP2). Wat nog rest zijn de nazorgwerkzaamheden (bijv. afhandeling met stakeholders, monitoring en overdacht). Daarnaast is een juridische procedure aanhangig gemaakt bij de rechtbank door de opdrachtnemer.

Eind 2017 zijn vier beschikkingen toegekend voor het HWBP fase 2. De restant kredieten uit Fase 1 zijn hoger dan we in Fase 2 nodig hebben en worden in deze Burap verlaagd. In totaal betreft het een bedrag van € 8.615.000 voor HWBP Fase 2. Aangezien dit bedrag lager is dan € 10 mln. zal HWBP fase 2 vanaf Burap 2 – 2018 niet meer in dit overzicht investeringen groter dan € 10 mln. opgenomen worden.

2.3 Begroting naar kostendragers

In onderstaande tabel zijn de mutaties van Burap 1 per kostendrager weergegeven.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2018	Begroting 2018 (incl. wijzigingen)	Prognose 2018	Verschil t.o.v. begroting na wijziging	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Netto-lasten:					
Watersysteemheffing	76.538	76.528	73.454	-3.074	V
Zuiveringsheffing	63.357	63.346	65.663	2.316	N
Wegenheffing	9.347	9.335	9.407	73	N
Totaal netto-lasten	149.242	149.209	148.524	-685	V
Mutaties reserves:					
Watersysteemheffing	202	202	3.309	3.108	N
Zuiveringsheffing	1	1	-2.123	-2.124	V
Wegenheffing	-33	-33	-134	-101	V
Totaal mutaties reserves	170	170	1.052	882	N
Netto-belastingopbrengsten:					
Watersysteemheffing	-76.740	-76.740	-76.829	-89	
Zuiveringsheffing	-63.358	-63.358	-63.447	-89	
Wegenheffing	-9.314	-9.314	-9.334	-20	
Totaal netto-belastingopbrengsten	-149.412	-149.412	-149.609	-197	
Resultaat:					
Watersysteemheffing		-10	-66	-55	V
Zuiveringsheffing		-10	93	103	N
Wegenheffing		-12	-60	-48	V
Nog te bestemmen resultaat		-33	-33		V

2.4 Relatie begroting en Burap 1

In onderstaande tabel worden de Programmabegroting 2018-2022 en de begrotingscijfers uit de Burap naast elkaar gezet. De cijfers in de kolom begroting 2018-2022 hebben betrekking op de primitieve begroting zoals vastgesteld door de VV. In de tweede kolom worden de structurele mutaties van Burap 2-2017 vermeld. Deze mutaties leiden tot de bijgestelde Programmabegroting 2018-2022 als vertrekpunt voor Burap 1-2018.

Fout! Ongeldige koppeling.

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2018-2022	Structurele mutaties Burap 2 - 2017	Begroting Burap 1 – 2018
Waterkeringen	20.432		20.432
Water	45.069		45.069
Zuiveren	57.497		57.497
Wegen	8.189	-10	8.179
Algemene beleidstaken	12.135		12.135
Algemene dekkingsmiddelen	-143.942		-143.942
Ondersteuning en bedrijfsvoering	450	-23	427
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-170	-33	-203
Toevoeging aan reserves	9.001		9.001
Onttrekking aan reserves	-8.831		-8.831
Saldo van baten en lasten na bestemming	0	-33	-33

3 Programmaplan

In onderstaande tabel worden de afwijkingen ten opzichte van de Programmabegroting 2018-2022 weergegeven. Voor de toelichting wordt verwezen naar de bestuurlijke samenvatting vanaf pagina 6.

Programma (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Waterkeringen	20.432	2.281	21.092	660	N
Water	45.069	7.897	40.506	-4.563	V
Zuiveren	57.497	14.214	58.984	1.487	N
Wegen	8.179	-5.361	8.067	-112	V
Algemene beleidstaken	12.135	3.780	12.216	81	N
Algemene dekkingsmiddelen	-143.943	-517	-143.681	262	N
Ondersteuning en bedrijfsvoering	427	-0	1.730	1.303	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-203	22.295	-1.085	-882	V
Toevoeging aan reserves	9.001	5.376	15.780	6.778	N
Onttrekking aan reserves	-8.831	-7.288	-14.727	-5.896	V
Saldo van baten en lasten na bestemming	-33	20.382	-33	0	

3.1 Programma 1 – Waterkeringen

Beleidsproduct (bedragen x € 1.000)		Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
1.10 Plannen, instrumenten & registers waterker.	Lasten	3.391	829	3.895	504	N
	Baten	0	0	0	0	
	Saldo	3.391	829	3.895	504	N
1.20 Versterken waterkeringen	Lasten	14.480	691	13.203	-1.277	V
	Baten	-4.376	-78	-2.839	1.538	N
	Saldo	10.104	612	10.364	260	N
1.30 Behouden waterkeringen	Lasten	5.496	534	5.396	-100	V
	Baten	-20	0	-20	0	
	Saldo	5.476	534	5.376	-100	V
1.40 Calamiteiten waterkeringen	Lasten	1.462	305	1.457	-4	V
	Baten					
	Saldo	1.462	305	1.457	-4	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming		20.432	2.281	21.092	660	N
Toevoeging aan reserves		1.350	1.350	1.350	0	
Onttrekking aan reserves		-1.550	-1.350	-2.131	-581	V
Saldo van baten en lasten na bestemming		20.232	2.281	20.311	79	N

3.1.1 Plannen, instrumenten & registers waterkeringen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	3.391	829	3.895	504	N
Totaal Baten	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten voor bestemming	3.391	829	3.895	504	N
Toevoeging aan reserves	1.350	1.350	1.350	0	
Onttrekking aan reserves	-1.550	-1.350	-2.131	-581	V
Saldo van baten en lasten na bestemming	3.191	829	3.114	-77	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

Lasten:

De uitvoering van het Project Eerste Beoordelingsronde versnelt in 2018. Voor het eerst worden er vier trajecten in het jaar beoordeeld. De kosten worden met name gemaakt op grond/bodemonderzoek en inkoop van externe adviezen/rapporten. Deze versnelling leidt tot hogere kosten in 2018. Het structurele effect wordt meegenomen in de Kadernota 2019. Voorgesteld wordt om de totale toename van deze kosten (€ 581.000) te dekken uit de Algemene Reserve Waterkeringen.

Voor de aanbesteding van het peilwerk (in samenwerking met RWS) is een bedrag van € 100.000 begroot. Het werk kan door een gunstige aanbesteding worden uitgevoerd (na aftrek van subsidies) voor € 81.000. Een gedeelte hiervan is subsidiabel (€ 10.500). Dit leidt tot een voordeel van € 29.500.

In het college van D&H van 27 maart 2018 is besloten om € 110.000 incidenteel in te zetten voor de dekking van de benodigde capaciteit voor het innovatieproject 'Bouwen met bagger'. Dit bedrag wordt overgeheveld naar het Programma Ondersteuning en Bedrijfsvoering.

Er worden minder uren besteed aan het project normtraject 20.3. Deze uren worden aan andere voorbereidingswerkzaamheden besteed en zijn niet subsidiabel (nadeel € 62.000).

Reservemutaties:

Voorgesteld wordt om de toename van de kosten voor het Project Eerste Beoordelingsronde te dekken uit de Algemene Reserve Waterkeringen (€ 581.000).

3.1.2 Versterken waterkeringen

Wat hebben we gedaan?

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?	Toelichting van de oorzaak voor de afwijking(en):
1. Voorbereiden versterking regionale keringen Boezemvliet, de Keen en Boezem van Dirksland.	Er zijn geen afwijkingen.
2. Afwikkelen specifieke HWBP-voorzieningen zoals "Brede Blik" en "niet subsidiabele grondaankopen"	Er zijn geen afwijkingen.
3. Uitvoeren HWBP-project 'Zettingsvloeiing V3T, gedeelte Spijkenisserbrug.	Er zijn geen afwijkingen.
4. Uitvoeren verkenning overig deel van HWBP-project 'Zettingsvloeiing V3T'.	Het uitvoeren van de verkenning is afhankelijk van de goedkeuring van de subsidieaanvraag. Er is een kleine kans dat deze gestart kan worden in het 4 ^e kwartaal van 2018.
5. Uitvoeren voorverkenning normtraject 20-3 Geervliet-Hekelingen.	Er zijn geen afwijkingen.
6. Opstellen opleverdossiers en afwikkelen fase 2 verplichtingen dijkversterkingsprojecten Eiland van Dordrecht, Spui Oost, Hoeksche Waard Zuid en Hoeksche Waard Noord.	Er zijn geen afwijkingen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	14.480	691	13.203	-1.277	V
Totaal Baten	-4.376	-78	-2.839	1.538	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming	10.104	612	10.364	260	N
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	10.104	612	10.364	260	N

Toelichting op de financiële afwijkingen

Lasten:

De Unie van Waterschappen (UvW) heeft in november 2017 een raming opgesteld van de solidariteitsbijdrage HWBP 2018-2025. De raming voor 2018 komt uit op € 8,7 mln. Dit is € 300.000 hoger dan de raming die eerder door de UvW was afgegeven. Het daadwerkelijke bedrag dat de waterschappen in 2018 moeten betalen, wordt pas medio 2018 bekend.

De baten en lasten van de HWBP fase 2 projecten zijn in de Programmabegroting 2018-2022 opgenomen in de exploitatie. Na vaststelling van de begroting is geconcludeerd dat de aard van de werkzaamheden het karakter van investeringsprojecten hebben. De in de exploitatiebegroting 2018 opgenomen kosten en (subsidie-) inkomsten kunnen om die reden worden verlaagd. De lasten worden verlaagd met € 3.068.000.

In 2018, 2019 en het 1^e kwartaal van 2020 loopt het project 'Voorverkenning Normtraject 20.3'. In dit project wordt de scope vastgesteld voor de later te nemen maatregelen in dit dijktraject. Conform de financiële reglementen van WSHD (AWA) wordt dit project vanuit de exploitatie gefinancierd en geadmistreerd. Dit project is gesplitst in een regulier deel en een innovatief deel. Voor het reguliere gedeelte draagt WSHD 10% van de kosten zelf bij. Ook is dit deel van het project 'lumpsum' gefinancierd door het HWBP; WSHD draagt daarmee het financiële risico bij overschrijding. Het innovatieve deel wordt voor 100% tegen werkelijke kosten gesubsidieerd en gefinancierd door het HWBP. De verwachte kosten zijn voor het reguliere deel € 960.000 en het innovatieve deel € 353.000. In totaal € 1.313.000 hogere kosten. Een groot gedeelte hiervan is subsidiabel.

Voor het project Fase 2 Dijkversterking Spui West HWBP-2 worden kosten voor onder andere restant kabels en leidingen gemaakt (nadeel € 141.000). Deze zijn volledig subsidiabel. Afronding van project Spui West was eind 2017 gepland maar werd met circa 6 maanden vertraagd door kabels en leidingen activiteiten en activiteiten van het Kadaster en kan pas in 2018 worden uitgevoerd. Daardoor heeft nog geen afrekening met het HWBP plaatsgevonden. Dit gaat nu in 2018 gebeuren. De kosten van het kadaster en de accountantscontrole worden nog verwacht (nadeel € 23.000). Deze kosten zijn subsidiabel.

Voor het project Fase 2 Zettingsvloeiing Spui HWBP-2 worden monitoringskosten gemaakt (nadeel € 38.000). Deze zijn volledig subsidiabel.

De kapitaallasten zijn geactualiseerd op basis van de boekwaarde per 1 januari 2018 (voordeel van € 24.000 op de lasten).

Baten:

De baten van de HWBP fase 2 projecten worden verlaagd met € 3.012.000.

De subsidiabele kosten voor het project 'Voorverkenning Normtraject 20.3' bedragen € 1.217.000.

De kosten voor project Fase 2 Dijkversterking Spui West HWBP-2 (€ 164.000) en project Fase 2 Zettingsvloeiing Spui HWBP-2 (€ 38.000) zijn subsidiabel.

Extra subsidiabele uren voor de projecten Fase 2 Zettingsvloeiing Spui HWBP-2 en Fase 2 Dijkversterking Spui West HWBP-2 (voordeel € 56.000).

3.1.3 Behouden waterkeringen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	5.496	534	5.396	-100	V
Totaal Baten	-20	0	-20	0	
Saldo van baten en lasten voor bestemming	5.476	534	5.376	-100	V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	5.476	534	5.376	-100	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

In het college van D&H van 27 maart 2018 is besloten om het geraamde budget voor innovatief dijkbeheer in te zetten voor het innovatieproject 'Bouwen met bagger' (€ 100.000). Dit bedrag wordt overgeheveld naar het Programma Ondersteuning en Bedrijfsvoering.

3.1.4 Calamiteiten waterkeringen

Er zijn geen afwijkingen.

3.2 Programma 2 – Water

Beleidsproduct (bedragen x € 1.000)		Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
2.10 Plannen, instrumenten & registers water	Lasten	6.122	877	6.064	-58	V
	Baten	0	0	-6	-6	V
	Saldo	6.122	877	6.058	-64	V
2.20 Droge voeten	Lasten	25.625	4.914	25.438	-187	V
	Baten	-384	0	-4.662	-4.278	V
	Saldo	25.242	4.914	20.776	-4.465	V
2.30 Voldoende water	Lasten	903	215	903	1	N
	Baten					
	Saldo	903	215	903	1	N
2.40 Schoon en gezond water	Lasten	1.113	98	1.078	-35	V
	Baten					
	Saldo	1.113	98	1.078	-35	V
2.50 Baggeren	Lasten	11.468	1.695	11.468	0	
	Baten	-300	1	-300	0	
	Saldo	11.168	1.696	11.168	0	
2.60 Vaarwegbeheer	Lasten	415	68	415	0	
	Baten	-2	0	-2	0	
	Saldo	413	68	413	0	
2.70 Calamiteiten water	Lasten	110	30	110	0	
	Baten					
	Saldo	110	30	110	0	
Saldo van baten en lasten voor bestemming		45.069	7.897	40.506	-4.563	V
Toevoeging aan reserves		3.150	3.150	7.698	4.548	N
Onttrekking aan reserves		-3.950	-3.650	-4.215	-265	V
Saldo van baten en lasten na bestemming		44.269	7.397	43.989	-280	V

3.2.1 Plannen, instrumenten & registers water

Prestatie-indicatoren

Prestatie indicatoren	Nulmeting	Streefwaarde	Prognose	Status
De oppervlakte van het beheersgebied in procenten waarvoor een actueel peilbesluit geldt	65,14%	72%	nader te bepalen	GGOR methodiek wordt geëvalueerd. De prognose wordt op basis van deze evaluatie geactualiseerd.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	6.122	877	6.064	-58	V
Totaal Baten	0	0	-6	-6	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming	6.122	877	6.058	-64	V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	-300	0	-300	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	5.822	877	5.758	-64	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

Voor de activiteiten van de regionale watersysteembeoordeling wordt tijdelijk personeel ingehuurd. Hiervoor wordt een budget van € 64.000 overgeheveld vanuit het programma Water naar het programma Ondersteuning en bedrijfsvoering. Verder is er een overschrijding op monitoring vanwege monitoring van 2 nieuwe zwemwaterlocaties voor de gemeente Dordrecht (nadeel € 6.000). Deze kosten zullen in rekening gebracht worden bij de gemeente Dordrecht (voordeel € 6.000).

3.2.2 Droge voeten

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	25.625	4.914	25.438	-187	V
Totaal Baten	-384	0	-4.662	-4.278	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming	25.242	4.914	20.776	-4.465	V
Toevoeging aan reserves	3.150	3.150	7.698	4.548	N
Onttrekking aan reserves	-3.650	-3.650	-3.915	-265	V
Saldo van baten en lasten na bestemming	24.742	4.414	24.559	-182	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

Lasten:

De kosten voor het stedelijk maaien werden voorheen door WSHD rechtstreeks betaald aan de aannemer en achteraf in rekening gebracht bij de gemeenten Oud-Beijerland en Dordrecht. Nu vindt de afrekening rechtstreeks plaats tussen gemeente en de aannemer. Dit betekent zowel voor de baten als voor de lasten een afwijking van € 270.000.

In 2018 leidt het project CMK tot een structurele bijstelling van diverse onderhoudsbudgetten. De kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve onderhoud CMK (totaal € 265.000).

De kapitaallasten zijn geactualiseerd op basis van de boekwaarde per 1 januari 2018 (voordeel € 182.000).

Baten:

Voor de instandhouding van de waterstaatkundige werken die gerealiseerd zijn in het project Compenserende Maatregelen Kier (CMK) krijgt WSHD van RWS de onderhoudsgelden voor een periode van 10 jaar vergoed. In de VV van 25 januari 2018 is besloten deze eenmalige bijdrage (€ 4.548.000) toe te voegen aan de bestemmingsreserve Onderhoud Compenserende Maatregelen Kier. Vanuit deze reserve zullen de komende jaren middelen vrij vallen ten gunste van de exploitatie ter dekking van de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden.

Lagere bate stedelijk maaien (nadeel € 270.000, zie toelichting bij de lasten).

Reservemutaties:

De vergoeding van de onderhoudsgelden voor het project CMK worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Onderhoud Compenserende Maatregelen Kier (€ 4.548.000). Daarnaast wordt een bedrag van € 265.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve onderhoud CMK (zie toelichting bij de baten).

3.2.3 Voldoende water

Er zijn geen afwijkingen.

3.2.4 Schoon en gezond water

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	1.113	98	1.078	-35	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming	1.113	98	1.078	-35	V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	1.113	98	1.078	-35	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

Voor de subsidie Agroranden heeft WSHD jaarlijks € 100.000 beschikbaar. De provincie Zuid-Holland heeft echter de openstelling van akkerranden begrensd omdat de regio haar aandeel (1/6de deel van de kosten) niet geheel rond krijgt. Daardoor wordt het aandeel van het waterschap dit jaar ook beperkter omdat vastgehouden wordt aan de afgesproken kostenverdeling. Het budget voor subsidie Agroranden wordt verlaagd met € 35.000.

3.2.5 Baggeren

Er zijn geen afwijkingen.

3.2.6 Vaarwegbeheer

Er zijn geen afwijkingen.

3.2.7 Calamiteiten water

Er zijn geen afwijkingen.

3.3 Programma 3 – Zuiveren

Beleidsproduct (bedragen x € 1.000)		Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
3.10 Plannen, instrumenten & registers zuiveren	Lasten	3.258	628	3.118	-140	V
	Baten					
	Saldo	3.258	628	3.118	-140	V
3.20 Gezuiverd afvalwater	Lasten	54.323	13.379	55.950	1.627	N
	Baten	-976	0	-976	0	
	Saldo	53.347	13.379	54.974	1.627	N
3.30 Calamiteiten zuiveren	Lasten	46	12	46	0	
	Baten					
	Saldo	46	12	46	0	
3.40 Samenwerken in de afvalwaterketen	Lasten	889	195	889	0	
	Baten	-43	0	-43	0	
	Saldo	847	195	847	0	
Saldo van baten en lasten voor bestemming		57.497	14.214	58.984	1.487	N
Toevoeging aan reserves		0	0	2.000	2.000	N
Onttrekking aan reserves		-1.200	-907	-4.870	-3.670	V
Saldo van baten en lasten na bestemming		56.297	13.307	56.114	-183	V

3.3.1 Plannen, instrumenten & registers zuiveren

Wat hebben we gedaan?

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?	Toelichting van de oorzaak voor de afwijking(en):
1. Het uitvoeren van het investeringsprogramma slibverwerkingsinstallatie Sluisjesdijk.	In de vastgestelde Toekomstvisie Sluisjesdijk is aangegeven dat: - de ALM geen allesomvattend programma behelst; - een aantal zaken nog niet nader te duiden waren; - in de toekomst, naast de al geformuleerde projecten, via de reguliere P&C-cyclus nieuwe projecten kunnen en zullen voortkomen. Op basis van de huidige inzichten is in de Kadernota 2018 een aantal nieuwe investeringen opgevoerd voor de jaarschijf 2019 of verder. Op basis hiervan worden nieuwe, geplande en lopende projecten nader op elkaar afgestemd en waar nodig is de aanpak geoptimaliseerd of bijgesteld.
2. Participeren in de Energie- en grondstoffenfabriek.	Er zijn geen afwijkingen.
3. Het uitvoeren van maatregelen uit het EEP 2017-2020.	Er zijn geen afwijkingen.
4. Het voorbereiden van bestuurlijke besluitvorming ten aanzien van de ALM-resultaten voor de rwzi's op het eiland Goeree-Overflakkee en de rwzi Spijkenisse.	27 maart 2018 heeft het college van D&H kennisgenomen van de resultaten fase 1 en ingestemd met de voorgestelde varianten en deze te onderzoeken in fase 2. Besluitvorming ten aanzien van de ALM-resultaten (eind fase 2) wordt voorzien eind 2018 / begin 2019.
5. Het opstellen en uitwerken van meerjarige investering-, onderhoud- en bedrijfsvoeringprogramma's als vervolg op de besluitvorming ten aanzien van bovenstaande ALM-studies.	Er zijn geen afwijkingen.
6. Het opstarten van de ALM's voor de rwzi's Heenvliet en Hellevoetsluis. In de ALM's worden de externe stakeholders meegenomen.	Er zijn geen afwijkingen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?	Toelichting van de oorzaak voor de afwijking(en):
7. Het uitvoeren van een technische schouw (inventarisatiefase) van de rwzi Dokhaven als voorbereiding op de ALM.	De uitvoering van de technische schouw wordt momenteel voorbereid, o.a. door het inrichten van de projectorganisatie.
8. Het uitvoeren van maatregelen conform het Opgaveplan Duurzaamheid, Energie en Innovatie 2016-2019.	Er zijn geen afwijkingen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	3.258	628	3.118	-140	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming	3.258	628	3.118	-140	V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	3.258	628	3.118	-140	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

Om de kosten te kunnen dekken voor de inhuur van tijdelijk personeel in de rol van Projectborger ALM wordt vanuit het ALM budget € 140.000 overgeheveld van diensten door derden op Programma Zuiveren naar het programma Ondersteuning en bedrijfsvoering.

3.3.2 Gezuiverd afvalwater

Wat hebben we gedaan?

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?	Toelichting van de oorzaak voor de afwijking(en):
<p>1. Beheer</p> <p>Het reguliere beheer van de installaties moet ertoe leiden dat de ruim 130 miljoen m3 gezuiverd afvalwater voldoet aan bovenstaande kpi's.</p> <p>Onderzoeken op welke wijze verdergaande procesautomatisering en slim gebruik van data kunnen bijdragen aan efficiency- en prestatieverbetering, verdere verduurzaming en kostenoptimalisatie en sturen op afstand:</p> <p>a) opstarten project online meters in de waterlijn rwzi's en onderzoeken online meters in de sliblijn;</p> <p>b) evaluatie en/of verdere uitrol pilot slim gebruik van data;</p> <p>c) opstellen/herijken visie toekomstige processturing;</p> <p>d) onderzoeken/voorbereiden grootschalige vervanging- en moderniseringsopgave van de Technische Automatisering.</p>	a-d) In voorbereiding maar wel vertraagd a.g.v. capaciteitstekort organisatiebreed
<p>2. Onderhoud</p> <p>a) Het opstellen of aanpassen van een MeerjarenOnderhoudsprogramma. In dit programma worden nieuwe KPI's voor onderhoud (storingen) ontwikkeld.</p> <p>b) Parallel aan het ritme van ALM-studies worden op basis van de ALM-uitkomsten de onderhoudsconcepten voor de individuele installaties bijgewerkt.</p>	a-b) Geen afwijkingen.
<p>3. Storingen</p> <p>Omdat het aantal storingen aan de kritische objecten hoger ligt dan de streefwaarde wordt de aard en de urgentie van deze storingen door de organisatie geanalyseerd. Daarbij zal bekeken welke verbeteringen in de bedrijfsvoering nuttig dan wel noodzakelijk zijn.</p>	Tijdens de informatieve VV in oktober 2017 is al ingegaan op de noodzaak tot analyse van de storingen en het proces om meer uniforme definities te invoeren. Momenteel worden de storingen nader geanalyseerd en wordt op basis van het Unie-model gekeken naar de definities. Bestuurlijke behandeling is na de zomer voorzien.

Prestatie-indicatoren

Prestatie indicatoren	Nulmeting	Streefwaarde	Prognose	Status
Aantal storingen aan kritische objecten	1.003	<1.000	nvt	In afwachting van de nadere analyse en uitwerking van de definitie.
Afnameverplichting	99,9%	>99%	> 99%	Er zijn geen afwijkingen
Beschikbaarheid installaties	99,4%	>98%	nvt	Ook deze prestatie-indicator wordt aangepast naar het Unie-model.
Fosforverwijderingsrendement	88,6%	>77,5%	> 77,5%	Er zijn geen afwijkingen
Nalevingspercentage Waterwetvergunning	99,3%	>98%	>98%	Er zijn geen afwijkingen
Slibafzet in tonnen	83.517	78.400	82.000	Door het project renovatie slibgistingstanks Sluisjesdijk wordt dit jaar slib van de svi Sluisjesdijk op de rwzi Dordrecht ontwaterd. De ontwateringsresultaten van Dordrecht zijn ongeveer 22,5% en van Sluisjesdijk ongeveer 30%. Hierdoor wordt 4000 ton extra slib afgevoerd.
Stikstofverwijderingsrendement	80,0%	>77,5%	>77,5%	Er zijn geen afwijkingen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	54.323	13.379	55.950	1.627	N
Totaal Baten	-976	0	-976	0	
Saldo van baten en lasten voor bestemming	53.347	13.379	54.974	1.627	N
Toevoeging aan reserves	0	0	2.000	2.000	N
Onttrekking aan reserves	-1.200	-907	-4.870	-3.670	V
Saldo van baten en lasten na bestemming	52.147	12.472	52.104	-43	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

Lasten:

Op 29 maart 2018 heeft de VV besloten vanuit de Algemene Reserve van het programma Zuiveren € 2 miljoen te doteren aan een nieuw te vormen Bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk. De kosten voor de in 2018 uit te voeren maatregelen op het gebied van de NEN-normeringen worden geraamd op € 1,4 miljoen. Dit leidt tot een verhoging van de lasten met € 1,4 miljoen. Ter dekking van deze kosten vindt een onttrekking aan de bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk plaats.

Voor het verwijderen van de asbestcementleiding Westmaas is een deel van de raming reeds in 2017 aan de Reserve Budgetoverhevelingen toegevoegd (€ 170.000). Samen met de in deze begroting opgenomen post van € 50.000 wordt daarmee de totale raming van € 220.000 voor het verwijderen van de asbestcementleiding volledig gedekt.

Op basis van de aangifte vennootschapsbelasting 2016 kan de vennootschapsbelasting exact aan de activiteiten worden toegerekend. De af te dragen belasting voor de activiteiten binnen Zuiveren wordt geraamd op € 20.000. Voor de uitvoering van ALM gerelateerd onderhoud wordt € 100.000 opgenomen. De dekking hiervoor is afkomstig uit de Reserve Budgetoverhevelingen.

De kapitaallasten zijn geactualiseerd op basis van de boekwaarde per 1 januari 2018 (voordeel van € 65.000 op de lasten).

Reservemutaties:

Vanuit de Algemene Reserve van het Programma Zuiveren wordt € 2 miljoen gedoteerd aan een nieuw te vormen Bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk. Ter dekking van de uit te voeren maatregelen Aanpak Fase 2 SVBI Sluisjesdijk wordt € 1,4 miljoen onttrokken aan de Bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk. Daarnaast wordt € 100.000 onttrokken aan de Reserve Budgetoverhevelingen ten behoeve van de uitvoering van ALM gerelateerd onderhoud. Tot slot wordt € 170.000 onttrokken aan de Reserve Budgetoverhevelingen voor het verwijderen van de asbestcementleiding Westmaas.

3.3.3 Calamiteiten zuiveren

Er zijn geen afwijkingen.

3.3.4 Samenwerken in de afvalwaterketen Wat hebben we gedaan?

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?	Toelichting van de oorzaak voor de afwijking(en):
Te realiseren Invulling geven aan het bestuursakkoord Water (BAW) door: • In drie van de zes regio's is Integraal sturen afvalwaterketen (ISA) uitgerold.	Geen afwijkingen.
• In alle regio's is samen met de gemeenten de kwetsbaarheid in de keten in beeld gebracht.	Geen afwijkingen.
• Met drie gemeenten is een afvalwaterakkoord gesloten.	Geen afwijkingen.
• In de Rotterdamse regio is een regionale studie uitgevoerd.	Fase 2 van regiostudie is recent vastgesteld. Fase 3 wordt begin 2019 opgeleverd.

3.4 Programma 4 – Wegen

Beleidsproduct (bedragen x € 1.000)		Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
4.10 Plannen, instrumenten & registers wegen	Lasten	995	188	1.078	83	N
	Baten					
	Saldo	995	188	1.078	83	N
4.20 Berijdbaarheid	Lasten	11.378	1.312	11.911	534	N
	Baten	-7.605	-7.590	-8.126	-521	V
	Saldo	3.773	-6.278	3.785	13	N
4.30 Verkeersveiligheid	Lasten	3.526	631	3.242	-284	V
	Baten	-150	0	-150	0	
	Saldo	3.376	631	3.092	-284	V
4.40 Calamiteiten wegen	Lasten	34	98	111	77	N
	Baten					
	Saldo	34	98	111	77	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming		8.179	-5.361	8.067	-112	V
Toevoeging aan reserves		0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves		-300	0	-300	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming		7.879	-5.361	7.767	-112	V

3.4.1 Plannen, instrumenten en registers wegen

Wat hebben we gedaan?

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?	Toelichting van de oorzaak voor de afwijking(en):
1. Up-to-date houden onderhoudsconcepten in Maximo.	Geen afwijkingen.
2. Up-to-date houden risicomatrices.	Geen afwijkingen.
3. Deelnemen aan werkgroepen van Unie, CROW en Swov en relevante overlegstructuren op regionaal, provinciaal en gemeentelijk niveau.	Geen afwijkingen.
4. Actualiseren Algemeen Programma van Eisen Inrichting Wegen.	Geen afwijkingen.
5. Actualiseren Algemeen Programma van Eisen Kunstwerken.	Geen afwijkingen.
6. Actualiseren beheerregister Wegen.	Geen afwijkingen.
7. Afhankelijk van de uitkomsten uit de bestuurlijke verkenning naar de overdracht van de wegen (onderzoek Peijs, 2017): uitvoeren vervolgwerkzaamheden, waaronder vervolgoverleggen met gemeenten.	In Burap 1-2018 wordt een extra budget van € 90.000 aangevraagd voor 2018.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	995	188	1.078	83	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming	995	188	1.078	83	N
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	995	188	1.078	83	N

Toelichting op de financiële afwijkingen

In het coalitieakkoord 2015 – 2019 is afgesproken om een onderzoek uit te voeren naar de noodzaak van het beheer van wegen. Hiervoor is WSHD aangehaakt bij de bestuurlijke verkenning van mevrouw Karla Peijs naar de mogelijke vormen van de overdracht van wegen door waterschappen. De uitkomst van deze verkenning heeft geleid tot een voorstel vanuit D&H aan de VV om het principebesluit te nemen tot overdracht van de wegentaak naar de gemeenten. Dit voorstel is in de VV van 29 maart 2018 aangenomen. Eerste stap in het vervolgproces is een plan van aanpak (VV mei 2018) en in het verlengde daarvan het afsluiten van een intentieovereenkomst met alle gemeenten die de kaders voor de daadwerkelijke overdracht bevat. Bij voorkeur vóór de waterschapsverkiezingen van 2019. Daartoe is in 2018 en 2019 capaciteit en (proces)geld benodigd: € 90.000 in 2018 (via Burap 1) en € 30.000 in 2019 (Kadernota 2019).

Het budget voor de bijdragen aan diverse gemeenschappelijke regelingen op gebied van verkeersveiligheid wordt structureel verlaagd met € 7.000. Het beleidsproduct heeft daardoor een afwijking van € 83.000 nadelig.

3.4.2 Berijdbaarheid Wat hebben we gedaan?

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?	Toelichting van de oorzaak voor de afwijking(en):
1. Uitvoeren van de geplande opgaven om de categorisering van de wegen aan te passen.	Geen afwijkingen.
2. Ontwikkelen van de bereikbaarheidsmonitor: hierin wordt (jaarlijks) gerapporteerd over de verkeersintensiteit en de trendmatige ontwikkeling daarvan.	Deze is gekoppeld aan Waterwerken. Waterwerken wordt pas in 2019 opgemaakt en zodoende vervalt deze activiteit voor 2018.
3. Evalueren van het meetnet verkeerstellingen.	Geen afwijkingen.

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	11.378	1.312	11.911	534	N
Totaal Baten	-7.605	-7.590	-8.126	-521	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming	3.773	-6.278	3.785	13	N
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	-300	0	-300	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	3.473	-6.278	3.485	13	N

Toelichting op de financiële afwijkingen

Lasten:

Het groeipercentage voor de bijdragen van gemeenten aan het beheer van gemeentelijke wegen door waterschappen is hoger dan bij de begroting aangenomen (WHW-gelden). Dit betekent een hogere bijdrage van € 441.000 voor 2018. Voorgesteld wordt dit voordeel in te zetten voor onderhoud van de wegen. Er wordt nog bekeken hoe dit gaat worden ingezet.

In 2018 worden er meer kosten gemaakt voor de herstelwerkzaamheden aan wegoopbrekingen voor kabels en leidingen aan wegen. In de Programmabegroting 2018-2022 is uitgegaan van € 202.000, uit een nadere inschatting blijkt dit € 282.000 te zijn (nadeel € 80.000). De stijging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat herstelwerk vanuit 2017 is doorgeschoven naar 2018, opgelopen achterstanden worden hierdoor ingelopen. De extra kosten worden gedekt door opbrengsten welke reeds zijn gefactureerd naar de verschillende nutsbedrijven die verantwoordelijk zijn voor deze wegoopbrekingen, het betreft daardoor een budgetneutrale mutatie.

In de afgelopen periode zijn enkele schadeclaims van derden toegekend (eigen risico). Dit is niet begroot. De inschatting voor 2018 bedraagt € 10.000.

Baten:

Voordeel op de bijdrage van gemeenten voor WHW-gelden (€ 441.000). Extra opbrengst voor herstelwerkzaamheden aan wegoopbrekingen voor kabels en leidingen aan wegen die zijn gefactureerd aan verschillende nutsbedrijven (voordeel € 80.000).

3.4.3 Verkeerveiligheid

Wat hebben we gedaan?

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?	Toelichting van de oorzaak voor de afwijking(en):
1. Opstellen van een verkeersveiligheidsmonitor.	Het opstellen van een verkeersveiligheidsmonitor is gekoppeld aan waterwerken. Waterwerken wordt pas in 2019 opgeemaakt en zodoende vervalt deze activiteit voor 2018.
2. Onderzoeken nut en noodzaak van een eigen, aanvullende verkeersveiligheidsanalyse.	Geen afwijkingen.
3. Uitvoeren van de geplande projecten voor het verbeteren van de verkeersveiligheid.	Geen afwijkingen.
4. Bijdragen aan landelijke en regionale publiekscampagnes op het gebied van verkeersveiligheid ('Modder op de weg', 'Wij gaan weer naar school').	Geen afwijkingen.
5. Frequent overleggen met politie en justitie en doorontwikkeling van handhavingsarrangementen.	Geen afwijkingen.
6. Evalueren en actualiseren van beheer- en onderhoudsplannen.	Geen afwijkingen.
7. Uitvoeren van onderhoud aan wegen, met als doel het percentage D (zeer slechte weg), afhankelijk van het type weg, aan te pakken.	Geen afwijkingen.
8. Streven naar minimaal acceptabele omvang openbare verlichting.	Geen afwijkingen.
9. Toepassen LED bij het vervangen van openbare verlichting.	Geen afwijkingen.
10. Inzetten van alternatieven voor verlichting waar mogelijk.	Geen afwijkingen.

Prestatie-indicatoren

Prestatie indicatoren	Gerealiseerd in 2017	Streefwaarde 2018	Prognose 2018	Streefwaarde 2021
Het % D (zeer slecht) per type weg (conform de CROW-systematiek voor de beoordeling van de kwaliteit van de wegverharding):				
- Gebiedsontsluitingswegen	13,6%	12%	11,4%	6%
- Erftoegangswegen type 1	13,2%	8%	9,7%	6%
- Erftoegangswegen type 2 (met fietsroutes)		n.t.b.	13,7%	6%
- Erftoegangswegen type 2 (zonder fietsroutes)		p.m.	14,7%	29%
- Fietspaden	3,1%	6%	6%	6%
Totaal waarden		p.m.		18%

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	3.526	631	3.242	-284	V
Totaal Baten	-150	0	-150	0	
Saldo van baten en lasten voor bestemming	3.376	631	3.092	-284	V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	3.376	631	3.092	-284	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

Het budget voor de vergoedingen aan gemeenten voor het onderhouden van de openbare verlichting blijkt structureel te hoog, onder meer doordat door sommige gemeenten tegenwoordig op basis van werkelijk gemaakte kosten worden afgerekend (voordeel € 20.000).

De rentekosten zijn geactualiseerd op basis van de boekwaarde per 1 januari 2018 (voordeel € 79.000). Bij meerdere investeringsprojecten is de oplevering verschoven van 2017 naar 2018. Hierdoor zijn de afschrijvingskosten lager dan begroot (voordeel € 185.000).

3.4.4 Calamiteiten wegen Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	34	98	111	77	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming	34	98	111	77	N
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	34	98	111	77	N

Toelichting op de financiële afwijkingen

Op 18 januari 2018 heeft er een zware westerstorm plaatsgevonden. Voor opruimwerkzaamheden op en langs onze wegen in verband met de verkeersveiligheid is voor € 93.000 aan kosten gemaakt. In totaal is in de weken na de storm in de Hoeksche Waard ruim 181 ton aan boomstammen/-takken afgevoerd en in IJsselmonde 45 ton. De kosten kunnen gedeeltelijk (voor € 16.000) worden gedekt uit bestaande budgetten. Voorgesteld wordt het restantbedrag van € 77.000 te dekken uit de post Onvoorzien.

3.5 Programma 5 – Algemene beleidstaken

Beleidsproduct (bedragen x € 1.000)		Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
7.10 Bestuur	Lasten	4.767	1.926	4.888	121	N
	Baten	-582	-87	-682	-100	V
	Saldo	4.185	1.839	4.206	21	N
7.20 Externe communicatie	Lasten	1.478	374	1.578	100	N
	Baten	0	0	-40	-40	V
	Saldo	1.478	374	1.538	60	N
7.30 Waterwet	Lasten	6.752	1.618	6.752	0	
	Baten	-280	-50	-280	0	
	Saldo	6.472	1.567	6.472	0	
Saldo van baten en lasten voor bestemming		12.135	3.780	12.216	81	N
Toevoeging aan reserves		0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves		0	0	-100	-100	V
Saldo van baten en lasten na bestemming		12.135	3.780	12.116	-19	V

3.5.1 Bestuur

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)		Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten		4.767	1.926	4.888	121	N
Totaal Baten		-582	-87	-682	-100	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming		4.185	1.839	4.206	21	N
Toevoeging aan reserves		0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves		0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming		4.185	1.839	4.206	21	N

Toelichting op de financiële afwijkingen

De waterschapsbrede bijdragen aan onder andere de Unie van Waterschappen en Stowa zijn de afgelopen jaren gestegen. Op basis van de toegezegde bijdragen voor 2018 wordt het budget structureel verhoogd met € 60.000. Daarnaast wordt een extra budget van € 60.500 aangevraagd voor het in 2018 inventariseren van oneigenlijk grondgebruik in de Hoeksche Waard.

Op basis van de voorziene verkopen voor 2018 worden de begrote opbrengsten verhoogd met € 100.000. Naast de voorziene verkopen worden dit jaar de onderhandelingen met betrekking tot de verkoop van grond in het kader van ruimtelijke ontwikkeling voortgezet. De mogelijkheid bestaat dat het in één of meerdere zaken tot een overdracht komt. Afhankelijk van het project kunnen de verkoopopbrengsten variëren van € 50.000 tot meer dan € 1.000.000. Gezien de onzekerheid is dit nog niet verwerkt in de begrotingswijziging. Bij Burap 2-2018 zal opnieuw bezien worden of de opbrengsten vanuit grondverkoop bijgesteld moeten worden.

3.5.2 Externe communicatie

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	1.478	374	1.578	100	N
Totaal Baten	0	0	-40	-40	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming	1.478	374	1.538	60	N
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	-100	-100	V
Saldo van baten en lasten na bestemming	1.478	374	1.438	-40	N

Toelichting op de financiële afwijkingen

Om de onderwijsskolom van 10-23 jaar te bereiken, wordt in 2018 € 100.000 extra ingezet (hogere lasten). Hiermee benaderen we o.a. leerlingen van basisonderwijs via waterlessen en leerlingen van middelbaar onderwijs met Technasium opdrachten. Bovendien sluiten we aan bij initiatieven van derden zoals Vakkanjers en ontwikkelen we een aantal middelen om spelenderwijs jongeren te betrekken bij het waterschapswerk. Ter dekking van deze extra kosten wordt de Reserve Educatie ingezet (verhoging van de onttrekking aan de reserves met € 100.000).

Om jongeren kennis te laten maken met het waterschap en hun waterbewustzijn te verhogen, is voor het waterschap het bordspel 'Hozen en Lozen' ontwikkeld. Het waterschap neemt 1.000 spellen af en verkoopt 800 spellen tegen de inkoopprijs aan andere waterschappen. Voor deze eenmalige opbrengst wordt een bedrag van € 39.600 opgenomen.

3.5.3 Waterwet

Er zijn geen afwijkingen.

3.6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Beleidsproduct (bedragen x € 1.000)		Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
8.10 Algemene lasten en baten	Lasten	7.293	-514	6.499	-794	V
	Baten	-2.324	-2	-994	1.329	N
	Saldo	4.969	-517	5.505	536	N
8.20 Onvoorzien	Lasten	500	0	423	-77	V
	Baten					
	Saldo	500	0	423	-77	V
8.30 Belastingen	Lasten					
	Baten	-149.412	0	-149.626	-197	V
	Saldo	-149.412	0	-149.626	-197	V
8.40 Exploitatiesaldo	Lasten	0	0	0	0	
	Baten					
	Saldo	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten voor bestemming		-143.943	-517	-143.681	262	N
Toevoeging aan reserves		4.501	876	4.732	230	N
Onttrekking aan reserves		-1.381	-1.381	-1.381	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming		-140.823	-1.022	-140.331	492	N

3.6.1 Algemene lasten en baten

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	7.293	-514	6.516	-794	V
Totaal Baten	-2.324	-2	-994	1.329	N
Saldo van baten en lasten voor bestemming	4.969	-517	5.522	536	N
Toevoeging aan reserves	1.994	0	2.224	230	N
Onttrekking aan reserves	-1.381	-1.381	-1.381	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	5.582	-1.898	6.365	766	N

Toelichting op de financiële afwijkingen

In de begroting zijn bedragen opgenomen voor Cross Border Lease (leasebetalingen, huuropbrengsten en rentebaten). In verband met de aanstaande afloop van de drie verschillende trusts van het CBL-contract wijzigen deze bedragen en lopen deze bedragen in de komende jaren af. Hiervoor heeft een herberekening plaatsgevonden waarbij tevens de actuele dollarkoers is meegenomen. De mutatie is per saldo budgetneutraal (lagere lasten van € 1.329.296, lagere baten van € 1.329.296).

Op basis van ontvangen informatie van de Unie van Waterschappen zal de Rijksbijdrage landelijke WOZ-voorziening voor 2018 lager uitvallen (voordeel € 24.000). Daarnaast is in de begroting een budget van € 50.000 opgenomen voor de te betalen vennootschapsbelasting over 2018. Op basis van de aangifte vennootschapsbelasting 2016 kan de vennootschapsbelasting exact aan de activiteiten worden toegerekend. Dit betekent dat het algemene budget wat hier was opgenomen, kan vervallen. De te verwachten belasting wordt direct geraamd bij de activiteiten waarover belasting moet worden afgedragen (Zuiveren).

Op basis van mutaties binnen de ondersteuning en bedrijfsvoering is de doorbelasting naar de programma's (die via Algemene dekkingsmiddelen verloopt) € 610.000 hoger dan begroot. Voor een nadere toelichting op deze mutaties zie de toelichtingen onder de ondersteuning en bedrijfsvoering. Het verschil tussen te betalen en toe te rekenen rente ten opzichte van de begrote rentelast wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve rente-egalitatie. Voor 2018 is de daadwerkelijke rentelast lager dan begroot wat leidt tot een hogere toevoeging aan de reserve rente-egalitatie van € 230.400.

3.6.2 Onvoorzien

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Lasten	500	0	423	-77	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming	500	0	423	-77	V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	500	0	423	-77	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

Op 18 januari 2018 heeft er een zware westerstorm plaatsgevonden. Voor opruimwerkzaamheden op en langs onze wegen i.v.m. de verkeersveiligheid is er voor € 93.000 aan kosten gemaakt. De kosten kunnen gedeeltelijk (voor € 16.000) worden gedekt uit bestaande budgetten. Voorgesteld wordt het restantbedrag van € 77.000 te dekken uit de post Onvoorzien. Zie de toelichting bij paragraaf 3.4.4 Calamiteiten wegen.

3.6.3 Belastingen

Wat heeft het gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Totaal Baten	-149.412	0	-149.626	-197	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-149.412	0	-149.626	-197	V
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	
Saldo van baten en lasten na bestemming	-149.412	0	-149.626	-197	V

Toelichting op de financiële afwijkingen

Verwacht wordt dat de belastingopbrengst in 2018 voordelig uitvalt. Dit betreft met name de belastingen die als grondslag de WOZ-waarde kennen. Op dit moment kan het voordeel nog niet gekwantificeerd worden omdat een groot deel van de aanslagen nog opgelegd moet worden. Er is een aanname gedaan dat het voordeel in ieder geval € 197.000 bedraagt teneinde geen nadelig saldo in Burap 1 te presenteren.

3.6.4 Exploitatiesaldo

Er zijn geen afwijkingen.

3.7 Ondersteuning en bedrijfsvoering

Wat heeft het gekost?

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2018	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Ondersteuning en bedrijfsvoering						
Lasten 9.10 Organisatieontwikkeling	1.471	1.471	186	1.471		
9.20 Personeel en organisatie	44.447	44.447	10.422	46.211	1.764	N
9.30 Kwaliteitszrg, arbeidsomst. & milieuzorgbel	60	60	5	60		
9.40 Informatievoorziening	5.613	5.613	1.627	5.926	314	N
9.50 Concern control						
9.60 Financiën	946	946	766	945	-1	V
9.70 Juridische zaken	104	104	30	124	20	N
9.80 Faciliteiten	5.928	5.905	1.350	5.910	5	N
Totaal Lasten	58.569	58.546	14.386	60.648	2.102	N
Baten 9.10 Organisatieontwikkeling	-90	-90	-31	-90		
9.20 Personeel en organisatie	-3.512	-3.512	-1.155	-4.301	-790	V
9.30 Kwaliteitszrg, arbeidsomst. & milieuzorgbel						
9.40 Informatievoorziening						
9.50 Concern control						
9.60 Financiën	-40	-40	-12	-40		
9.70 Juridische zaken						
9.80 Faciliteiten	-37	-37	-6	-37		
Totaal Baten	-3.679	-3.679	-1.205	-4.468	-790	V
Totaal Ondersteuning en bedrijfsvoering	54.891	54.868	13.181	56.180	1.312	N
Toevoeging aan reserves						
Onttrekking aan reserves	-450	-450		-1.730	-1.280	V
Saldo van baten en lasten na bestemming	54.441	54.418	13.181	54.450	32	N
Doorbelast naar programma's						
Waterkeringen	6.474	6.474	1.708	5.873	-601	V
Water	17.422	17.422	4.355	17.422		
Zuiveren	15.637	15.637	3.909	15.637		
Wegen	5.033	5.033	1.258	5.033		
Algemene beleidstaken	9.860	9.860	2.465	9.860		
Algemene dekkingsmiddelen	15	15	-514	625	610	N
Totaal Doorbelast	54.441	54.441	13.181	54.450	9	N
Saldo		-23			23	N

*Toelichting op de financiële afwijkingen***Personeel en organisatie**

Voor het realiseren van het Ambitietraject en Organisatieontwikkeling worden bovenop de vastgestelde formatie 3 programmamanagers en 5 adviseurs geworven. Voor de dekking van deze kosten wordt het budget in 2018 verhoogd met € 500.000. Ter dekking van deze kosten wordt € 500.000 onttrokken aan de reserve geactiveerde lasten. Structureel wordt het budget met € 800.000 verhoogd voor deze formatie-uitbreiding. Dit wordt verwerkt in de Kadernota 2019. Daarnaast wordt voor niet begrote frictiekosten bij de afdelingen ZO en BO het budget verhoogd met € 500.000. De dekking voor deze frictiekosten is afkomstig uit de reserve reorganisatie.

Eind 2017 zijn pitches gedaan voor innovatie. Een van de eerste projecten die is opgepakt, is 'Bouwen met bagger'. Dit leidt in 2018 tot extra activiteiten voor een bedrag van € 350.000. Deze inzet wordt gedeeltelijk gedekt door een onttrekking van € 140.000 aan de reserve dijkversterkingen. Het restant wordt gedekt vanuit een overheveling van de budgetten innovatief dijkbeheer (€ 100.000 vanuit het beleidsproduct behouden waterkeringen) en het onderzoeksbudget regionale keringen (€ 110.000 vanuit het beleidsproduct plannen, instrumenten en registers waterkeringen).

Vanuit het programma Zuiveren beleidsproduct Plannen, instrumenten en registers zuiveren wordt € 140.000 overgeheveld naar ondersteuning en bedrijfsvoering voor inhuur ten behoeve van een projectborger ALM. Daarnaast wordt € 64.000 van programma Water beleidsproduct Plannen, instrumenten en registers Water overgeheveld naar ondersteuning en bedrijfsvoering voor inhuur activiteiten voor de watersysteemtoetsing.

Tot slot vindt een bijstelling plaats van het inhuurbudget voor de fase 2 HWBP investeringsprojecten van € 210.155. Deze uren zijn subsidiabel.

De bijstelling van de baten wordt veroorzaakt door het actualiseren van de ramingen van de te activeren lasten (inzet van eigen en externe medewerkers) op investeringsprojecten, waaronder de fase 2 HWBP investeringsprojecten.

Informatievoorziening

Op basis van de eerste begrotingswijziging 2018 van het Waterschapshuis (HWH) nemen de lasten voor WSHD voor 2018 met € 173.000 toe.

WSHD staat in 2018 voor een nieuwe aanbesteding van de telefonie voor een periode van maximaal 9 jaar. De samenwerking tussen WSHD en WSRL bij de gezamenlijke aanbesteding van de telefonie geeft WSHD de mogelijkheid om op een efficiënte wijze, eerder dan oorspronkelijk gepland, de functionaliteit van gewoon bellen via vaste telefoon en mobiel op het digitaal platform Skype for Business (S4B) te gaan implementeren. De incidentele extra uitgaven bedragen € 140.000. Voorgesteld wordt deze kosten te dekken uit de reserve algemene beleidstaken. De jaarlijkse onderhoudskosten van € 80.000 die voortvloeien uit de implementatie van S4B worden structureel verwerkt in de Kadernota 2019.

Juridische zaken

Er loopt een aantal complexe juridische procedures onder andere op het gebied van onteigening waardoor het reguliere beschikbare budget niet toereikend is. De aangegeven afwijking (verhoging van de lasten met € 20.000) is gebaseerd op de huidige werkvoorraad/lopende zaken.

Doorbelasting naar programma's

Het nadeel op de lasten van € 610.000 op de diverse beleidsproducten wordt veroorzaakt door de doorbelasting van de saldi op de ondersteunende producten (zie paragraaf 3.6.1 Algemene lasten en baten).

4 Paragrafen

4.1 Ontwikkelingen sinds de vorige rapportage

Ten opzichte van de Programmabegroting 2018-2022 zijn de volgende externe ontwikkelingen belangrijk voor de waterschappen in het algemeen en WSHD in het bijzonder:

- *Consultatie advies Commissie Aanpassing Belastingstelsel*
Op 21 december 2017 heeft de Commissie Aanpassing Belastingstelsel de consultatieversie van haar advies aan alle waterschappen en belanghebbenden gestuurd. In bijeenkomsten in januari 2018 heeft dit geleid tot een nadere beschouwing en heroverweging van de voorstellen om tot een transparanter en eenvoudiger belastingstelsel te komen. Dit betekent dat de commissie pas later in het jaar haar advies aan het Unie-bestuur zal voorleggen. Een standpuntbepaling over het definitieve voorstel van het Unie-Bestuur zal waarschijnlijk pas in september met de VV besproken kunnen worden.
- *Ondertekening van het Interbestuurlijk Programma*
Binnen 4 maanden na het aantreden van het nieuwe Kabinet werd op 14 februari het Interbestuurlijk Programma ondertekend door het Rijk, de VNG, IPO en de Unie van Waterschappen. Het Interbestuurlijk Programma bevat de uitgangspunten voor een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke vraagstukken die de verschillende bestuurslagen overstijgen, bijvoorbeeld op het gebied van het sociaal domein, duurzame economische groei, energie en klimaat en mobiliteit.
- *Ondertekening van de Blue Deal*
Op 22 maart 2018 (Wereld Water Dag) hebben de Unie van Waterschappen en de ministeries van Buitenlandse Zaken, Infrastructuur en Waterstaat een Blue Deal gesloten. Algemeen doel van deze overeenkomst is om onze waterexpertise gezamenlijk in te zetten om wereldwijd 20 miljoen mensen in 40 stroomgebieden beter te beschermen tegen water en toegang te geven tot voldoende, schoon water. De Blue Deal is een programma dat langdurige partnerschappen mogelijk maakt tussen waterbeheerders in Nederland en het buitenland. Die partnerschappen werken, met 2030 als horizon, aan schoon, voldoende en veilig water.

Tot de belangrijkste interne ontwikkelingen voor WSHD kunnen worden genoemd:

- *Het Bestuurlijk Ambitietraject*
Eind 2017 heeft het college het ambitietraject ingezet en begin 2018 met de VV gedeeld. Daarbij zijn 7 ambities gedefinieerd. Deze ambities worden in de komende maanden verder geconcretiseerd via het college, de organisatie en de VV. De ambities zijn: Duurzaamheid, Energietransitie, Innovatie, Klimaatadaptatie, Omgevingswet, Excellent Assetmanagement en Digitale transformatie.
- *Klimaatconferentie*
Om de samenwerking met de gemeenten te versterken, werd op 24 januari een klimaatconferentie gehouden, waarbij het college met gemeentelijke en provinciale bestuurders en vertegenwoordigers heeft gesproken over het veranderende klimaat en de wijze waarop deze tegemoet getreden werd. Afgesproken is dat het waterschap actief betrokken wordt bij de voorbereiding en uitvoering van de stresstest om knelpunten bij een veranderend klimaat vroegtijdig op te sporen. Als inspiratiebron voor een concrete aanpak van knelpunten werd tijdens de conferentie het 'Inspiratieboek' gepresenteerd.
- *Opstart Waterschapsverkiezingen 2019*
Ter voorbereiding van de waterschapsverkiezingen op 21 maart 2019 zijn in januari enkele informatieve bijeenkomsten georganiseerd onder het motto 'dijkgraaf zoekt bestuurder'. Daarbij werd de mogelijkheid geboden aan geïnteresseerden om kennis te maken met het waterschap. In vervolg hierop zijn succesvolle cursussen 'actief voor het waterschap' gehouden. Eind maart is het plan van aanpak voor de waterschapsverkiezingen door de VV vastgesteld.

4.2 Incidentele baten en lasten

Deze paragraaf bevat een overzicht van de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van de voorgaande en komende begrotingsjaren worden beschouwd. Incidentele baten en lasten leiden tot minder inzicht in het reguliere, meerjarige beeld van de netto kosten. Eliminatie van de incidentele baten en lasten op het resultaat na bestemming levert een gezuiverd netto resultaat op. Dit biedt meer inzicht in het meerjarig structureel financieel perspectief.

Bij incidentele baten en lasten wordt als richtlijn gehanteerd dat deze baten en lasten zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen (artikel 4.14 Waterschapsbesluit). Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal drie jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Daarnaast worden meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een besluit van de VV aangewezen als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan drie jaar. In het hieronder opgenomen overzicht zijn de incidentele baten en lasten van € 50.000 en hoger opgenomen. **Fout! Ongeldige koppeling.**

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	V / N
Programma Waterkeringen			
Onttrekking Algemene reserve Waterkeringen Eerste beoordelingsronde	581		V
Subtotaal	581	0	
Programma Water			
Te ontvangen onderhoudsgelden CMK	4.548		V
Toevoeging aan bestemmingsreserve Onderhoud CMK		4.548	N
Subtotaal	4.548	4.548	
Programma Zuiveren			
Onttrekking Algemene reserve t.b.v. vorming bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk	2.000		V
Toevoeging aan bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk		2.000	N
Onttrekking aan bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk	1.400		V
Maatregelen NEN-normeringen Sluisjesdijk		1.400	N
Onttrekking reserve budgetoverhevelingen ALM onderhoud	100		V
Werkzaamheden die samenhangen met uitvoering ALM Sluisjesdijk		100	N
Onttrekking reserve budgetoverhevelingen asbestcementleiding Westmaas	170		V
Verwijderen asbestcementleiding Westmaas		170	N
Subtotaal	3.670	3.670	
Programma Wegen			
Onderzoek overdracht wegen		90	N
Opruimwerkzaamheden westerstorm		77	N
Subtotaal	0	167	
Algemene beleidstaken			
Inventariseren oneigenlijk grondgebruik Hoeksche Waard		61	N
Onttrekking reserves voor bereiken onderwijskolom 10-23 jaar	100		V
Activiteiten om onderwijskolom 10-23 jaar te bereiken		100	N
Subtotaal	100	161	
Algemene dekkingsmiddelen			
Onvoorzien: opruimwerkzaamheden westerstorm	77		V
Subtotaal	77	0	

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	V / N
Onttrekking reserve algemene beleidstaken (digitaal platform)	140		V
Digitaal platform Skype for Business		140	N
Onttrekking reserve geactiveerde lasten (ambitietraject en organisatieontw.)	500		V
Werving voor ambitietraject en organisatieontwikkeling		500	N
Onttrekking reserve reorganisatie (niet begrote frictiekosten)	500		V
Niet begrote frictiekosten		500	N
Onttrekking reserve dijkversterkingen (bouwen met bagger)	140		V
Innovatietraject Bouwen met bagger		140	N
Subtotaal	1.280	1.280	
Totaal	10.256	9.826	

Het totaal van de incidentele baten is groter dan het totaal van de incidentele lasten. Daarmee zijn de incidentele lasten afgedekt. Daarnaast zijn de structurele baten voldoende om de structurele lasten te dekken. Hiermee is er sprake van 'materieel' begrotingsevenwicht.

4.3 Reserves en voorzieningen

In de Programmabegroting 2018-2022 is per reserve en voorziening aangegeven welke mutaties naar verwachting in 2018 zullen plaatsvinden. Hieronder wordt dit geactualiseerd.

Reserves

Algemene reserves

Algemene reserve programma Waterkeringen (811001)

De kosten voor het project Eerste Beoordelingsronde zullen worden gedekt vanuit een onttrekking aan de Algemene reserve programma Waterkeringen van € 581.000.

Algemene reserve programma Zuiveren (811003)

Op 29 maart 2018 heeft de VV besloten vanuit de algemene reserve van het programma Zuiveren € 2 miljoen te doteren aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk.

Algemene reserve programma Algemene Beleidstaken (811005)

WSHD staat in 2018 voor een nieuwe aanbesteding van de telefonie voor een periode van maximaal 9 jaar, hierbij wordt samengewerkt met waterschap Rivierenland (WSRL). Bij de aanbesteding wordt uitgegaan van een vernieuwd digitaal platform voor vaste telefonie en mobiel (Skype for Business, S4B). De samenwerking tussen WSHD en WSRL bij de gezamenlijke aanbesteding van de telefonie geeft WSHD de mogelijkheid om op een efficiënte wijze, eerder dan oorspronkelijk gepland, de functionaliteit van gewoon bellen via vaste telefoon en mobiel op het digitaal platform Skype for Business (S4B) te gaan implementeren. De incidentele extra uitgaven bedragen € 140.000 en zullen worden gedekt uit de reserve algemene beleidstaken.

Overige bestemmingsreserves

Reserve egalisatie Cross Border Lease (813002)

Op 1 oktober 1998 is door één van de rechtsvoorgangers van WSHD (Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden) een Cross Border Lease transactie (CBL) afgesloten met investeerders en banken in de Verenigde Staten. Deze transactie betreft een overeenkomst over de verhuur en huur van 20 rioolwaterzuiveringsinstallaties, waarmee in 1998 een financieel rendement is behaald van circa € 15 miljoen. Met dit resultaat is een reserve CBL gevormd, van waaruit gedurende 20 jaar een bedrag vrijvalt ten gunste van het beleidsproduct gezuiverd afvalwater. In 2018 heeft de laatste onttrekking plaatsgevonden, zijnde een bedrag van € 591.160. Daarmee is het bedrag van de reserve nihil en zal de reserve worden opgeheven.

Bestemmingsreserve reorganisatie WSHD (813005)

Ter dekking van niet begrote frictiekosten bij de afdelingen ZO en BO wordt € 500.000 onttrokken aan de reserve reorganisatie.

Bestemmingsreserve Dijkversterkingen (813006)

Eind 2017 zijn pitches gedaan voor innovatie. Eén van de eerste projecten die is opgepakt, is "Bouwen met bagger". Dit leidt in 2018 tot extra activiteiten voor een bedrag van € 350.000. Deze inzet wordt gedeeltelijk gedekt door een onttrekking van € 140.000 aan de reserve dijkversterkingen.

Reserve Budgetoverhevelingen (813010)

Voor het verwijderen van de asbestcementleiding Westmaas was reeds een onttrekking van € 50.000 aan de reserve budgetoverhevelingen geraamd in de begroting. Op basis van de uit te voeren werkzaamheden, bedragen de verwachte kosten € 220.000. Voor deze kosten vindt een aanvullende onttrekking aan de reserve budgetoverhevelingen plaats van € 170.000. De totale onttrekking voor het verwijderen van de asbestcementleiding Westmaas komt daarmee op € 220.000.

Daarnaast wordt € 100.000 onttrokken aan de reserve budgetoverhevelingen ten behoeve van de uitvoering van ALM gerelateerd onderhoud.

Reserve Egalisatie geactiveerde lasten (813012)

Voor het realiseren van het Ambitietraject en Organisatieontwikkeling worden bovenop de vastgestelde formatie 3 programmamanagers en 5 adviseurs geworven. Voor de dekking van deze kosten wordt het budget in 2018 verhoogd met € 500.000. Ter dekking van deze kosten wordt € 500.000 onttrokken aan de reserve geactiveerde lasten.

Bestemmingsreserve Rente-egalitatie (813017)

Het verschil tussen te betalen en toe te rekenen rente ten opzichte van de begrote rentelast wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve rente-egalitatie. Voor 2018 is de daadwerkelijke rentelast lager dan begroot wat leidt tot een hogere toevoeging aan de reserve rente-egalitatie van € 230.400.

Bestemmingsreserve Educatie (813018)

Om de onderwijskolom van 10-23 jaar te bereiken, wordt in 2018 € 100.000 extra ingezet. Ter dekking van deze extra kosten wordt de reserve educatie ingezet.

Bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk (813021)

Op 29 maart 2018 heeft de VV besloten vanuit de algemene reserve van het programma Zuiveren € 2 miljoen te doteren aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk. Ter dekking van de uit te voeren maatregelen Aanpak Fase 2 SVBI Sluisjesdijk wordt € 1,4 miljoen onttrokken aan de bestemmingsreserve NEN project Sluisjesdijk.

Bestemmingsreserve Onderhoud CMK (813023)

Voor de instandhouding van de waterstaatkundige werken, gerealiseerd in het project Compenserende Maatregelen Kier (CMK), krijgt WSHD van RWS de onderhoudsgelden voor een periode van 10 jaar vergoed. In de VV van januari 2018 is besloten deze eenmalige bijdrage (€ 4.548.000) toe te voegen aan de bestemmingsreserve Onderhoud Compenserende Maatregelen Kier. Vanuit deze reserve zullen de komende jaren middelen vrij vallen ten gunste van de exploitatie voor dekking van de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden. Voor 2018 wordt € 265.000 onttrokken.

4.4 Waterschapsbelastingen

In 2017 is besloten om over te gaan tot het versturen van gecombineerde aanslagen voor de huishoudens en bedrijven, met daarop de aanslagen van het waterschap en de gemeente. Dit geldt overigens alleen voor de gebieden waarbij ook de gemeente de uitvoering van de belastingen in handen heeft gegeven van SVHW. In februari zijn deze aanslagbiljetten voor de waterschapsbelastingen conform planning door het SVHW verzonden. Het betreft de aanslagen voor de:

- Zuiverings-, watersysteem- en wegenheffing gebruikers voor het hele waterschapsgebied;
- Watersysteem- en wegenheffing gebouwd, ongebouwd en natuur voor het hele gebied binnen de gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Binnenmaas, Brielle, Cromstrijen, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen.

De belastingaanslagen voor de watersysteem- en wegenheffing gebouwd, ongebouwd en natuur voor het resterende gebied van het waterschap zullen, conform planning, in mei worden verzonden.

Verwacht wordt dat de belastingopbrengst in 2018 voordelig uitvalt. Dit betreft met name de belastingen die als grondslag de WOZ-waarde kennen. Op dit moment kan het voordeel nog niet gekwantificeerd worden omdat een groot deel van aanslagen nog opgelegd moet worden. Er is een aanname gedaan dat het voordeel in ieder geval € 197.000 bedraagt teneinde geen nadelig saldo in Burap 1 te presenteren.

In Burap 2-2018 kan een goed beeld geschetst worden van de waardeontwikkeling van de WOZ en kan op basis hiervan een prognose worden berekend ten aanzien van de belastingopbrengst over 2018. Daarnaast zal bij Burap 2-2018 op basis van de verzonden aanslagen een voorziening worden getroffen in relatie tot het risico belastingprocedure tariefdifferentiatie Wegbeheerder. Het vormen van de voorziening zal gedekt worden uit de algemene reserve programma Water.

4.5 Weerstandvermogen

Waterschap Hollandse Delta heeft de risico's die mogelijk gelopen worden, geïnventariseerd. Hieronder worden de wijzigingen ten opzichte van de Programmabegroting 2018-2022 toegelicht.

Ten opzichte van de Programmabegroting 2018-2022 is het volgende risico vervallen:

- Bijdragen aan objecten van derden: de derde heeft de claim laten vallen waardoor het risico is vervallen.
- Wateroverlast 2015: ten aanzien van de ingediende claims is geconcludeerd dat deze afhandeling valt onder de verzekeringen. Daarmee kan het risico vervallen.

Belastingprocedure tariefdifferentiatie Wegbeheerder (Watersysteemheffing)

Beschrijving	Kans	Financieel gevolg
Op 28 december 2016 heeft de rechtbank Overijssel in een belastingprocedure tussen de provincie Flevoland en het belastingkantoor GBLT dat namens Waterschap Zuiderzeeland de heffing van de waterschapsbelastingen verzorgt, overwogen dat het begrip 'verharde openbare wegen' zoals dat in artikel 122, derde lid, onder b, van de Waterschapswet voor de tariefdifferentiatie wegen wordt gebruikt, beperkt moet worden uitgelegd. De rechtbank oordeelde dat onverharde weggedeelten die dienstbaar zijn aan de (verkeersfunctie van de) verharde weg, niet onder de reikwijdte van dit begrip vallen. Volgens de rechter mag de tariefdifferentiatie wegen zich dus alleen uitstrekken over verharde weggedeelten. Het gaat om een principiële uitspraak, met in potentie grote financiële gevolgen voor de waterschappen. Het is namelijk zo dat alle waterschappen een tariefdifferentiatie wegen hanteren en hierbij uitgaan van de ruime interpretatie van het begrip 'verharde openbare wegen'. GBLT heeft inmiddels hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank.	40% - 59%	€ 250.000 - € 1.000.000

<p>Het kan nog enige tijd duren voordat het Gerechtshof of –indien cassatie wordt ingesteld, de Hoge Raad– een definitief oordeel in deze kwestie velt. Omdat het niet ondenkbeeldig is dat (alle) wegbeheerders als gevolg van de uitspraak met ingang van dit jaar bezwaar tegen hun belastingaanslag zullen maken, breekt voor de waterschappen een periode van onzekerheid met betrekking tot de belastingopbrengsten aan. Het maximale risico voor WSHD wordt ingeschat op € 750.000.</p> <p>Op basis van de verzonden aanslagen in 2018 zal bij Burap 2-2018 een voorziening worden getroffen. Het vormen van de voorziening zal gedekt worden uit de algemene reserve programma Water.</p> <p>Zowel de rechtbank als het gerechtshof hebben de waterschappen in het ongelijk gesteld. Het risico blijft staan omdat de situatie voor 2019 nog kan veranderen.</p>		
Relatie met programma: Water		

Bezwijkingsgevaar Duiker Strijen

Beschrijving	Kans	Financieel gevolg
<p>Naar aanleiding van een globale bouwkundige inspectie en het daarop volgende nader onderzoek is gebleken dat de duikersluis in de Boompjesstraat in Strijen constructief niet voldoet. De locatie voldoet rekentechnisch niet en het risico bestaat dat de constructie, zonder voorsignalen, kan bezwijken. Dit kan significante schade tot gevolg hebben: de verwachte kosten voor tijdelijk herstel van de functie van de duiker bedragen € 800.000, de hoogte van eventuele schadevergoedingen voor letsel of overige schade kan oplopen tot € 1.000.000.</p> <p>De beheermaatregelen zijn het voortzetten van de regelmatige inspecties. In 2018 worden tijdelijke maatregelen (10-15 jaar) getroffen om de stabiliteit van de constructie (en daarmee de veiligheid) voorlopig te waarborgen. Voor het nemen van structurele maatregelen (75-100 jaar) zal in 2018 een plan van aanpak opgesteld worden.</p>	0% - 19%	Groter dan € 1.000.000
Relatie met programma: Water		

Bijdrage Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)

Beschrijving	Kans	Financieel gevolg
<p>In 2014 stelde het Kabinet een Digicommissaris aan om de problematiek rondom de GDI (MijnOverheid en DigiD) structureel op te lossen. De problematiek richt zich voornamelijk op twee thema's: de governance en de financiën. In de zomer van 2016 heeft de Ministerraad zodoende besloten dat er gezamenlijke financiering komt voor de GDI en dat de toerekenbare kosten worden doorbelast aan gebruikers (profijtbeginsel). De Unie heeft, evenals de VNG en IPO, steeds aangegeven geen voorstander van dit profijtbeginsel te zijn omdat door tarifiering het gebruik van de voorzieningen wordt belemmerd en er hoge administratieve lasten mee zijn gemoeid. Om te voorkomen dat de GDI in 2018 weer financieel vastloopt, wilden het Ministerie van BZK en de Digi-commissaris besluitvorming over doorbelasting van GDI voorzieningen voor de voorjaarsnota 2017 effectueren. Op 24 februari 2017 heeft de Ministerraad besloten het</p>	40%- 59%	€ 100.000 - € 250.000

<p>gebruik van de voorzieningen DigiD, MijnOverheid en Digipoort met ingang van 2018 door te belasten aan de afnemers. Voor de waterschappen en belastingsamenwerkingen betekent dit dat zij voor DigiD en MijnOverheid moeten gaan betalen. Het Nationaal Beraad Digitale Overheid heeft in een extra vergadering op 5 oktober jl. besloten dat deze doorbelasting zal plaatsvinden op basis van een 'prijs maal hoeveelheid' tariefstructuur met een vrijstelling voor de eerste 1.000 afname-eenheden. Voor alle afnemers geldt voor de eerste 1.000 afname-eenheden een nultarief.</p> <p>Dit nieuwe besluit van het Nationaal Beraad brengt de totaalkosten voor de waterschappen op ongeveer € 397.000 en voor de belastingkantoren op € 1.300.000. Dit is bijna € 3 miljoen minder dan de oorspronkelijke berekeningen uit februari 2017. De definitieve prijzen per afname-eenheid kunnen pas berekend worden nadat alle afnemers hun prognoses voor 2018 hebben aangeleverd.</p>		
Relatie met programma: Algemene dekkingsmiddelen		

Bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma

Beschrijving	Kans	Financieel gevolg
<p>Net zoals in voorgaande jaren heeft de Unie ten behoeve van de meerjarenramingen van de waterschappen een raming gemaakt van de solidariteitsbijdragen die in de komende jaren kunnen worden verwacht. Hiertoe heeft de Unie het effect ingeschat van de indexatie met de IBOI (Index voor Bruto OverheidsInvesterings) van de bedragen die in de begroting van het Deltafonds 2018 zijn vermeld. De verdeling over de waterschappen vindt voor alle jaren plaats met de verdeelsleutels die in 2015 door Rijkswaterstaat zijn vastgesteld. In 2019 worden deze geactualiseerd. Waterschappen met nHWBP-projecten moeten naast de solidariteitsbijdragen rekening houden met de 10%-projectgebonden kosten van hun projecten.</p> <p>De ramingen voor 2018 t/m 2025 komen hoger uit dan de ramingen voor deze jaren die door de Unie eind 2016 zijn afgegeven. De reden is dat de IBOI voor 2017 en 2018 door het Centraal Planbureau inmiddels hoger wordt ingeschat dan ten tijde van de Unieraming van eind vorig jaar. Het daadwerkelijke bedrag dat de waterschappen in 2018 moeten betalen is pas medio 2018 bekend.</p> <p>Zoals vorig jaar aan de waterschappen is gemeld, komen er binnen het HWBP extra middelen beschikbaar voor het nHWBP, omdat er voor het HWBP2 minder geld nodig is. Daarbij is aangegeven dat een vrijval van in totaal € 318 miljoen tot een lagere solidariteitsbijdrage voor de waterschappen aan het HWBP leidt in 2019, € 31,8 miljoen minder. In 2019 kunnen de waterschappen dus een substantieel lagere factuur voor de solidariteitsbijdragen tegemoet zien.</p> <p>In de begroting van het Deltafonds 2018, die in september 2017 is verschenen, wordt een nieuwe vrijval vanuit het HWBP2 aangekondigd. Ook deze vrijval leidt op enig moment tot lagere solidariteitsbijdragen voor de waterschappen. Het gaat nu om een bedrag van in totaal € 5,4 miljoen voor alle waterschappen samen. Bij de keuze voor het moment van de verlaging heeft het ministerie zich laten leiden door de beschikbaarheid van middelen binnen het Deltafonds. De begroting van het Deltafonds geeft aan dat deze verlaging vooralsnog het beste past in 2025, maar deze verlaging zou in de komende jaren nog naar eerder</p>	<p>40%- 59%</p>	<p>€ 250.000 - € 1.000.000</p>

in de tijd verschoven kunnen worden.		
Kortom, er zijn diverse factoren waardoor de solidariteitsbijdrage hoger (of lager) kan uitvallen dan vooraf geraamd.		
Relatie met programma: Waterkeringen		

Ontbreken uitwijkvoorziening

Beschrijving	Kans	Financieel gevolg
<p>WSHD heeft geen uitwijkvoorziening: bij een calamiteit waardoor het hoofdgebouw onbruikbaar wordt of de ICT-infrastructuur (geheel of gedeeltelijk) vernietigd wordt, zullen in hoog tempo maatregelen moeten worden genomen om de ICT-infra weer beschikbaar te stellen. De extra kosten om technische maatregelen te treffen om een volledige uitwijk te realiseren voor het hoofdgebouw staan echter op dit moment niet in verhouding tot de kans dat het risico zich voordoet en de geschatte omvang van de kosten. In 2017 is nader onderzoek uitgevoerd naar de belangrijkste kwetsbaarheden bij volledige uitval. Gebleken is dat communicatie/netwerk voorzieningen en een goede backup/restore voorziening van belang zijn. De maatregelen die hiervoor nodig zijn worden in 2018 en 2019 uitgevoerd.</p>	0%-19%	€ 250.000 - € 1.000.000
Relatie met programma: Ondersteuning en bedrijfsvoering		

4.6 Financiering

Nieuwe geldlening

De verwachting is dat er vanaf september weer financiering nodig is. Gezien de prognose in de liquiditeitsplanning en het langzaam oplopen van de rente op langlopende geldleningen is in de traasuryscommissie van 19 februari 2018 besloten een nieuwe geldlening aan te gaan met een uitgestelde stortingsdatum.

Op 8 maart 2018 is een lineaire geldlening van € 15 miljoen (stortingsdatum 7 september 2018) aangetrokken bij de Nederlandse Waterschapsbank voor een periode van 20 jaar, aflossingsdatum jaarlijks per 7 september tegen een rentepercentage van 1,410%.

Kasgeldleningen

In de treasurycommissie is tevens besloten de financieringsbehoefte voor het eerste halfjaar in te vullen met kasgeldleningen omdat dit financieel interessant is gezien de negatieve rente op deze leningen. In het eerste maanden van dit jaar zijn 3 kasgeldleningen afgesloten:

- Op 5 februari is een kasgeldlening afgesloten voor een periode van 1 maand (28 dagen) voor een bedrag van € 20 miljoen tegen een rentepercentage van -/- 0,38%. Dit leverde een rentevoordeel op van € 5.900;
- Op 5 maart is een kasgeldlening afgesloten voor een periode van 1 maand (31 dagen) voor een bedrag van € 20 miljoen tegen een rentepercentage van -/- 0,38%. Dit leverde een rentevoordeel op van € 6.550;
- Op 5 april is een kasgeldlening afgesloten tot 7 mei voor een bedrag van € 15 miljoen tegen een rentepercentage van -/- 0,385%. Dit leverde een rentevoordeel op van € 5.150.

Schatkistbankieren

Vanaf 5 februari 2014 geldt voor WSHD de verplichting tot schatkistbankieren. Dagelijks wordt beoordeeld of de rekening-courant van WSHD bij de Nederlandse WaterschapsBank (NWB) moet worden afgeroomd naar of moet worden aangevuld van onze rekening bij de schatkist. WSHD mag maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden (aanhouden op onze rekening-courant bij NWB). Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal. In 2018 is het drempelbedrag 0,75% van € 169.952.000 zijnde € 1.274.640.

	Benutting drempelbedrag 2018
	1e kwartaal 2018
	€ 1.274.640
	€ 136.615
Drempelbedrag gemiddelde stand rekening-courant bij NWB	
ruimte onder drempelbedrag	€ 1.138.025

Bovenstaand overzicht laat zien dat de gemiddelde stand in rekening-courant bij NWB in het eerste kwartaal 2018 onder het drempelbedrag gebleven is.

Renteomslag

Het Waterschapsbesluit schrijft voor dat de rentekosten moeten worden toegerekend aan de beleidsproducten. Deze toerekening vindt plaats via de renteomslag. Het renteomslagpercentage (rekenrente) wordt bepaald door de begrote rentekosten te delen door de begrote boekwaarde van de vaste activa per 1 januari van het betreffende jaar. In de Programmabegroting 2018-2022 is het renteomslagpercentage berekend op 2,62%.

In de notitie rente 2017 van de commissie BBV is aangegeven dat bij een afwijking van meer dan 25% in de daadwerkelijke rentelasten (in euro's) ten opzichte van de begrote rentelasten (in euro's) een correctie verplicht is. Bij herberekening van het renteomslagpercentage op basis van de verwachte rentelasten (peildatum: april 2018) ligt de afwijking lager dan 25%. Een aanpassing van

het renteomslagpercentage zou op basis van deze afwijking niet nodig zijn. Wanneer gekeken wordt naar de toerekening naar de beleidsproducten komt naar voren dat de toerekening op basis van de daadwerkelijke boekwaarde per 1 januari 2018 ten opzichte van de begrote boekwaarde zorgt voor een verschuiving van de lasten tussen de beleidsproducten. Vanwege de omvang van deze verschuiving is er voor gekozen de rentetoerekening (onderdeel van de kapitaallasten per beleidsproduct) wel te corrigeren. Het gehanteerde renteomslagpercentage bedraagt 2,65%.

Renteschema

In de notitie rente 2017 heeft de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geadviseerd het renteschema op te nemen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Omschrijving			
<i>Bedragen x € 1.000</i>			
a1	De externe rentelasten over lange financiering	5.362	
	Agio	1.171	
a2	De externe rentelasten over korte financiering	5	
			6.538
b	Externe rentebaten	-/-	0
	<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>		6.538
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+	
		-/-	
	<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>		6.538
d1	Rente over eigen vermogen	+	
d2	Rente over voorzieningen	+	
	<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>		6.538
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	6.538
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

4.7 Verbonden partijen

In deze paragraaf worden de wijzigingen ten opzichte van de Programmabegroting 2018-2022 binnen de verbonden partijen gerapporteerd.

Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009/ N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (deel B)

De GR is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC. In december 2017 is in de aandeelhoudersvergadering besloten om het aantal commissarissen te verminderen van negen naar vijf en de benoemingsprocedure te wijzigen. Hiermee is de benoeming door de GR Slib van een eigen commissaris niet meer mogelijk. Wel is vastgelegd dat ten minste één van de commissarissen een publieke signatuur heeft met kennis van het gemeentelijke en het waterschapsdomein. Verder is afgesproken dat de GR Slib invloed krijgt op de benoeming van de commissarissen en dat één van de RvC-leden als aanspreekpunt voor de waterschappen wordt aangewezen. Daarmee is de betrokkenheid van de waterschappen bij de raad van commissarissen gewaarborgd.

In 2017 is in opdracht van de GR een strategisch onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden tot opvolging van de huidige Slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht, die rond 2028 het einde van haar levensduur bereikt. Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met Waternet en Hollands Noorderkwartier en in overleg met SNB en de andere Nederlandse waterschappen. Geconcludeerd is dat keuzes ten aanzien van nieuwe investeringen medio 2021 genomen moeten worden. Het naar voren halen van vervangingsinvesteringen levert vooralsnog geen meerwaarde op.

4.8 Bedrijfsvoering

Formatie en bezetting

Waterschap Hollandse Delta beschikt voor 2018 over 506,01 formatieplaatsen. De bezetting ultimo eerste kwartaal 2018 is 92,8%. Het gemiddeld ziekteverzuim gedurende het eerste kwartaal bedroeg 7,3% (jaar 2017 5,5%). De stijging ten opzichte van het jaar 2017 is met name het gevolg van een aanhoudende griep epidemie en een toename van het aantal langdurig arbeidsongeschikte medewerkers (niet arbeid gerelateerd).

Kengetallen	Jaarrekening 2017	Burap 1 2018
Formatie	515,62	506,01
Bezetting	466,67	469,39
Uitstroom	43	7
	medewerkers	medewerkers

Inhuur

Inhuur is onderdeel van de arbeidsorganisatie van Hollandse Delta. Met deze vorm van flexwerken is Hollandse Delta in staat tijdelijk werkaanbod uit te voeren of tekorten aan personeel op te vangen. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om expertise, indien intern niet aanwezig, tijdelijk van buiten aan te trekken.

Het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) nadert de afronding. Dit wordt met een afname in de inzet van inhuur zichtbaar.

Inhuur in uren	Jaarrekening 2017	Burap 1 2018
• WSHD	50.893	13.947
• HWBP	13.901	1.080
Totaal	64.794	15.027

Prognose personeelslasten 2018

De geprognoseerde vacature ruimte voor 2018 betreft circa 7%. Dit komt neer op een verwachte onderuitputting van € 2,4 miljoen. Dit betreft echter geen netto opbrengst omdat deze ruimte onder andere wordt gebruikt voor plaatsingen bovenop de vastgestelde formatie, de participatie wet en (vervangende) inhuur. De ruimte welke ontstaat door de verwachte onderuitputting zal eind 2018 volledig zijn besteed.

Ten behoeve van de bestuurlijke ambitie worden bovenop de vastgestelde formatie drie programmamanagers en vijf adviseurs geworven. Ter dekking van de geraamde kosten voor 2018 van € 500.000 vindt een onttrekking aan de reserve geactiveerde lasten plaats. Voor de afdelingen BO en ZO wordt voor extra (niet begrote) frictiekosten een bedrag van € 500.000 aan de reserve reorganisatie WSHD onttrokken.

CAO

Naar verwachting wordt dit jaar een akkoord bereikt. Dat betekent dat het financiële resultaat van het akkoord ten laste van de begroting 2018 komt. In de begroting 2018 is rekening gehouden met een stijging van de loonkosten. Of dit toereikend is, is uiteraard afhankelijk van het nog te bereiken arbeidsvoorwaardenakkoord waterschappen.

4.9 EMU-saldo

In onderstaand overzicht wordt op basis van de uitkomsten van deze Burap de raming van het EMU-saldo van WSHD bijgesteld.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)			Begroting 2018	Begroting 2018 incl wijz.	Begroet Burap 1- 2018	Realisatie t/m periode 3 2018 (excl. verplichtingen)
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging/onttrekking aan de reserves		170	203	1.085	-22.295
2	Invloed investeringen					
2a	Bruto investeringsuitgaven	min	52.716	52.716	57.343	3.366
2b	Investeringssubsidies en bijdragen derden	plus	15.044	15.044	25.460	5.932
2c	verkoop mva en iva	plus				
2d	afschrijvingen	plus	22.080	22.080	21.779	5.445
3	Invloed van voorzieningen					
3a	toevoeging aan voorziening t.l.v. exploitatie	plus	352	352	352	
3b	onttrekking aan voorziening t.b.v. exploitatie	min				
3c	betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	min	764	764	764	146
3d	evt. externe vermeerderingen van voorzieningen	plus				
4	invloed reserves					
4a	evt. betalingen rechtstreeks uit reserves	min				
4b	evt. externe vermeerderingen van reserves	plus				
5	Deelnemingen en aandelen					
5a	boekverlies	plus				
5b	boekwinst	min				
Geraamd EMU-saldo WSHD			-15.835	-15.802	-9.431	-14.431
Maximaal EMU-tekort o.b.v. macroreferentiewaarde			-23.400	-23.400	-23.400	-23.400
Verschil (+ = ruimte; - = tekort)			7.566	7.599	13.969	8.969

Het EMU-saldo is ten opzichte van de begroting 2018 toegenomen met circa € 6,3 mln. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het opnemen van de projecten HWBP fase 2 en Voorverkenning Normtraject 20.3 als investeringen, hetgeen zowel een effect heeft op de hoogte van de bruto investeringsuitgaven als op de hoogte van de investeringssubsidies. Daarnaast heeft er een aanpassing plaatsgevonden in de prognose van de jaarschijven van het project CMK, wat leidt tot hogere investeringsbijdragen in 2018. Tot slot is het saldo van baten en lasten voor bestemming toegenomen.

4.10 Duurzaamheid

Voor Duurzaamheid is het streven een organisatie, die werkt vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties, waarbij alleen beheren en beheersen onvoldoende is, maar de primaire taak van het Waterschap op een toekomstbestendige werkwijze uit te voeren. Voor de periode 2016-2017 een Tussenevaluatie opgeleverd over het Opgaveplan Duurzaamheid 2016-2019, met hierin een doorkijk van de ambities tot en met 2019. Hierin zijn de volgende aanbevelingen opgenomen:

- In zijn algemeenheid is duidelijk geworden dat het expliciet maken van de bijdrage van werkzaamheden aan de duurzaamheidsdoelstellingen niet mogelijk is in de huidige opzet van het Opgaveplan. Voor een deel komt dit doordat de bijdrage van de maatregelen niet SMART genoeg gedefinieerd is: bij het opstellen van het Opgaveplan is alleen kwalitatief en niet kwantitatief gekeken hoe een maatregel bijdraagt. Aanbeveling: één van de bestaande landelijke methodieken implementeren om de bijdrage van de maatregelen meetbaar te maken en de voortgang van de doelrealisatie te monitoren.
- De voortgang van de individuele maatregelen verloopt redelijk tot goed. Een aantal maatregelen is vertraagd als gevolg van onvoldoende capaciteit, maar wel geprogrammeerd voor de komende planperiode. De maatregelen die meegenomen konden worden in lopende werkzaamheden zijn over het algemeen wel uitgevoerd. Aanbeveling: voor de komende planperiode wordt geadviseerd meer nadruk te leggen op het integreren van duurzaamheid in de lopende werkprocessen, in plaats van specifieke duurzaamheidsprojecten te initiëren. Hiertoe zal een voorstel uitgewerkt worden.
- De cultuuromslag, waarbij waterschap Hollandse Delta als waterautoriteit inspiratie en kennis brengt, voldoet aan de sector-brede afspraken op het gebied van klimaat en werkt vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties, lijkt vooralsnog minder snel plaats te vinden dan beoogd.

4.11 Inkoop en aanbesteden

In september 2017 heeft de Verenigde Vergadering kaders inzake Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) vastgesteld. De vier belangrijkste vastgestelde thema's (speerpunten) zijn:

- Toepassing MVI criteria;
- Deelname van het MKB;
- Klimaatbewust inkopen (CO₂-reductie);
- Innovatiegericht inkopen.

Hierna volgt een weergave van de voortgang op deze thema's.

Toepassing MVI criteria

Bij alle leveringen, diensten en werken met een waarde van € 15.000 of hoger wordt aandacht gevraagd voor duurzaamheid. Betrokken medewerkers dienen bij de start van de aanbesteding aan te geven en te motiveren welke duurzaamheidscriteria worden toegepast binnen de specifieke opdracht.

Bij aanvang van de aanbesteding wordt ook aandacht gevraagd voor de Aanpak Duurzaam GWW. Voor de correcte toepassing van deze werkwijze is een grondige voorbereiding vereist. Medewerkers van WSHD zijn eind 2017 getraind in het toepassen van de Aanpak Duurzaam GWW. Deze trainingen hebben bijgedragen aan een groter bewustzijn inzake klimaatbewust inkopen.

Deelname van het MKB

Vanuit het waterschap wordt aandacht besteed aan de deelname van het (lokale) MKB bij aanbestedingen. Betrokken medewerkers dienen bij de start van de aanbesteding aan te geven en te motiveren of de opdracht toegankelijk is voor bedrijven uit het (lokale) MKB en of de opdracht in percelen wordt verdeeld. Door de opdracht waar mogelijk in percelen te verdelen worden de kansen vergroot van het (lokale) MKB om in te kunnen schrijven op de aanbesteding.

Klimaatbewust inkopen (CO₂ reductie)

De reductie van CO₂-uitstoot is een speerpunt in het Inkoop & aanbestedingsbeleid van WSHD. Het realiseren van de terugdringen wordt op verschillende wijzen uitgevoerd. Waar mogelijk wordt door het waterschap een lagere CO₂-uitstoot voorgeschreven aan opdrachtnemers, door bijvoorbeeld het gebruik van zuinigere Euro 6-motoren bij werkzaamheden als eis op te nemen in de uitvraag of als

gunningscriterium op te nemen. Ook wordt waar mogelijk de CO₂-prestatieladder als gunningscriterium ingezet.

Bij werken boven de € 500.000 is bovendien de Aanpak Duurzaam GWW van toepassing, waar het terugdringen van de CO₂-uitstoot ook een onderdeel van uitmaakt. Ook hier geldt dat de (theoretische) kennis van medewerkers inzake de Aanpak Duurzaam GWW in de afgelopen periode met trainingen is opgebouwd. In de loop van 2018 zal de Aanpak Duurzaam GWW worden toegepast bij de specifieke werkzaamheden die hiervoor in aanmerking komen.

Innovatiegericht inkopen

Het waterschap onderzoekt continu mogelijkheden om innovatie in de markt te stimuleren. Er is binnen de organisatie steeds meer aandacht voor functioneel specificeren, waarbij er (binnen voorgeschreven kaders) een resultaatverplichting wordt afgesproken met een opdrachtnemer. De opdrachtnemer wordt zo gestimuleerd om met nieuwe, innovatieve oplossingen te komen om het afgesproken resultaat te realiseren.

5 Exploitatiebegroting

5.1 Exploitatiebegroting naar programma's

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Waterkeringen					
Lasten 1.10 Plannen, instrumenten&registers waterker.	4.741	2.179	5.245	504	N
1.20 Versterken waterkeringen	14.480	691	13.203	-1.277	V
1.30 Behouden waterkeringen	5.496	534	5.396	-100	V
1.40 Calamiteiten waterkeringen	1.462	305	1.457	-4	V
Totaal Lasten	26.178	3.709	25.301	-878	V
Baten 1.10 Plannen, instrumenten&registers waterker.	-1.550	-1.350	-2.131	-581	V
1.20 Versterken waterkeringen	-4.376	-78	-2.839	1.538	N
1.30 Behouden waterkeringen	-20	0	-20	0	
Totaal Baten	-5.946	-1.428	-4.990	957	N
Totaal Waterkeringen	20.232	2.281	20.311	79	N
Water					
Lasten 2.10 Plannen, instrumenten&registers water	6.122	877	6.064	-58	V
2.20 Droge voeten	28.775	8.064	33.136	4.361	N
2.30 Voldoende water	903	215	903	1	N
2.40 Schoon en gezond water	1.113	98	1.078	-35	V
2.50 Baggeren	11.468	1.695	11.468	80	N
2.60 Vaarwegbeheer	415	68	415	0	
2.70 Calamiteiten water	110	30	110	0	
Totaal Lasten	48.905	11.046	53.174	4.269	N
Baten 2.10 Plannen, instrumenten&registers water	-300	0	-306	-6	V
2.20 Droge voeten	-4.034	-3.650	-8.577	-4.543	V
2.50 Baggeren	-300	1	-300	0	
2.60 Vaarwegbeheer	-2	0	-2	0	
Totaal Baten	-4.636	-3.649	-9.185	-4.549	V
Totaal Water	44.269	7.397	43.989	-280	V
Zuiveren					
Lasten 3.10 Plannen, instrumenten&registers zuiveren	3.258	628	3.118	-140	V
3.20 Gezuiverd afvalwater	54.323	13.379	57.950	3.627	N
3.30 Calamiteiten zuiveren	46	12	46	0	
3.40 Samenwerken in de afvalwaterketen	889	195	889	0	
Totaal Lasten	58.516	14.214	62.003	3.487	N
Baten 3.10 Plannen, instrumenten&registers zuiveren	-2.176	-907	-5.846	-3.670	V
Baten 3.20 Gezuiverd afvalwater	-43	0	-43	0	
Totaal Baten	-2.219	-907	-5.889	-3.670	V
Totaal Zuiveren	56.297	13.307	56.114	-183	V

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Wegen					
Lasten 4.10 Plannen, instrumenten & registers wegen	995	188	1.078	83	N
4.20 Berijdbaarheid	11.378	1.312	11.911	534	N
4.30 Verkeersveiligheid	3.526	631	3.242	-284	V
4.40 Calamiteiten wegen	34	98	111	77	N
Totaal Lasten	15.934	2.229	16.343	409	N
Baten 4.20 Berijdbaarheid	-7.905	-7.590	-8.426	-521	V
4.30 Verkeersveiligheid	-150	0	-150	0	
Totaal Baten	-8.055	-7.590	-8.576	-521	V
Totaal Wegen	7.879	-5.361	7.767	-112	V
Algemene beleidstaken					
Lasten 7.10 Bestuur	4.767	1.926	4.888	121	N
7.20 Externe communicatie	1.478	374	1.578	100	N
7.30 Waterwet	6.752	1.618	6.752	0	
Totaal Lasten	12.997	3.917	13.218	221	N
Baten 7.10 Bestuur	-582	-87	-682	-100	V
7.20 Externe communicatie	0	0	-140	-140	V
7.30 Waterwet	-280	-50	-280	0	
Totaal Baten	-862	-137	-1.102	-240	V
Totaal Algemene beleidstaken	12.135	3.780	12.116	-19	V
Algemene dekkingsmiddelen					
Lasten 8.10 Algemene lasten en baten	9.287	-514	8.723	-563	V
8.20 Onvoorzien	500	0	423	-77	V
8.40 Exploitatiesaldo	2.508	876	2.508	0	
Totaal Lasten	12.294	361	11.654	-640	V
Baten 8.10 Algemene lasten en baten	-3.705	-1.383	-2.375	1.329	N
8.30 Belastingen	-149.412	0	-149.609	-197	V
Totaal Baten	-153.117	-1.383	-151.984	1.132	N
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-140.823	-1.022	-140.331	492	N
Ondersteuning en bedrijfsvoering					
Lasten 9.10 Organisatieontwikkeling	0	31	0	0	
9.20 Personeel en organisatie	3.846	1.155	5.775	1.930	N
9.30 Kwaliteitszrg, arbeidsomst. & milieuzorgbel	0	0	0	0	
9.40 Informatievoorziening	0	0	140	140	N
9.50 Concern control	0	0	0	0	
9.60 Financiën	0	12	0	0	
9.70 Juridische zaken	0	0	0	0	
9.80 Faciliteiten	-23	6	0	23	N
Totaal Lasten	3.823	1.205	5.915	2.093	N
Baten 9.10 Organisatieontwikkeling	0	-31	0	0	
9.20 Personeel en organisatie	-3.846	-1.155	-5.775	-1.930	V
9.40 Informatievoorziening	0	0	-140	-140	V
9.60 Financiën	0	-12	0	0	
9.80 Faciliteiten	0	-6	0	0	
Totaal Baten	-3.846	-1.205	-5.915	-2.070	V
Totaal Ondersteuning en bedrijfsvoering	-23	-0	0	23	N
Eindtotaal	-33	20.382	-33	0	

5.2 Exploitatiebegroting naar kosten- en opbrengstensoorten

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Budget (incl. wijzigingen)	Realisatie t/m periode 3 (excl. verplichtingen)	Prognose (budget + afwijkingen)	Afwijking	Voordeel (V) / Nadeel (N)
Lasten					
Rente & Afschrijving	27.677	6.922	27.146	-531	V
Personeelslasten	45.566	10.619	47.330	1.764	N
Goederen en diensten van derden	82.210	13.630	83.666	1.456	N
Bijdragen aan derden	13.624	136	13.194	-430	V
Toevoeg. Reserves en Voorzien./ onvoorzien	852	0	775	-77	V
Doorberekeningen	-283	0	-283	0	N
Totaal Lasten	169.646	31.306	171.844	2.182	N
Baten					
Financiële baten	-285	-12	-157	129	N
Personeelsbaten	-206	-33	-206	0	
Goederen en diensten aan derden	-3.667	-146	-2.342	1.325	N
Bijdragen van derden	-13.165	-7.667	-16.697	-3.531	V
Waterschapsbelastingen	-149.412	0	-149.609	-197	V
Interne verrekeningen	-3.396	-1.152	-4.185	-790	V
Doorberekeningen	283	0	283	0	
Totaal Baten	-169.849	-9.011	-172.913	-3.065	V
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-203	22.295	-1.085	-882	V
Toevoeging aan reserves	9.001	5.376	15.780	6.778	N
Onttrekking aan reserves	-8.831	-7.288	-14.727	-5.896	V
Saldo van baten en lasten na bestemming	-33	20.382	-33	0	

6 Vaststelling Burap 1-2018

Vergaderdatum: 31 mei 2018

Agendapunt :

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

Burap 1-2018

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta d.d. 24-4-2018;

gelezen het advies van de commissie Water van 14-05-2018, de commissie Waterkering, Wegen en Vergunningverlening van 15-5-2018 en de Commissie Middelen, Bestuurlijke Zaken en Handhaving van 16-5-2018;

overwegende dat:

- De Programmabegroting 2018-2022 is vastgesteld op 30 november 2017;

gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;
- artikelen 99 tot en met 101 van de Waterschapswet;
- artikel 10 van de Verordening Beleids- en verantwoordingsfunctie WSHD 2014;
- Programmabegroting 2018-2022.

BESLUIT:

1. Burap 1-2018 vast te stellen;
2. De Programmabegroting 2018-2022 te wijzigen met de in Burap 1 opgenomen mutaties, zoals samengevat opgenomen op pagina 7 en 8;
3. In te stemmen met het opnemen van de nieuwe investeringen genoemd in paragraaf 2.2.2;
4. In te stemmen met het direct vrijgeven van de investering Kantoorruimte Hoekseweg te Strijen;
5. In te stemmen met het wijzigen van de lopende en geplande investeringen conform de mutaties vermeld in paragraaf 2.2.4 Gewijzigde investeringen;
6. In te stemmen met de scope-wijziging van de investering 7103100286 Aanleg nvo met plas/drasberm Meer&OudeMol en de naamswijziging tot investering 7103100286 Aanleg nvo Strijense Haven;
7. In te stemmen met de naamswijziging van de investering 7304000065 Leidingverleg. wegereconstr. N489 Westmaas tot 7304000065 Verleggen persleiding Westmaas N489
8. In te stemmen met het samenvoegen van de lopende investeringen 7405210048 Vervanging openbare verlichting, 7405210049 Verv. openb. verlichting (jaarschijf2015) en 7405210050 Verv. openb. verlichting (jaarschijf2016) tot 7405210048 Vervanging openbare verlichting;
9. In te stemmen met het toevoegen van het restant bedrag van het krediet openbare verlichting 7405210050 ad € 230.000 aan 7405210053 Verv. Openb. Verlichting (jaarschijf2019);
10. In te stemmen met de volgende reservemutaties:
  - a. Een bedrag van € 581.000 te onttrekken aan de Algemene reserve programma Waterkeringen voor de kosten voor de versnelling van het project Eerste Beoordelingsronde;
  - b. Een bedrag van € 140.000 te onttrekken aan de Reserve programma Algemene Beleidsstaken voor de implementatie van Skype for Business (S4B);

waterschap
**Hollandse
Delta**

- c. De Reserve egalisatie Cross Border Lease per 31 december 2018 op te heffen met saldo nihil;
- d. Een bedrag van € 500.000 te onttrekken aan de Bestemmingsreserve reorganisatie WSHD ter dekking van niet begrote frictiekosten;
- e. Een bedrag van € 140.000 te onttrekken aan de Bestemmingsreserve Dijkversterkingen ter gedeeltelijke dekking van het innovatieproject 'Bouwen met Bagger';
- f. Een bedrag van € 170.000 te onttrekken aan de Reserve Budgetoverhevelingen ter dekking van het verwijderen van de asbestcementleiding Westmaas;
- g. Een bedrag van € 100.000 te onttrekken aan de Reserve Budgetoverhevelingen ter dekking van ALM gerelateerd onderhoud;
- h. Het onttrekken van een bedrag van € 500.000 aan de Reserve Egalisatie Geactiveerde lasten voor het realiseren van het Ambitietraject en Organisatieontwikkeling aan te houden tot de VV-vergadering van 28 juni 2018;
- i. Een bedrag van € 230.400 toe te voegen aan de Bestemmingsreserve Rente-egalisatie i.v.m. een lagere rentelast dan begroot;
- j. Een bedrag van € 100.000 te onttrekken aan de Bestemmingsreserve Educatie voor de onderwijsskolom van 10-23 jaar;
- k. Een bedrag van € 265.000 te onttrekken aan de Bestemmingsreserve Onderhoud CMK voor dekking van de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden in 2018.

Ridderkerk, 31 mei 2018

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur,

dijkgraaf,

drs. A.A. van Vliet.

ir. I.G.M. de Bondt.

Bijlage 1 Staat van reserves

(bedragen x € 1.000)	Saldo per 1-jan	Storting	Onttrekking	Resultaat bestemming	Saldo per 31-dec
Algemene reserves					
811001 Res.Progr. Veilige Waterkeringen	3.717		-2.131	414	2.000
811002 Res.Progr. Watersysteem op orde	8.358		-3.450	934	5.841
811003 Res.Progr. Afdoende Gezuiverd sted.water	4.815		-2.000	3.163	5.977
811004 Res.Progr. Wegen op orde	5.475			-107	5.368
811005 Res.Progr. Algemene beleidstaken	44	794	-140		698
Totaal Algemene reserves	22.408	794	-7.721	4.404	19.884
Bestemmingsreserves					
813001 Res. egalisatie Subsidie SVI-DRSH(Kwal)	587		-316		271
813002 Res. egalisatie Cross Border Lease(Kwal)	591		-591		0
813004 Bestemmingsres. gegarand. geldlening HVC	1.067	82			1.148
813005 Bestemmingsreserve reorganisatie WSHD	1.829		-950		879
813006 Bestemmingsres. dijkversterkingen	2.733		-140	510	3.103
813007 Bestemmingsres. verstrekking fractieverg	0				0
813009 Bestemmingsres. Vervangingsinvest. Wegen	600		-300		300
813010 Budgetoverhevelingen	918		-563	1.467	1.822
813012 Reserve Egalisatie geactiveerde lasten	7.505	1.632	-500		8.637
813014 Bestemmingsres. Baggeren	647				647
813015 Best.Res.Grensoverschrijdend afvalwater	776				776
813016 Bestemmingsreserve Fricatiekosten Aquon	1.117				1.117
813017 Bestemmingsreserve Rente-egalisatie	2.870	2.224	-1.381		3.713
813018 Bestemmingsreserve Educatie	182		-100		82
813019 Best.Res.Persoonsgebonden basisbudget	809				809
813020 Bestemmingsreserve onderhoud wegen	39				39
813021 Bestemmingsres. NEN project Sluisjesdijk	0	2.000	-1.400		600
813022 Bestemmingsreserve Afwikkeling CMK	0			4.700	4.700
813023 Bestemmingsreserve Onderhoud CMK	0	4.548	-265		4.283
Totaal Bestemmingsreserves	22.269	10.486	-6.506	6.677	32.926
Egalisatiereserves					
812001 Reserve Tariefegalisatie Watersysteemhef	750	4.500	-500		4.750
812003 Reserve Tariefegalisatie Wegenheffing	200				200
Totaal Egalisatiereserves	950	4.500	-500		4.950
Totaal reserves	45.627	15.780	-14.727	11.081	57.760

Bijlage 2 Staat van voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	Saldo per 1-jan	Vermeer- deringen	Interne verminde- ringen	Externe verminde- ringen	Saldo per 31-dec
Arbeidsgerelateerde verplichtingen					
850001 Voorz.Pens.-, wachtgld, IZR(vm) Pers.&Best.	6.061	100		-675	5.486
850002 Vrz. Verlofrechten personeel	0				0
850003 Vrz. Arbeidsgerelateerde verplichtingen	2.440	252		-89	2.603
Totaal Arbeidsgerelateerde verplichtingen	8.502	352		-764	8.090
Overige voorzieningen					
855002 Vrz.grensoverschr.afvalw.Schieland&Delfl	515				515
Totaal Overige voorzieningen	515				515
Totaal voorzieningen	9.016	352		-764	8.604

Bijlage 3 Lopende investeringen

Deze bijlage bevat het overzicht lopende investeringsprojecten per 1 maart 2018.

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
Programma Waterkeringen												
7001005510 Fase II Dijkverst. HW Noord HWBP2	8-nov-2017				7.953.777	1.280.688	-7.706.273	-1.280.688	2-okt-2017	30-apr-2019		<p>Boschdijk:</p> <p>Langs de noordkant van de Hoeksche Waard nabij Oud-Beijerland is de Boschdijk over een lengte van circa 2 km versterkt. Daarnaast is een deel van dijk verhoogd in het kader van het programma "Ruimte voor de Rivier". Ook de uitvoering van dit dijkvak is gereed.</p> <p>Simonsdijk Gorsdijk:</p> <p>Langs de noordkant van de Hoeksche Waard nabij Puttershoek en 's Gravendeel zijn het Simonsdijk en de Gorsdijk over een lengte van circa 2 km versterkt.</p> <p>Door deze versterkingen voldoen de dijkvakken voor de komende vijftig jaar weer aan de veiligheidsnorm uit de Waterwet.</p> <p>In November 2017 is de realisatiefase van het project financieel met het HWBP afgewikkeld binnen de financiële kaders. In 2017/2018 volgt nog een (afsluitende) fase II voor nazorg en restpunten. Deze fase II betreft voor een groot deel de overdracht naar beheer en afhandeling en afrekening met 'Kabels en Leidingen' partners die vanuit wetgeving recht hebben om nog enkele jaren na oplevering hun dossiers (financieel) af te wikkelen. WSHD verwacht eind 2018 ook met K+L klaar te zijn.</p>
7202100319 Hevelinlaan Goidschalxoord (H41704)	3-dec-2013	2013	2014	B1304259	256.700	256.700	0	0				
7001011610 Fase II Dijkverst. E van Dordrecht HWBP2	8-nov-2017				8.995.968	2.266.233	-7.693.792	-2.266.233	1-nov-2017	30-apr-2019		<p>Vier dijkvakken op het Eiland van Dordrecht met een totale lengte van 10,9 km zijn versterkt. Door deze versterking voldoen de dijkvakken voor de komende vijftig jaar weer aan de veiligheidsnorm uit de Waterwet.</p> <p>In November 2017 is de realisatiefase van het project financieel met het HWBP afgewikkeld binnen de financiële kaders. In 2017/2018 volgt nog een (afsluitende) fase II voor nazorg en restpunten. Deze fase II betreft voor een groot deel de overdracht naar beheer en afhandeling en afrekening met 'Kabels en Leidingen' partners die vanuit wetgeving recht hebben om nog enkele jaren na oplevering hun dossiers (financieel) af te wikkelen. WSHD verwacht eind 2018 ook met K+L klaar te zijn.</p>

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7001013510 Fase II Dijkverst. Spui Oost HWBP2	0-jan-1900	0	2012		19.273.237	2.435.938	-19.138.571	-2.435.938	2-okt-2017	30-apr-2019		<p>De dijkvakken aan de oostzijde van het Spui, met een lengte van circa 8,3 km, zijn versterkt. Door deze versterking voldoen de dijkvakken voor de komende vijftig jaar weer aan de veiligheidsnorm uit de Waterwet.</p> <p>In November 2017 is de realisatiefase van het project financieel met het HWBP afgewikkeld binnen de financiële kaders. In 2017/2018 volgt nog een (af rondings) fase II voor nazorg en restpunten. Deze fase II betreft voor een groot deel de overdracht naar beheer en afhandeling en afrekening met 'Kabels en Leidingen' partners die vanuit wetgeving recht hebben om nog enkele jaren na oplevering hun dossiers (financieel) af te wikkelen. WSHD verwacht eind 2018 ook met K+L klaar te zijn.</p>
7001014504 Uitv. versterking Schutsluis Strijensas	27-mrt-2014	2014	2017	B1400513 / B1400848	138.595	138.595	-124.736	-124.736	1-nov-2017	30-apr-2019		<p>Langs de zuidkant van de Hoeksche Waard is de primaire waterkering tussen Strijensas en Zuid-Beijerland over een lengte van circa 11,3 km versterkt. Door deze versterking voldoen de dijkvakken voor de komende vijftig jaar weer aan de veiligheidsnorm uit de Waterwet.</p> <p>In November 2017 is de realisatiefase van het project financieel met het HWBP afgewikkeld binnen de financiële kaders. In 2017/2018 volgt nog een (af rondings) fase II voor nazorg en restpunten. Deze fase II betreft voor een groot deel de overdracht naar beheer en afhandeling en afrekening met 'Kabels en Leidingen' partners die vanuit wetgeving recht hebben om nog enkele jaren na oplevering hun dossiers (financieel) af te wikkelen. WSHD verwacht eind 2018 ook met K+L klaar te zijn.</p> <p>Tevens loopt er nog een juridische procedure over de afwikkeling van de herstelde dijktrajecten 13 en 16. De eerste zitting staat voor de zomer (april) 2018 gepland</p>
7001014510 Fase II Dijkverst. HW Zuid HWBP2	8-nov-2017				3.811.654	2.633.096	-3.753.903	-2.633.096				
7001018000 Aankoop gronden tbv dijkversterkingsproj	22-nov-2012	2013	2014	B1204744	1.968.139	1.968.139	0	0	22-nov-2012	29-dec-2017		<p>Deze investering dient ter dekking van niet-subsidiabele grondaankopen. Vanuit dit krediet worden niet-subsidiabele bedragen overgeheveld naar de betreffende investeringsprojecten. Besluitvorming en verantwoording verloopt via D&H en de P&C-cyclus. Eind 2018, na laatste afwikkelingen met het kadaster, zal deze investering afgewikkeld worden en het resterende resultaat vrij vallen.</p>
7202100317 Autom. bediening Keersluis Oud-Beijerl.	1-feb-2011	2011	2011	B1100492	200.000	200.000	0	0	1-jan-2016	11-jul-2019		<p>De keersluis Oud-Beijerland dient op afstand bedienbaar gemaakt te worden, aangezien de tijd tussen de meldingen te kort is om op locatie de sluisdeuren te sluiten. Er is een vooronderzoek opgestart om de haalbaarheid en levensvatbaarheid van het project te bepalen. Hierna vindt een herijking van de planning plaats en wordt bekeken of het project nog volgens de huidige planning het derde kwartaal 2019 gerealiseerd kan worden.</p>

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7202200014 Zettingsvloeiing V3T gedSpijkenisserbrug	29-mrt-2018	2017	2018	B1802491 en B170354	3.990.000	3.990.000	-3.505.500	-3.505.500	1-jan-2018	29-apr-2019		<p>Het project betreft een samenwerking tussen Rijkswaterstaat (RWS) en WSHD, waarbij RWS ten noorden van de Spijkenisserbrug een erosiekuil in de rivierbodem van de Oude Maas aanvult en afdicht met een zinkstuk. Aansluitend vindt het werk van WSHD, het tegengaan van zettingsvloeiing door het aanbrengen van stortsteen in het onderwatertalud van de waterkering, plaats. Het project wordt uitgevoerd door een geïntegreerd projectteam en het werk wordt als één werk op de markt gezet.</p> <p>Het Hoogwaterbeschermingsprogramma heeft positief geadviseerd op de aanvraag tot subsidie.</p> <p>De samenwerkingsovereenkomst tussen RWS en WSHD en het gezamenlijk projectplan zijn gereed en worden begin april ondertekend. Start aanbesteding staat gepland in april 2018. Naar verwachting wordt in september 2018 aangevangen met de uitvoering.</p>

Programma Water

7103100176 Oedevlietsepark (IJS-WAB-0116)	24-jun-2010	2010	2010	B1001566 en B1002021	252.101	252.101	0	0	5-mei-2008	19-dec-2017		<p>In 2009 is in het Oedevlietsepark een halve ha water gerealiseerd ter invulling van de NBW wateropgave. Voor het programma Water is in 2015 een traject opgestart om te komen tot de afwikkeling van die oude projecten welke technisch gereed zijn maar waarvan de afwikkeling om diverse redenen nog niet mogelijk was. Op 13 december 2016 heeft D&H ingestemd met de definitieve afwikkeling van deze oude projecten.</p> <p>De maximale bijdrage bedraagt € 252.101 ex BTW daar de gemeente Rotterdam van mening is dat het project niet BTW-plichtig is. De accountantsverklaring is door de gemeente in november 2017 opgestuurd, echter zonder een financiële specificatie.</p> <p>Na ontvangst van een genoegzame specificatie kan de bijdrage worden betaald en kan het project worden afgesloten.</p>
7103100178 Waterbergng Zwndr.Waard(Waalbos fase II)	24-jun-2010	2011	2013	B1002020	540.000	540.000	0	0	3-jan-2011	12-dec-2017		<p>In de Zwijndrechtse Waard wordt door de gemeente Zwijndrecht een waterberging van 5,3ha gegraven in het kader van de NBW wateropgave. De huidige hoofdwatergang wordt verlegd zodat deze naast de waterberging stroomt en deze wordt van 8 meter naar 12 meter verbreed. Door een deel van de huidige sloten te handhaven en deze door de waterberging te laten lopen is er goede doorstroming van het water door de waterberging. Staatsbosbeheer wordt de eigenaar van de waterberging Waalbos, terwijl waterschap Hollandse Delta voor het onderhoud van de waterpartijen zorgt. De uitvoering is gestart in 2015. Tijdens de graafwerkzaamheden is er echter een veenlaag aangegraven. Er worden derhalve extra voorzieningen getroffen om de juiste waterhoogte te garanderen. Verwachting is dat het project in Q4 2018 wordt opgeleverd. De bijdrage van WSHD wijzigt niet.</p>

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7103100199 Spinozapark fase 3	19-nov-2013	2013	2013	B1602373 & B1303772/ B1303788	384.298	384.298	0	0	1-jul-2013	18-mei-2018		<p>In waterplan 2 Rotterdam is de herinrichting van het Spinozapark opgenomen. Onderdeel van deze herinrichting is de aanleg van een waterberging van 1,2 ha voor de invulling van de wateropgave. De realisatie van deze waterberging is opgedeeld in 3 fasen.</p> <p>Fase 1 betreft het aanleggen van een waterberging van 0,4 ha in peilvak 50-5 en is reeds gerealiseerd. Fase 2 betreft een verbinding van de waterberging uit fase 1 met de waterberging uit fase 3 en is voor 95 0Zo gerealiseerd.</p> <p>In fase 3, de laatste fase, wordt ca. 0,8 ha waterberging aangelegd in peilvak 50-6. Het betreft het graven van een watergang en het aanbrengen van singelverbindingen met de rest van het park en met het eerder uitgevoerde project 'Het Langepad', waarin reeds 0,5ha NBW -wateropgave is gerealiseerd.</p> <p>Voor de werkzaamheden uit fase 3 wordt er een samenwerkingsovereenkomst opgesteld.</p> <p>De gemeente is reeds gestart met de werkzaamheden. Momenteel liggen deze stil vanwege een conflict met de aannemer. Verwachting was dat het project in de zomer van 2018 gerealiseerd zou zijn. In opdracht van de gemeenteraad wordt er echter nu 2 sporen gevolgd:</p> <p>Enerzijds is het College van de gemeente in oktober 2017 door de gemeenteraad gevraagd een evaluatie onderzoek uit te voeren naar de besluitvorming en procesgang rond de bouw van de school. Anderzijds wordt door een aannemer de deels aangelegde onderbouw beschermd om de mogelijkheid open te houden het oorspronkelijk ontwerp alsnog uit te voeren.</p> <p>Dit betekent dat WSHD pas over gaat tot (deel)betaling van de bijdrage na het sluiten van de overeenkomst en de ontvangst van een accountantsverklaring. De conceptovereenkomst is besproken. Na akkoord op de maximeren van de accountantskosten kan de overeenkomst worden getekend en fase 3a en 3b1 worden gefactureerd. Dit zal naar verwachting in Q2 2018 plaatsvinden. Wanneer fase 3b2 zal worden uitgevoerd (verplaatsen school en graven waterberging) is onduidelijk. De gemeente verwacht hier op zijn vroegst in 2020 mee te starten.</p>
7103100239 Aanleg nvo met plas/drasbermh.NesseDevel	4-okt-2016	2014	2015	B1601912	599.000	599.000	0	0	21-nov-2016	29-mrt-2019		<p>In de gemaaltocht Hooge Nesse Devel nabij Heerjansdam wordt voor de KRW opgave een natuurvriendelijke oever van 450 meter gerealiseerd en daarnaast worden vispaaiplaatsen ter grote van tenminste 0,02 ha aangelegd. De gesprekken over de grondafzet lopen. De uitkomsten hiervan worden in het bestek verwerkt waarna de aanbesteding kan starten. De planning is dat het project in 2019 gereed is.</p>

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7103100241 Aanleg nvo met plas/drasberm De Keen	30-jun-2015	2014	2015	B1500167	232.000	232.000	-71.641	-71.641	13-mei-2014	10-sep-2018		In het waterlichaam Oudeland van Strijen is een natuurvriendelijke oever van 387 meter aangelegd. In het waterlichaam De Keen is een natuurvriendelijke oever van 699 meter aangelegd. In het overige deel bij De Keen (251 m) is er puin en asbest aangetroffen. Aangezien er geen saneringsplicht is en de KRW opgave bij De Keen (600 m) is behaald, wordt de projectafsluiting en de afwikkeling van de subsidieafrekening voorbereid. In 3e kwartaal van dit jaar zullen in de nazorgperiode nog enkele restpunten worden afgehandeld.
7103100272 Nieuwe Dordtse Biesbosch	24-jan-2013	2009	2016	B1300685/ B1300686	6.046.368	6.046.368	-2.335.000	-2.335.000	1-nov-2016	30-apr-2020		In samenwerking met de gemeente Dordrecht en provincie Zuid-Holland wordt een natuur- en recreatiegebied aangelegd op het Eiland van Dordrecht. Het belang van het waterschap hierbij is dat de KRW en Wateropgave doelstellingen gerealiseerd worden. De uitvoering van de werkzaamheden in het oostelijk gedeelte zijn afgerond. De natuurvriendelijke oever bij de Sluiskil is gerealiseerd. De samenwerkingsovereenkomst Beheer en Onderhoud Noorderdiepzoon is ondertekend. Voor het midden en het westelijk gedeelte zijn de deelbestekken in uitvoering en naar verwachting in 2019 gereed. De subsidie afwikkeling zal voor april 2020 plaatsvinden.
7103100277 Kreekherstel Vliegerwetering	12-mei-2015	2012	2014	B1500108	246.138	246.138	-246.138	-246.138	5-mrt-2015	10-sep-2018		Het project bestaat uit de realisatie van een natuurvriendelijke oever met een nevengeul over een lengte van circa 523 meter ten noorden van Abbenbroek. Het project maakt onderdeel uit van het programma 'Kreken Kweken' en het waterschap wordt volledig in de gemaakte kosten gecompenseerd. In 2017 zijn er wederom zienswijzes op het bestemmingsplan ingediend waardoor het project stil is gezet. Eind 2017 is het besluit genomen dat gemeente Hellevoetsluis het project overneemt en tot uitvoering gaat brengen. De technische/administratieve overdracht heeft plaatsgevonden. De financiële afrekening met de gemeente zal in Q2 plaatsvinden.
7103100278 Kreekherstel Zuidlandse Zoom	12-mei-2015	2015	2016	B1500107	280.822	280.822	-280.822	-280.822	5-mrt-2015	10-sep-2018		Het project bestaat uit de realisatie van een natuurvriendelijke oever met een nevengeul over een lengte van circa 525 meter ten noorden van Zuidland. Het project maakt onderdeel uit van het programma 'Kreken Kweken' en het waterschap wordt volledig in de gemaakte kosten gecompenseerd. In 2017 zijn er wederom zienswijzes op het bestemmingsplan ingediend waardoor het project stil is gezet. Eind 2017 is het besluit genomen dat gemeente Hellevoetsluis het project overneemt en tot uitvoering gaat brengen. De technische/administratieve overdracht heeft plaatsgevonden. De financiële afrekening met de gemeente zal in Q2 plaatsvinden.

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7103100286 Aanleg nvo met plas/drasberm Meer&OudeMol	25-apr-2017	2015	2016	B1700374	308.000	308.000	0	0	2-jul-2014	13-sep-2019		Dit project omvat drie KRW maatregelen: NVO Strijense Haven (120 meter), NVO Mariapolder (550 meter) en openingen in de beschoeiing bij de Wildervangseweg Strijensas. Het maken van openingen in de beschoeiing is hier geen effectieve maatregel. De grondaankoop bij de Mariapolder verloopt moeizaam. Bij de Strijense Haven is een kans om 500 meter oever te realiseren. In Burap1 2018 wordt voorgesteld om de scope van het project Meer en Oude Mol te herijken in de aanleg van 500 meter NVO bij de Strijense Haven en de naam van het krediet te wijzigen naar Aanleg NVO Strijense Haven.
7103100289 De Eendragt, fase 1	28-sep-2017	2016	2017	B1701943	1.225.000	1.225.000	0	0	4-jul-2016	29-mrt-2019		Bij de vaststelling van het Peilbesluit De Eendragt (Hoeksche Waard) is onderkend dat, om het vastgestelde peil te kunnen realiseren, eerst maatregelen in het gebied uitgevoerd moeten worden. De uitvoering is opgedeeld in twee fases. Fase 1 omvat maatregelen in peilgebied H02.014 (voorheen 2.1C) om flexibel peilbeheer mogelijk te maken. En maatregelen in peilgebied H02.007 (voorheen peilgebied 2.7) om het te lage praktijkpeil op het gewenste peil te brengen. De werkzaamheden bestaan uit het realiseren van een geautomatiseerde schuif bij Zwartsluisje en het compenseren van ongeveer 40 grondeigenaren voor het verhogen van het maaiveld en herdrainage. Het project is in 2019 gereed. Fase 2 (maatregelen doorspoelen) valt buiten de scope van dit project.
7103100292 CMK Goeree Oost inlaatwv&Pallandtpolder	22-mei-2014	2013	2018	B1401003 / B1400916	4.936.656	4.936.656	-4.556.656	-4.936.656	3-jun-2013	28-mei-2019		Doel van het programma is het veiligstellen van de zoetwatervoorziening van Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee. Hiervoor dienen de bestaande inname punten in het Haringvliet verplaatst te worden.
												Het programma wordt in deelprojecten uitgevoerd. Uitvoering van het programma loopt volgens planning.
												Voorne West Financieel en administratief afgesloten.
												Voorne Oost Financieel en administratief afgesloten.
												Goeree-Overflakkee West Deelproject is in afronding. Deelproject is iets vertraagd vanwege de weersomstandigheden. De opleverdatum naar Rijkswaterstaat komt niet in gevaar.
7103100293 CMK Goeree Sifons					10.000.371	10.914.869	-9.600.371	-10.914.869				
7103100294 CMK Goeree Midden					11.660.231	11.660.231	-11.260.231	-11.660.231				Goeree-Overflakkee Midden Deelproject is in afronding. Deelproject is iets vertraagd vanwege de weersomstandigheden. De opleverdatum naar Rijkswaterstaat komt niet in gevaar.
7103100295 CMK Goeree West					2.919.002	2.919.002	-2.519.002	-2.919.002				
7103100296 CMK Uren engineering VP/GO en koepel					5.070.287	5.070.287	-5.070.287	-5.070.287				Goeree-Overflakkee Oost Deelproject is in afronding. Deelproject is iets vertraagd vanwege de weersomstandigheden. De opleverdatum naar

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7103100297 CMK Monitoring Kier					334.764	1.172.500	-334.764	-1.172.500				<p>Rijkswaterstaat komt niet in gevaar.</p> <p>Monitoring De metingen van het oppervlaktewater en grondwatermeetnet worden regulier verricht.</p> <p>Communicatie Gestart met de voorbereidingen van de officiële afsluiting van het programma.</p>
7103100298 CMK Kosten communicatie					215.000	215.000	-215.000	-215.000				
7103100299 CMK Riscoreservering & beheermaatregelen					5.397.065	2.662.132	-5.273.112	-2.662.132				
7103100301 Aanleg nvo Piershilse Gat&Delta Hoeve	30-nov-2017	2016	2017	B1702596	2.257.000	2.257.000	0	-908.996	2-jan-2017	7-feb-2019	😊	Voor het KRW waterlichaam Piershilse Gat/Vissersvliet is een aantal maatregelen vastgesteld ter verbetering van de ecologische waterkwaliteit. Eén van de maatregelen is het realiseren van in totaal ca. 3,3 km aan natuurvriendelijke oevers. De aanleg van de natuurvriendelijke oevers zijn in voorbereiding en zullen gerealiseerd zijn begin 2019.
7103100315 Vervangn persleiding Immanuel Kantstraat	28-sep-2017	2015	2016	B1701947	1.071.355	1.071.355	0	0	1-mei-2017	8-jul-2019	😊	Gemaal Spinozaweg in de gemeente Rotterdam levert momenteel niet de geïnstalleerde capaciteit onder andere door drukverlies in het laatste deel van de persleiding ter hoogte van de Immanuel Kantstraat. Het laatste gedeelte van de persleiding wordt vervangen door een persleiding met een grotere diameter. In 2018 wordt het bestek opgesteld en de aanbesteding voorbereid. De realisatie vindt in 2019 plaats.
7103100319 Blauwe Verbinding(onder Betuwespoorlijn)	29-sep-2016	2015	2015	B1601888	816.926	816.926	0	0	2-jan-2014	1-jan-2018	😊	Een onderdeel van de Blauwe Verbinding is de waterverbinding onder de verbrede A15. Deze verbinding wordt verkregen door de verkeerstunnel in de Heulweg om te bouwen tot een waterbak. De waterbak wordt gebouwd door A-lanes en door de gemeente Rotterdam. Het deel dat door A-lanes is gebouwd is in 2014 opgeleverd. Voor het tweede deel van de watertunnel zijn in 2015 de voorbereidingswerkzaamheden gestart. De oplevering vindt plaats in Q2 2018. De maximale bijdrage van WSHD bedraagt €816.925. Het project is niet BTW plichtig.
7103100321 6 Kunstwerken	26-mei-2016	2016	2016	B1601202	1.773.000	1.773.000	0	0	1-jun-2015	1-okt-2018	😊	Het project bestaat uit het vervangen van 6 kunstwerken in de gemeenten Brielle, Korendijk, Westvoorne en Nissewaard. Het betreffen 5 duikers en een brug. Het kunstwerk Brug Langesingel is vanwege de onderhoudstoestand eerder aanbesteed en is gereed. De overige 5 kunstwerken zijn in 2017 gegund. De uitvoering staat gepland in 2018. Het project maakt gebruik van de creativiteit van de markt om een zo kosteneffectief mogelijke oplossing te bieden gedurende de gehele levensloop van de kunstwerken.
7103100322 Aanpak wateropgave (NBW) peilvak 01-61	8-mrt-2018	2017	2017	B1800425	105.000	105.000	0	0	2-jan-2018	26-sep-2018	😊	Aanpak van de Wateropgave in peilvak VP01-61 gebeurt door vervanging van de oude bestaande stuw in de aanleg van een slimme, geautomatiseerde stuw. De voorbereidingen zijn gestart en de realisatie is gepland in 2018.

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7103100324 Inlaat Fortlaan	3-okt-2017	2017	2018	B1701983	299.000	299.000	0	0	2-jan-2017	29-mrt-2019		Met de huidige inlaat aan de Fortlaan kan maar beperkt water worden ingelaten. De slechte staat van de inlaat is vanuit constructief oogpunt een risico voor de veiligheid van de secundaire waterkering. En het peil in de Torensteepolder kan niet goed beheerst worden door het ontbreken van een automatisch bedienbaar afsluitlemiddel. De voorbereidingen vinden plaats. Het projectplan ligt ter inzage. Uitvoering is gereed in 2019.
7103100325 Kreekherst.SteppingstoneGroot-Voorne-Wst	13-dec-2016	2016	2017	B1600039	601.188	601.188	-601.188	-601.188	1-mei-2015	26-dec-2017		Het project bestaat uit de realisatie van drie natuurvriendelijke stapstenen ten westen van het Kanaal door Voorne. Het project Steppingstone Groot Voorne-West wordt volledig gesubsidieerd door Kregen kweken. Alle deelprojecten zijn uitgevoerd. Na de nazorgperiode vindt de financiële afwikkeling met de subsidieverstrekker plaats.
7103100326 KreekherstWaterlichaamGroot-Voorne-Wst	13-dec-2016	2016	2017	B1600039	468.480	468.480	-312.320	-312.320	1-mei-2015	21-dec-2017		Het project bestaat uit de realisatie van drie natuurvriendelijke oevers ten westen van het Kanaal door Voorne. Het project Waterlichaam Groot Voorne-West wordt voor 2/3 gesubsidieerd door Kregen kweken en zal voor 1/3 worden betaald door het waterschap omdat het bijdraagt aan de KRW doelstelling van het waterschap. Alle deelprojecten zijn uitgevoerd. Na de nazorgperiode vindt de financiële afwikkeling met de subsidieverstrekker plaats.
7103100339 Renovatie Keersluis Toldijk	23-mei-2017	2017	2017	B1700332	373.000	373.000	0	0	5-dec-2016	28-mei-2018		De keersluis maakt onderdeel uit van een regionale waterkering en vormt het enige sluitmiddel tussen de Bernisse en het Brielse Meer. De sluisdeuren worden vervangen door schotbalken omdat ze ook in clamiteuze omstandigheden nauwelijks worden gebruikt. De deuren zijn verwijderd en de schotbalken liggen op de opslag locatie op de sluis. Afrondende werkzaamheden vinden plaats. Het project zal in het tweede kwartaal van 2018 gereed zijn.
7103300020 OptimalisatieWATERAFV.-->StrypseWetering	24-jan-2006	2010	2014	B0600062	651.461	651.461	0	0	24-feb-2016	28-mei-2018		De wateropgave voor de peilgebieden in de Binnenduinrand wordt opgelost door diverse maatregelen in peilgebieden die afwateren naar het bergingsgebied Strypse Wetering. Om de afwatering mogelijk te maken is in een modelberekening bepaald welke maatregelen nodig zijn. Het project wordt in 2 fases uitgevoerd. Fase 1 (bergingsgebied Strypse Wetering) is in afronding en zal in april 2018 worden opgeleverd. Er is een praktische knip gemaakt in fase 2 om de kans, om open water te graven, te benutten. Fase 2a (duiker Heveringseweg) is in december 2017 opgeleverd. Fase 2b (duiker Panneweg) is in januari 2018 in uitvoering gegaan en is in het tweede kwartaal 2018 gereed.

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7103300095 WB Putten;nw.gemaalPutten en gemaaltocht	11-mrt-2008	2011	2016	B0802181	11.037.460	11.037.460	-389.044	-389.044	2-mei-2011	8-aug-2018	😊	Nieuw Gemaal Putten vervangt na realisatie de op leeftijd zijnde gemalen De Biersum en De Volharding. De aanleg van de aanvoerwatergang naar het gemaal draagt bij aan de wateropgave op Putten. Het gemaal is ontworpen als visvriendelijk gemaal en draagt hierdoor bij aan de KRW-maatregelen. De aanvoerwatergang en de bouw van het gemaal is gereed. Afrondende werkzaamheden aan de leidingen bij de aansluiting op het uitstroomhoofd worden na het stormseizoen (vanaf 1 april 2018) uitgevoerd. Hierna kan de functionaliteit van het gemaal worden getest. De oplevering van het gemaal is hierdoor verschoven naar juni 2018.
7103300111 Verv.dieselmotor gem.Land van Poortugaal	23-mei-2017	2016	2017	B1700330	909.000	909.000	0	0	2-feb-2017	31-dec-2018	😊	De dieselmotor in het Gemaal Land van Poortugaal in Pernis is arbeidsintensief en storingsgevoelig. Daarnaast pendelt het gemaal en hierdoor is extra onderhoud nodig en neemt de betrouwbaarheid van het gemaal af. De ondergrondse dieseltank is tevens aan vervanging toe. Het gemaal wordt voorzien van een elektromotor in plaats van een dieselmotor. Door deze verandering kan de ondergrondse dieseltank ook verwijderd worden. Het werk is gegund. De realisatie van het project vindt in 2018 plaats.
7103300112 Renovat. gemaal Oud en Nieuw Reijerwaard	23-mei-2017	2016	2016	B1700327	125.000	125.000	0	0	2-feb-2017	28-dec-2018	😊	Gemaal Oud en Nieuw Reijerwaard in Ridderkerk voldoet niet aan de huidige wettelijke geluidseisen. Stapsgewijs worden geluid reducerende maatregelen uitgevoerd om aan de wettelijke geluidseisen te kunnen voldoen. In 2017 zijn de eerste geluidsreducerende maatregelen uitgevoerd. Er is een geluidsmeting uitgevoerd. Er wordt nog niet aan de gestelde normen voldaan. Verdere geluidsreducerende maatregelen worden uitgewerkt.
7103300113 Noodbemaling jaarschijf 2016	6-sep-2016	2017	2017	B1601822 / B1600349	374.200	374.200	0	0	6-sep-2016	30-apr-2018	😊	Het waterschap beschikt over noodpompen, noodleidingen, enkele buiswagens en vaste opstelplaatsen. Een deel van het noodmaterieel is technisch afgeschreven en een aantal noodpompen nadert het einde van de technische levensduur. Begin 2016 is door D&H besloten in te stemmen met de voorgelegde variant 3: noodmaterieel in eigendom, uitbestede jaarlijks belast testen van de noodbemaling, beheer in eigen hand en uitbestede inzet bij calamiteiten. Het benodigd investeringsbedrag van € 1.454.000 is door de V.V. beschikbaar gesteld, verdeeld over de jaren 2016, 2017 en 2019. Daarna heeft er een Europese aanbesteding plaatsgevonden om tot de aankoop van noodpompen en toebehoren te komen. Noodpompen zijn reeds geleverd. Project wordt afgesloten in april 2018.

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7103300114 Noodbemaling jaarschijf 2017	6-sep-2016	2017	2017	B1601822 / B1600349	187.100	187.100	0	0	6-sep-2016	31-dec-2018		Het waterschap beschikt over noodpompen, noodleidingen, enkele buiswagens en vaste opstelplaatsen. Een deel van het noodmaterieel is technisch afgeschreven en een aantal noodpompen nadert het einde van de technische levensduur. Begin 2016 is door D&H besloten in te stemmen met de voorgelegde variant 3: noodmaterieel in eigendom, uitbesteed jaarlijks belast testen van de noodbemaling, beheer in eigen hand en uitbestede inzet bij calamiteiten. Het benodigd investeringsbedrag van € 1.454.000 is door de V.V. beschikbaar gesteld, verdeeld over de jaren 2016, 2017 en 2019. Daarna heeft er een Europese aanbesteding plaatsgevonden om tot de aankoop van noodpompen en toebehoren te komen. De levering van de noodpompen wordt verwacht in 2018.
7103300115 Noodbemaling jaarschijf 2019	6-sep-2016	2019	2019	B1601822 / B1600349	944.000	944.000	0	0	6-sep-2016	31-dec-2019		Het waterschap beschikt over noodpompen, noodleidingen, enkele buiswagens en vaste opstelplaatsen. Een deel van het noodmaterieel is technisch afgeschreven en een aantal noodpompen nadert het einde van de technische levensduur. Begin 2016 is door D&H besloten in te stemmen met de voorgelegde variant 3: noodmaterieel in eigendom, uitbesteed jaarlijks belast testen van de noodbemaling, beheer in eigen hand en uitbestede inzet bij calamiteiten. Het benodigd investeringsbedrag van € 1.454.000 is door de V.V. beschikbaar gesteld, verdeeld over de jaren 2016, 2017 en 2019. Daarna heeft er een Europese aanbesteding plaatsgevonden om tot de aankoop van noodpompen en toebehoren te komen. De levering van de noodpompen wordt verwacht in 2019.

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
Programma Zuiveren												
7304000057 Ged. vervanging rioolpersl. Mijsheerenl	28-sep-2017	2013	2014	B1701945	1.846.280	1.846.280	-184.500	-184.500	12-sep-2017	30-sep-2019	😊	<p>De persleiding van rioolgemaal Mijsheerenland naar het verzamelgemaal Heinenoord-Nieuweweg, met een lengte van ruim 3.000 meter, bestaat voor het grootste deel uit een asbestcement (AC) leiding. Er hebben zich diverse leidingbreuken voorgedaan. Deze leidingbreuken zijn vooral opgetreden in de berm van (en kruising met) de Provinciale weg N489. Onderzoek heeft uitgewezen dat op sommige locaties de wanddikte van de leiding door veroudering en aantasting is afgenomen met 25%. Daarnaast is de persleiding volledig afgeschreven. Ook is de ligging van de leiding nabij bomen en in een krappe berm onwenselijk waardoor verkeersbelasting en onderhoudsverkeer in en nabij de berm en watergang grote invloed hebben op het storingsgedrag.</p> <p>De Provincie is momenteel bezig met de voorbereiding van de reconstructie (groot onderhoud en herinrichting) van de N489. De uitvoering van de reconstructie start naar verwachting eind 2018. Om de afvoer van het afvalwater te waarborgen, wordt de rioolpersleiding vooruitlopend op de reconstructie verplaatst. Het leidinggedeelte vanaf rioolgemaal Mijsheerenland tot de rijksweg A29 (ca. 2.000 meter) zal worden vervangen.</p> <p>De huidige persleiding bevindt zich nabij een bomenrij aan de Westzijde van de Provinciale weg, de nieuwe leiding zal aan de Oostzijde langs en onder het fietspad worden aangebracht.</p>
7304000059 Rwzi roznburg:afvalwatertrnspl(bydr Rdam)	18-jul-2017	2014	2014	B1700290	218.300	218.300	0	0	30-jun-2015	29-dec-2017	😊	<p>Het betreft in deze een bijdrage in de kosten van de renovatie van het rioolgemaal Rozenburg. Op dit rioolgemaal, dat in eigendom en beheer is bij de gemeente Rotterdam, is een kostenverdeling afgesproken tussen waterschap en gemeente.</p> <p>Na ontvangst van een accountantsverklaring zal tot betaling aan de gemeente Rotterdam worden overgegaan.</p>
7304000060 RWZI Dokh. Afvalwatertr.syst(Bijdr Rdam)	18-jul-2017	2014	2015	B1700290	146.700	146.700	0	0	2-jan-2017	30-jun-2018	😊	<p>Het betreft in deze een bijdrage in de kosten van de renovatie van het rioolgemaal Pretoriaan in Rotterdam. Op dit rioolgemaal, dat in eigendom en beheer is bij de gemeente Rotterdam, is een kostenverdeling afgesproken tussen waterschap en gemeente. De laatste termijn zal worden voldaan nadat een accountantsverklaring is ontvangen van de gemeente.</p>
7304000062 Bijdrage ren. rioolgemaal Drechtwaard	8-feb-2018	2014	2015	B1800379	133.328	133.328	0	0	8-feb-2018	31-dec-2018	😊	<p>Het uitvoeringskrediet is begin 2018 vrijgemaakt. Na ontvangst van een accountantsverklaring zal tot betaling aan de gemeente Barendrecht worden overgegaan.</p>

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7304000064 Leidingverlegging rotonde N218 Oostvoorne	30-jan-2018	2018	2018	B1802380	350.000	350.000	-21.560	-21.560	1-jan-2018	3-dec-2018	☹	De provincie is voornemens de N218 te reconstrueren. Op verzoek van de provincie wordt de persleiding van WSHD t.h.v. kleidijk / (nieuwe) rotonde verlegd. De huidige asbest cement (AC) leiding is niet bestand tegen de zettingen die optreden tijdens de reconstructiewerkzaamheden aan de provinciale weg die worden uitgevoerd door de provincie. Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden van de provincie dient deze persleiding te worden vervangen door een PE leiding. Op dit moment ligt het project stil. De adviesdiensten (archeologisch onderzoek) kunnen niet afgerond worden vanwege vertraging bij de provincie. In Q2 2018 verwachten we uitsluitel over het verdere vervolg (dit verklaart de oranje indicator).
7304000065 Leidingverleg. wegreconstr N489 Westmaas	27-feb-2018	2018	2018	B1802424	370.000	370.000	-100.000	-100.000	1-jan-2018	19-apr-2019	😊	In december 2017 is een Verzoek Tot Aanpassing (VTA) ontvangen van de provincie Zuid-Holland (PZH) met het verzoek een gedeelte van de persleiding Westmaas te verleggen voordat PZH start met de reconstructie van de N498 (kwartaal 1 2019) ter plaatse. De huidige Asbest Cement (AC) leiding dient over een lengte van ca. 600 meter vervangen te worden omdat deze niet bestand is tegen de zettingen van de werkzaamheden en nieuwe wegdelen die door de provincie aangelegd worden. Het risico op breuken is zeer hoog. De huidige leidingen zijn meer dan 40 jaar oud en naderen hun technische levensduur. Door deze te vervangen door kunststof (PE) leidingen wordt het onbelemmerd transport van afvalwater weer voor jaren geborgd.
7304100122 Blowers rwzi Hoogvliet	29-mar-2018	2019	2020	B1802489	327.000	327.000	0	0	30-mrt-2018	21-dec-2018	😊	Op de rwzi Hoogvliet zijn drie blowers aanwezig, die gecompriëerde lucht produceren voor de beluchting van het beluchtingscircuit. Deze blowers zijn aan het einde van hun technische levensduur en leiden tot veel (kritische) storingen. De blowers moeten vervangen worden om de betrouwbaarheid van de beluchtingsinstallatie voor de komende 15 jaar te garanderen.

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7304210017 Schakelkasten Sluisjesdijk	29-sep-2016	2012	2017	B1601887	6.966.000	6.966.000	0	0	13-jun-2016	18-okt-2023		<p>De besturing- en schakelkasten op de locatie Sluisjesdijk die vervangen gaan worden zijn geïnstalleerd bij de bouw van het slibverwerkingsbedrijf in het midden van de jaren 80 van de vorige eeuw. Tot op heden zijn deze kasten niet vernieuwd of vervangen en hebben het einde van de technische levensduur bereikt.</p> <p>Bij dit project worden een 18-tal schakelkasten vernieuwd, bestaande uit 52 besturingspanelen inclusief een aangepast overkoepelend besturingssysteem op de locatie Sluisjesdijk. De voorbereiding van het project is gestart. Gezien de uitkomsten van de marktconsultatie en de complexiteit van het project moet er een nieuwe raming worden opgesteld.</p> <p>De oranje indicator wordt verklaard vanwege de onduidelijkheid op de scope en de financiële gevolgen daaromtrent.</p> <p>Deze worden in Q4 2018 inzichtelijk gemaakt en ter besluitvorming voorgelegd.</p>
7304210018 WarmteKrachtKoppeling (WKK)Sluisjesdijk	29-jan-2015	2014	2018	B1500005	6.839.568	6.839.568	0	0	8-dec-2014	26-okt-2018		<p>Het project maakt deel uit van de projecten die voortgekomen zijn uit de 'Toekomstvisie Sluisjesdijk (ALM-studie)' zoals deze is goedgekeurd in de VV van 29 jan. 2015. Het betreft het vervangen van de WKK-installatie op het slibverwerkingsbedrijf Sluisjesdijk. Deze installatie zet het in de gistingstanks geproduceerde biogas om in energie (warmte en elektriciteit). Door aanscherping van de landelijke wetgeving betreffende emissie-eisen voor NOx in de uitlaatgassen van gasmotoren en het feit dat de motoren het einde van hun levensduur hebben bereikt, voldoen de bestaande motoren hier niet meer. Op 1 januari 2017 eindigt de overgangsregeling en moeten de gasmotoren voldoen aan de nieuwe norm. Bij het uitvoeren van het levensverlengend onderhoud is gebleken dat met de gereviseerde/vervangen motorblokken van de gasmotoren kan worden voldaan aan de emissie eisen in 2017. Besloten is 2 gereviseerde gasmotoren in het project her te gebruiken en één nieuwe, grotere, gasmotor te plaatsen. Op basis van voornoemde besluit is gewerkt aan de verdere voorbereiding van het project. De aanbesteding heeft plaatsgevonden en het werk is definitief gegund.</p> <p>De oplevering is gepland in Q4 2018.</p>

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7304210019 Renovatie slibgistingstanks Sluisjesdijk	29-jan-2015	2012	2015	B1500007	5.885.197	5.885.197	0	0	8-dec-2014	30-apr-2019		<p>Het project maakt onderdeel uit van de projecten die voortgekomen zijn uit de 'Toekomstvisie Sluisjesdijk (ALM-studie)' zoals deze is goedgekeurd in de VV van 29 jan. 2015. Het project omvat de inspectie en renovatie van de gistingstanks op het slibbedrijf Sluisjesdijk. Daar de levensduur van diverse onderdelen is bereikt dienen deze installaties te worden geïnspecteerd. Omdat het uit bedrijf nemen en schoonmaken van een gistingstank zeer complex en kostbaar is, wordt na inspectie direct overgegaan tot renovatie en het doorvoeren van aanpassingen zodat de installatie weer minimaal 25 jaar mee kan.</p> <p>Eind derde kwartaal 2016 heeft de aanbesteding plaatsgevonden. Het aanbestedingsresultaat is echter hoger uitgevallen dan geraamd waardoor het beschikbaar gestelde uitvoeringskrediet onvoldoende is. Omdat de slibgistingstanks sinds de in bedrijf name in 1987 nog nooit open zijn geweest is niet bekend wat de inwendige staat van de tank is en is niet duidelijk hoeveel vast slib zich op de bodem van de tank bevindt. Pas na opening van de tanks kan worden bepaald hoeveel betonschade en vast slib in de tanks aanwezig is en hoeveel de extra kosten hiervoor bedragen. Om deze kosten te kunnen bepalen heeft DR, op voordracht van de stuurgroep, besloten te starten met de renovatie van de 1ste tank. Dit is gemeld in Burap 1 2017. Afhankelijk van de inwendige staat van de tanks zal bepaald worden hoeveel aanvullend krediet moet worden aangevraagd. In de VV van maart 2018 zijn deze extra kosten ter besluitvorming voorgelegd. Naar verwachting wordt het project Q1 2019 opgeleverd.</p>
7304210020 Gassysteem Sluisjesdijk	4-jul-2017	2015	2015	B1701510	305.000	305.000	0	0	2-jan-2017	23-apr-2019		<p>In de ALM Sluisjesdijk zijn een aantal technische aanpassingen voorgesteld om de gasveiligheid te verbeteren. Met onderhavig project wordt beoogd om bij alle besloten ruimten waar in de huidige situatie biogas kan vrijkomen door uitblazing van een veiligheidsvoorziening, de installatie zodanig aan te passen dat een gasuitblazing direct naar een lozingspunt in de buitenlucht wordt afgevoerd. Verder wordt detectie aangebracht om gasuitblazing te detecteren, te signaleren op het Beeldschermbedieningssysteem (BBS) en te alarmeren.</p> <p>Het investeringskrediet is vrijgegeven en men is gestart met de verdere uitwerking van het project. Oplevering is voorzien in Q4 2019</p>
7304210025 Terreinaanpassingen Sluisjesdijk	12-dec-2017	2015	2015	B1702729	265.000	265.000	0	0	6-apr-2018	7-feb-2020		<p>Binnen de ALM-sluisjesdijk zijn tbv Terreinaanpassingen een 3-tal projecten voorzien:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verwerven extra grond; - Terreinaanpassingen; - Aanleg rondweg. <p>Dit betreft het onderdeel Terreinaanpassingen, te weten de aanleg van een 3e inrit. Dit zal worden meegenomen in het project Renovatie slibgistingstanks (7304210019)</p>

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
Programma Wegen												
7405120100 Fietsverbinding voormalige S40 IV	26-jan-2012	2009	2013	B1104031/ B1101135/ B1200651	1.650.000	1.650.000	-1.300.000	-1.300.000	1-jan-2015	30-mrt-2020		Dit project is één van de projecten uit het 'Gebiedsprofiel verkeer en vervoer Hoeksche Waard' die WSHD uitvoert. In de RPV van januari 2015 is besloten deeltraject IV van de fietsverbinding uit te voeren, onder andere bestaand uit een vrijliggend fietspad langs de Korteweg in de gemeentes Korendijk en Cromstrijen. De raming komt € 600.000 hoger uit dan het beschikbare krediet en vraagt om een financiële bijdrage van de partijen. Het waterschap heeft in Burap 2-2017 € 200.000 beschikbaar gesteld. De provincie heeft een financiële bijdrage van € 200.000 in de vorm van een subsidie toegezegd. Het project is in afwachting van een reactie van de regio (gemeenten) op de gevraagde extra bijdrage van € 200.000. Vanwege de financiële onzekerheid liggen de werkzaamheden voor het project sinds augustus 2017 stil. De gevolgen voor de planning zijn hierdoor onduidelijk.
7405210027 DV inrichten Tilsedijk (fase 1)	25-nov-2010	2010	2010	B1003694	1.719.269	1.778.089	0	0	3-jan-2007	15-aug-2018		Het Duurzaam Veilig inrichten van het traject Tilsedijk - Oudelandsdijk omvat het aanpassen van de snelheid van 80 naar 60 kilometer per uur en de daarvoor benodigde infrastructurele maatregelen. Binnen dit project wordt nog attentieverhogende verlichting geplaatst en bermbeverharding aangelegd op een gedeelte van het tracé. Door het aantreffen van vervuilde grond in de berm, dient de grond gesaneerd te worden. Hiervoor wordt in Burap 1 2018 een verhoging van het krediet van € 59.000 gevraagd. De realisatie van de werkzaamheden is gepland in het derde kwartaal van 2018.
7405210031 Bijdr reconstr kruising N217-Stougjesd	15-feb-2018	2006	2006	B1800381	250.000	250.000	0	0	1-jan-2018	3-sep-2018		Met de provincie Zuid Holland en de gemeente Oud Beijerland is gewerkt aan de aanpak van de ontsluiting van Oud Beijerland. Er is een nieuwe provinciale weg aangelegd met op de aansluiting van de Stougjesdijk (waterschap) en Kwakscheweg de aanleg van een rotonde. De financiële afrekening met de provincie is in gang gezet.
7405210035 DV inricht.Hekelingseweg-GrKruiswegFase2	26-jan-2012	2012	2012	B1101162/ B1200648	101.031	101.031	0	0	1-nov-2013	1-jun-2018		Het traject is inmiddels duurzaam ingericht en in 2016 afgerond. De afwikkeling van een drietal restpunten vindt plaats. Het betreffen de aanleg van een drempel, de afrekening van Kabels en Leidingen en de herplant van een aantal bomen. De aanleg van de drempel vindt in april 2018 plaats. Overleg over de afrekening vindt plaats. De opdracht voor de herplant van bomen is ondertekend. Hierna wordt het project afgesloten.
7405210039 Reconstr. Aaldijk-Kerkhofsdijk teSpijken	28-mrt-2017	2010	2012	B1700426	600.000	600.000	0	0	3-jul-2017	29-jun-2018		Dit krediet omvat de reconstructie (onderhoud) van de Aaldijk/Kerkhofdijk. Hierbij wordt de fundering en de asfaltconstructie vernieuwd. De werkzaamheden zijn gedeeltelijk uitgevoerd in het vierde kwartaal van 2017. De resterende werkzaamheden worden uitgevoerd en opgeleverd tweede kwartaal 2018. In het derde kwartaal van 2018 wordt het krediet afgesloten.
7405210048 Vervanging openbare verlichting	12-dec-2017	2014	2015	B1702731	270.000	670.000	0	0	30-mrt-2018	3-mei-2019		Het areaal aan openbare verlichting is in het kader van het Wegenbeheerprogramma geïnventariseerd. Daaruit is naar

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoeringsfase (prognose)	Indicator voortgang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
7405210049 Verv. openb. verlichting (jaarschylf2015)		2015	2015		270.000	0	0	0				voren gekomen dat er sprake is van een vervangingsopgave. Daarnaast zijn doelstellingen opgenomen met betrekking tot de besparing op energiekosten en het verwijderen van overbodige verlichting. De voorbereidingen worden getroffen om de engineering uit te vragen voor het verlichtingsplan en het opstellen van het bestek. De aanbesteding voor de realisatie is gepland in 2018 en de realisatie vindt in 2019 plaats. In Burap1 2018 wordt voorgesteld om drie deelen tot 1 investeringskrediet samen te voegen.
7405210050 Verv. openb. verlichting (jaarschylf2016)		2016	2016		130.000	0	0	0				
7405210054 F405RondjeGO - van PallandtpolderOosthavend	29-nov-2016	2016	2017	B1600807	105.000	105.000	-105.000	-105.000	3-apr-2017	21-mei-2018		Vanuit het Provinciaal Fietspadenplan is er nog een opgave een vrijliggend fietspad te realiseren in de Van Pallandtpolder te Middelhamis. Het waterschap heeft met de provincie een samenwerkingsovereenkomst afgesloten waarbij Hollandse Delta de uitvoering van dit fietspad op zich heeft genomen. Het fietspad sluit aan de oostzijde aan op het bestaande fietspad door de Van Pallandtpolder en aan de westzijde op de Oosthavendijk. Het fietspad is ingepast binnen de ontwikkelingen rondom het Kierbesluit en de plannen ter verbetering van de wateraanvoer voor Middelhamis. De werkzaamheden worden in het 2e kwartaal 2018 afgerond. Terreinafwerking volgt na de oplevering ivm slechte terreingesteldheid. De subsidieafhandeling vindt daarna plaats.
7405210060 Div.maatreg.Gebiedsgerichte aanpak(2017)	11-apr-2017	2017	2017	B1700402	165.000	165.000	0	-40.000	1-mei-2017	29-okt-2018		De jaarlijkse aanpak duurzaam veilige inrichting voor het hele beheergebied wordt gecombineerd met groot onderhoud. Daar waar het groot onderhoud in 2017 al heeft plaatsgevonden zijn de werkzaamheden voor de duurzaam veilige inrichting ook uitgevoerd. Voor andere gebieden is het groot onderhoud in 2018 gepland en worden de duurzaam veilige maatregelen dan gecombineerd. De provincie Zuid-Holland heeft een projectsubsidie verleend van €40.000. Dit bedrag was niet geraamd bij vrijgave van het investeringskrediet. Deze bijdrage wordt bij Burap-1 2018 alsnog opgenomen. De subsidie is beschikbaar gesteld voor de aanleg van een dubbele bushalte aan de Vissersweg te Goedereede. In het vierde kwartaal van 2018 wordt het krediet afgesloten.

Algemene beleidstaken

7610000005 Waterschapsverkiezingen 2019	29-mrt-2018			B1802493	1.700.000	1.700.000	0	0	29-mrt2018	30-jun-2019		In het Plan van Aanpak Waterschapsverkiezing 2019 zijn de verschillende activiteiten voor de verkiezing van de categorie Ingezetenen op 20 maart 2019 beschreven. Daarbij is gebruik gemaakt van het Plan van Aanpak en de evaluatie van de waterschapsverkiezing uit 2015, die samen met de verkiezing voor Provinciale Staten is gehouden.
7610000006 Vervanging software grondzaken	3-okt-2017			B1702792	90.000	90.000	0	0	3-okt-2017	31-mei-2018		Het project wordt binnen de scope, tijd en geld uitgevoerd en afgerond.

	Datum van vrijgave krediet door D&H of VV	Oorspr. jaar aan- vang	Oorspr. jaar rea- lisa-tie	Corsa nummer	Begroting uitgaven	Prognose uitgaven	Begroting inkomsten	Prognose inkomsten	Start-datum opstart-fase	Einddatum uitvoe- ringsfase (prognose)	Indicator voort- gang	Opmerkingen t.b.v. bestuur
Ondersteuning en bedrijfsvoering												
7811500094 IRIS OWA en Ecolims	18-jan-2018			B1702700	133.000	133.000	0	0	8-mrt-2018	2-nov-2018		Het project wordt binnen de scope, tijd en geld uitgevoerd en afgerond

Bijlage 4 Status volgens Programmabegroting 2018-2022 geplande investeringen

In de Programmabegroting 2018-2022 is in bijlage 8a het overzicht geplande investeringsprojecten 2018-2022 opgenomen. In deze bijlage is hetzelfde overzicht opgenomen waarbij per investeringsproject de status per 31 maart 2018 is aangegeven.

Nr.	Object-nummer	Omschrijving	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Geactualiseerd jaar van aanvang	Geactualiseerd jaar van realisatie	Bruto investering		Bijdragen en subsidies		Netto investering		Status per 31-3-2018
Programma Waterkeringen													
1	7202200013	Voorz. brede blik waterkeringversterking	2014	2014	Vervallen	Vervallen	0		0		0		Vervallen in 2017
2	7202200014	Zettingsvloeiing V3T gedSpijkenisserbrug	2017	2018	2017	2017	1.610 0		-1.449 0		161 0		Vrijgemaakt
3	7202200015	Realisatie Zettingsvloeiing V3T	2022	2023	2022	2023	40.000		- 36.000		4.000		Gepland na 2018

Programma Water													
4	7103000014	Effect. Peilbesl. Noordrand Voorne/KVW	2018	2020	2018	2021	~~410~~	610	0		~~410~~	610	Raming aangepast
5	7103100202	Gemaal hoofdland en verbetering waterkwaliteit centrum Zwijndrecht	2012	2012	2018	2019	223		0		223		Nog niet vrijgemaakt
6	7103100227	Plaatselijk verdiepen	2013	2015	2018	2019	252		0		252		Nog niet vrijgemaakt
7	7103100263	Totale NBW opgave landel. gebied t/m2017	2015	2017	2019	2020	947		0		947		Gepland na 2018
8	7103100275	Verbreding hoofdwatergang toldijk	2013	2014	2018	2020	965				965		Nog niet vrijgemaakt
9	7103100285	Ontwikkeling vispaaiplaatsen Brielsemeer	2016	2017	2018	2019	162		0		162		Nog niet vrijgemaakt
10	7103100287	Overconstructie met verbr. (vieramb.)	2016	2017	2018	2019	130		0		130		Nog niet vrijgemaakt
11	7103100301	Aanleg nvo Piershilse Gat&Delta Hoeve	2016	2017	2017	2018	~~2.257~~	0	~~0~~	0	~~2.257~~	0	Vrijgemaakt in 2017
12	7103100307	Gebiedsplan Cromstrijen, fase 2	2018	2019	2018	2021	6.415		0		6.415		Nog niet vrijgemaakt
13	7103100315	Vervangen persleiding Immanuel Kantstraat	2015	2016	2017	2019	~~1.071~~	0	~~0~~	0	~~1.071~~	0	Vrijgemaakt in 2017
14	7103100322	Aanpak wateropgave NBW Peilvak 01-61 VP	2017	2017	2018	2019	~~105~~	0	~~0~~	0	~~105~~	0	Vrijgemaakt
15	7103100324	Inlaat Fortlaan	2017	2018	2017	2019	~~299~~	0	~~0~~	0	~~299~~	0	Vrijgemaakt in 2017
16	7103100337	Peilopzet Oudendijk (peilbesluit de Eendragt)	2017	2017	2018	2019	163		0		163		Nog niet vrijgemaakt
17	7103100338	Renovatie gemaal Stellendam	2017	2018	~~2017~~	2018	754		0		754		Planning aangepast
18	7103100341	KRW opgave Afwatering Voorne- Oost	2018	2019	2018	2019	~~622~~	207	~~-414~~	0	~~208~~	207	Raming aangepast
19	7103100342	Wateropgave Hoogvliet peilvak Y03.005	2018	2018	2018	2019	325		0		325		Nog niet vrijgemaakt
20	7103100344	NBW 2017-2027 Peilvak 17e Binnenmaas	2018	2019	2018	2019	260		0		260		Nog niet vrijgemaakt
21	7103100345	Optimalisatie Watervoorz Brielse Meer	2018	2018	2018	2021	2.000		-1.800		200		Nog niet vrijgemaakt

Nr.	Object-nummer	Omschrijving	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Geactualiseerd jaar van aanvang	Geactualiseerd jaar van realisatie	Bruto investering		Bijdragen en subsidies		Netto investering		Status per 31-3-2018
Programma Zuiveren													
22	7304000055	Rwzi RdamDokh: afvalwatertrnsp(bydr Rdam)	2016	2016	2019	2020	350		0		350		Gepland na 2018
23	7304000057	Ged. vervanging rioolpersl. Mijnsheerenl	2013	2014	2017	2019	~~1.846~~ 0		~~-185~~ 0		~~1.661~~ 0		Vrijgemaakt in 2017
24	7304000062	Bijdrage ren. rioolgemaal Drechtwaard	2014	2015	2018	2018	~~135~~ 0		0 0		~~135~~ 0		Vrijgemaakt
25	7304000063	Bijdrage aan R'dam (afvalwtranspsysteem)	2021	2022	2021	2022	300		0		300		Gepland na 2018
	7304000064	Leidingverlegging rotonde N218Oostvoorne	2018	2018	2018	2018	0 0		0 0		0 0		Vrijgemaakt
	7304000065	Leidingverleg. wegreconstr N489 Westmaas	2018	2018	2018	2018	0 0		0 0		0 0		Vrijgemaakt
26	7304100118	Online meters waterlijn rwzi's	2018	2019	2018	2019	4.100		0		4.100		Nog niet vrijgemaakt
27	7304100119	Vernieuwen perslucht ringleidingDokhaven	2018	2019	2018	2019	100		0		100		Nog niet vrijgemaakt
28	7304100120	Kettingruimers Dokhaven	2019	2020	2018	2020	400		0		400		Nog niet vrijgemaakt
29	7304100123	Roostergoedinstallatie rwzi Dordrecht	2019	2020	2019	2020	~~1.300~~ 2.100		0		~~1.300~~ 2.100		Raming aangepast
30	7304100124	TA Dokhaven	2018	2020	2018	2020	2.200		0		2.200		Nog niet vrijgemaakt
31	7304100125	Afsluiters B-trap Dokhaven	2018	2019	2018	2019	500		0		500		Nog niet vrijgemaakt
32	7304100126	Semafoonomroepsysteem rwzi's	2018	2019	2018	2019	200		0		200		Nog niet vrijgemaakt
33	7304100127	Afsluiters effluentbemaling rwzi Dokh	2018	2019	2018	2019	200		0		200		Nog niet vrijgemaakt
34	7304100130	Beluchtingscircuit rwzi Goedereede	2018	2019	2018	2019	1.300		0		1.300		Nog niet vrijgemaakt
35	7304100132	Kettingruimers Dokhaven (2020)	2020	2020	2018	2020	750		0		750		Nog niet vrijgemaakt
36	7304100133	Kettingruimers Dokhaven (2021)	2021	2021	2018	2022	750		0		750		Nog niet vrijgemaakt
37	7304100134	Kettingruimers Dokhaven (2022)	2022	2022	2018	2022	500		0		500		Nog niet vrijgemaakt
38	7304100708	Dokhaven bellenbeluchting B-trap	2014	2016	~~2017~~ 2021	~~2021~~ 2023	~~2.940~~ 3.700		0		~~2.940~~ 3.700		Planning en raming aangepast
39	7304210021	Gassysteem Sluisjesdijk (op termijn)	2017	2019	2018	2018	~~664~~ 985		0		~~664~~ 985		Raming aangepast
40	7304210023	Slibindikking,slibontwater. Sluisjesdijk	2015	2016	2018	2021	294		0		294		Nog niet vrijgemaakt
41	7304210025	Terreinaanpassingen Sluisjesdijk	2015	2015	2017	2020	~~226~~ 0		0 0		~~226~~ 0		Vrijgemaakt in 2017
42	7304210026	Verwerving grond Sluisjesdijk	2015	2015	2019	2019	200		0		200		Gepland na 2018
43	7304210027	Aanleg Rondweg	2015	2016	2019	2022	80		0		80		Gepland na 2018
44	7304210035	Trafo's Sluisjesdijk	2018	2019	2018	2019	100		0		100		Nog niet vrijgemaakt
45	7304210036	Centrifuges Sluisjesdk pompen ontw.slib	2019	2021	2019	2021	~~3.900~~ 8.231		0		~~3.900~~ 8.231		Raming aangepast

Nr.	Object-nummer	Omschrijving	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Geactualiseerd jaar van aanvang	Geactualiseerd jaar van realisatie	Bruto investering	Bijdragen en subsidies	Netto investering	Status per 31-3-2018
Programma Wegen										
46	7405210017	Bijdrage ontsluiting N215 Nieuwe-Tonge	2008	2009	2018	2020	680	0	680	Nog niet vrijgemaakt
47	7405210021	F244 Klaaswaal-Westmaas	2010	2010	2018	2019	1.430	-1.330	100	Nog niet vrijgemaakt
48	7405210031	Bijdr reconstr kruising N217-Stougjesd	2006	2006	2017	2017	~~250~~ 0	~~0~~ 0	~~250~~ 0	Vrijgemaakt
49	7405210036	Bijdr verkeerscirc N215 Dirksland-Meliss	2007	2008	2018	~~2018~~ 2020	204	0	204	Planning aangepast
50	7405210040	Verv.buswisselstr. Industrieweg-Rdamseweg	2015	2015	~~2017~~ 2019	~~2018~~ 2020	150	0	150	Planning aangepast
51	7405210041	Verv. VRI (A15) Rotterdamseweg te Rkerk	2011	2012	~~2017~~ 2019	~~2018~~ 2020	200	-30	170	Planning aangepast
52	7405210042	VRI Rdamseweg-Donkerslootweg Ridderkerk	2015	2015	~~2017~~ 2019	~~2018~~ 2020	250	-100	150	Planning aangepast
53	7405210043	VRI Vlietlaan-Rotterdamseweg Ridderkerk	2015	2015	~~2017~~ 2019	~~2018~~ 2020	250	-40	210	Planning aangepast
54	7405210048	Vervanging openbare verlichting	2014	2015	2017	2017	~~270~~ 0	~~0~~ 0	~~270~~ 0	Vrijgemaakt in 2017
55	7405210049	Vervanging openbare verlichting (jaarschijf 2015)	2015	2015	2017	2017	~~270~~ 0	~~0~~ 0	~~270~~ 0	Vrijgemaakt in 2017
56	7405210050	Vervanging openbare verlichting (jaarschijf 2016)	2016	2016	2017	2017	~~360~~ 0	~~0~~ 0	~~360~~ 0	Vrijgemaakt in 2017
57	7405210051	Vervanging openbare verlichting (jaarschijf 2017)	2017	2017	~~2017~~ 2018	~~2017~~ 2019	360	0	360	Planning aangepast
58	7405210052	Vervanging openbare verlichting (jaarschijf 2018)	2018	2018	2018	~~2018~~ 2019	145	0	145	Planning aangepast
59	7405210053	Vervanging openbare verlichting (jaarschijf 2019)	2019	2019	2019	2019	~~145~~ 375	0	~~145~~ 375	Raming aangepast
60	7405210055	Rotterdamseweg II Ridderkerk	2017	2017	~~2017~~ 2019	~~2018~~ 2020	1.050	0	1.050	Planning aangepast
61	7405210057	Molendijk/Geldersedijk	2018	2018	2018	2018	175	0	175	Nog niet vrijgemaakt
62	7405210058	Hoekseweg Strijen	2018	2018	2018	2018	225	0	225	Nog niet vrijgemaakt
63	7405210059	Nieuwe Achterweg	2018	2018	2018	2018	100	0	100	Nog niet vrijgemaakt
64	7405210062	Wegenbeheerprogramma 2016-2021	2019	2021	2019	2021	0	0	0	Gepland na 2018
65	7405210068	VRI Rotterdamseweg - industrieweg	2018	2018	~~2018~~ 2019	~~2018~~ 2020	175	0	175	Planning aangepast
66	7405210069	Bijdrage reconstructie N489	2018	2019	2018	2019	267	0	267	Nog niet vrijgemaakt
67	7405210070	Bijdrage reconstructie A29-N487	2018	2019	~~2018~~ 2019	~~2019~~ 2020	150	0	150	Planning aangepast
Programma Algemene beleidstaken										
68	7607320001	Vervangen surveillancevaartuig (RIB)	2020	2020	2020	2020	60	0	60	Gepland na 2018
69	7610000005	Waterschapsverkiezingen 2019	2018	2019	2018	2019	~~1.700~~ 0	~~0~~ 0	~~1.700~~ 0	Vrijgemaakt
70	7610000006	Vervanging software grondzaken	2017	2017	2017	2018	~~90~~ 0	~~0~~ 0	~~90~~ 0	Vrijgemaakt in 2017

Nr.	Object-nummer	Omschrijving	Oorspr. jaar aanvang	Oorspr. jaar realisatie	Geactualiseerd jaar van aanvang	Geactualiseerd jaar van realisatie	Bruto investering	Bijdragen en subsidies	Netto investering	Status per 31-3-2018
Programma Ondersteuning en Bedrijfsvoering										
71	7811500092	Planmatige vervanging rekencentrum 2019	2019	2019	2019	2019	1.500	0	1.500	Gepland na 2018
72	7811500094	IRIS OWA en Ecolims	2018	2018	2018	2018	~~133~~ 0	~~0~~ 0	~~133~~ 0	Vrijgemaakt
73	7811800019	Materieel civiel&cultuurtechn.Onderh2015	2015	2015	2018	2018	540	0	540	Nog niet vrijgemaakt
74	7811800020	Civiel en cultuurtechnisch onderhoud2016	2016	2016	2018	2018	350	0	350	Nog niet vrijgemaakt
75	7811800021	Civiel en cultuurtechnisch onderhoud2017	2017	2017	2018	2018	350	0	350	Nog niet vrijgemaakt

Bijlage 5 Overzicht potentiële investeringsprojecten 2018-2022

Objectnr	Investering	Status	Toelichting
Programma Water			
K2018-081	Zettingsvloeiing V3T	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Plan uitwerking is toegevoegd aan kadernota. Tevens is bedrag 2018 (verschuiving naar 20-3) en 2019 herijkt
K2018-082	VLRT-4 - Normtraject nr. 20_3	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Planuitwerking is toegevoegd aan kadernota. Tevens is bedrag 2018 (verschuiving van Z3VT) en 2019 herijkt
K2018-100	Sluisdok / schotbalkkering Hellevoets	POTENTIEEL	De investering Schotbalkkering sluisdeurendok Hvl vervalt bij Water omdat het een project t.b.v. de Waterveiligheid is.
	7202200014 Zettingsvloeiing V3T gedSpijkenissbrug	(LOPEND vanaf 29/3/2018)	Momenteel vindt de subsidie aanvraag plaats en het vrijmaken van het krediet bij de VV.
Programma Water			
7103000015	Peilbesluit de Volharding	POTENTIEEL	<p>In het College van D&H van 1 december 2015 is het concept-peilbesluit De Volharding vastgesteld. De combinatie van een ingediende zienswijze, de wens van een duurzame oplossing, het raakvlak met een KRW-waterkwaliteitsmaatregel, het beschikbare krediet en technisch complexe situatie zijn aanleiding om extra mogelijkheden te onderzoeken voordat wordt overgegaan tot het voorstellen en uitvoeren van een definitief en duurzame maatregel, in nauwe samenhang met de investering Verb. inlaat Trekdam met Meer&Oude Mol (101100027).</p> <p>Deze beide projecten zijn in onderzoek om met een 35% raming in de begroting 2019-2023 te kunnen landen in jaarschijf 2019 conform de huidige planning, de onderzoeken liggen op schema.</p> <p>Voorbereidingsbudget is nodig in het jaar van aanvang van het project, zijnde -in dit geval- 2019.</p>
7103000016	Peilbesluit Adrianapolder	POTENTIEEL	<p>Het peilbesluit Adrianapolder is nog niet afgerond, de verwachting is dat de benodigde maatregelen pas in 2021 kunnen worden aangevangen. Wel wordt gekeken of een aantal urgente knelpunten versneld kan worden opgepakt.</p> <p>Voorbereidingsbudget is nodig in het jaar van aanvang van het project, zijnde -in dit geval- 2021.</p>
7103100219	Stations en Hoofdpst techn.autom.Waterb	POTENTIEEL	<p>Conform de realisatiestrategie is in 2017 is een exploratiemanager ingehuurd welke op basis van de visie een plan van aanpak heeft opgesteld. Het project is in 2 delen gesplitst: besturing van de kunstwerken en beslissing ondersteunende systemen (BOS).</p> <p>Het eerste deel wordt in 2018 gestart en wordt in een aanbesteding op de markt gebracht. Er zal dus ook 1 vrijgave van krediet worden aangevraagd. Vandaar dat we 3 van de 4 posten bijelkaar voegen. 4de post zal worden gebruikt voor het BOS.</p> <p>De oorspronkelijke project begroting, waarschijnlijk van 2008, is nog gebaseerd op 350 geautomatiseerde kunstwerken. Dit aantal is gegroeid naar 550. Samen met de inflatie kan dit leiden tot een verhoging van de benodigde middelen. In de Kadernota is gerekend met de oorspronkelijke investeringskredieten (onnauwkeurigheid van 75%); voor de meerjarenbegroting zal een nauwkeurigheid van 35% geraamd worden.</p>
7103100232	Onderstatio&hoofdpst Techn.autom.waterb	POTENTIEEL	Opgenomen in Stations&hoofdpst techn automatwaterbeh (7103100219)

Objectnr	Investering	Status	Toelichting
7103100250	Verbreden watergang (plaatselijk)	POTENTIEEL	Gestreefd wordt om deze werkzaamheden nog in 2018 uit te voeren: medewerking bij de gemeente Barendrecht maakt dat een versnelling haalbaar lijkt. Indien de werkzaamheden dit jaar nog aanvangen, zal het voorbereidingsbudget ook dit jaar ingezet worden. Op dit moment is dat nog niet met zekerheid te zeggen, in verband met de afhankelijkheid van de medewerking van de gemeente.
7103100252	Ondrstations&hoofdpst Techn.autom.watrb	POTENTIEEL	Opgenomen in Stations&hoofdpst techn automatwaterbeh (7103100219)
7103100258	Stations&hoofdpst techn.automatWaterbe	POTENTIEEL	Voor de realisatie van de WBP moeten we anders met ons watersysteem omgaan. Door eisen voortkomend uit milieu, klimaat en burger aspecten moeten we met meer variabelen gaan werken om het systeem te bedienen. De scope voor de hoofdposten is hierdoor toegenomen en moeten we gebruik gaan maken van Beslissing Ondersteunende Systemen. In 2018 gaan we een markconsultatie uitvoeren. Zodra enkele besturingen van de kunstwerken zijn vervangen (7103100219) gaan we in 2019 met één of meerdere partners eerst beginnen met een pilot (onderzoek) en in de loop van 2019 doorstarten met verdere invoering van een BOS.
7103100265	Totaal prioritaire knelpunten	POTENTIEEL	In Burap II wordt nut en noodzaak van dit bundelkrediet heroverwogen
7103100281	KRW 2018 - 2021	POTENTIEEL	Zie bestuurlijke factsheet 'Uitvoering KRW maatregelen Stroomgebiedsbeheersplan 2 (2016-2021), jaarschijven 2020 en 2021'; geen wijzigingen.
7103100282	NBW 2018 - 2027	POTENTIEEL	Vanaf 2017 tot en met 2027 resteert een opgaaf van circa € 18,5 miljoen voor het aanpassen van de peilgebieden in het stedelijk gebied (conform de Kadernota 2014). Hierbij wordt gewerkt volgens de strategie "meekoppelen" met kansen binnen het stedelijk gebied. De beschikbare kredieten waren voorzien om vrij te maken in 2018, maar gezien de beperkte hoeveelheid initiatieven waarbij aangehaakt kon worden, zal dit budget doorschuiven naar 2019.
7103100283	Prioritaire knelpunten (jrschijf 2017)	POTENTIEEL	Prioritair knelpunt ongerioleerde lozingen Binnenmaas wordt mogelijk forse kostenpost komende jaren. Deze is momenteel in onderzoek, het krediet schuift om die reden naar jaarschijf 2019.
7103100288	Maatregelen Binnenbedijkte Maas	POTENTIEEL	Streven is in 2018 al een deel van het krediet vrij te maken om gronden aan te kopen die beschikbaar zijn gekomen; besluitvorming hierover is in voorbereiding.
7103100345	De Eendragt, fase 2	POTENTIEEL	Het oorspronkelijke jaar van aanvang is overgenomen van het huidige project De Eendragt; dit is een vervolg hierop en zal pas in 2020 aanvangen.
7103100302	Verb. inlaat Trekdam met Meer&Oude Mol	POTENTIEEL	Met aanvullend onderzoek wordt gewerkt naar een maakbare oplossing die duurzaam en in synergie met het Peilbesluit De Volharding is. De omvang van de investering wordt daardoor bepaald door de uitkomst van de onderzoeken. Deze beide projecten zijn in onderzoek om met een 35% raming in de begroting 2019-2023 te kunnen landen in jaarschijf 2019 conform de huidige planning, de onderzoeken liggen op schema.
7103100305	Prioritaire knelpunten (jrschijf 2018)	POTENTIEEL	Prioritair knelpunt ongerioleerde lozingen Binnenmaas wordt mogelijk forse kostenpost komende jaren
7103100306	Prioritaire knelpunten (jrschijf 2019)	POTENTIEEL	Prioritair knelpunt ongerioleerde lozingen Binnenmaas wordt mogelijk forse kostenpost komende jaren.
7103100316	NBW 2018-2027, jaarschijf 2019	POTENTIEEL	Voorbereiding en afstemming met stakeholders kost meer tijd; het krediet zal van 2019 naar 2020 schuiven.

Objectnr	Investering	Status	Toelichting
7103100327	KRW investering WHP jaarschijf 2019	POTENTIEEL	Het betreft hier een krediet voor maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren om te voldoen aan de KRW resultaatplicht. Het onderzoek om te komen tot effectieve maatregelen en een betrouwbare financiële raming t.b.v. de begroting ligt op schema.
7103100328	KRW invest. nieuw WHP jrschijf 2018	POTENTIEEL	De fase van onderzoek en voorbereiding is complexer en vraagt daarom meer tijd; het krediet schuift door naar jaarschijf 2019.
7103100329	KRW invest. nieuw WHP jaarschijf 2020	POTENTIEEL	Zie bestuurlijke factsheet 'Uitvoering KRW maatregelen Stroomgebiedsbeheersplan 2 (2016-2021), jaarschijven 2020 en 2021'. De onderzoeken om de voorkeursmaatregel te bepalen, zullen dit jaar aanvangen. Vorbereidingsbudget is nodig in het jaar van aanvang van het project, zijnde -in dit geval- 2020.
7103100332	NBW 2018-2027 jaarschijf 2020	POTENTIEEL	Voor de invulling van de wateropgave (NBW), het voorkomen van wateroverlast als gevolg van inundatie, is uitgegaan van een 'worst case' benadering (aanleggen van waterberging). Door gedetailleerd onderzoek, bijstellen van aannames door optimalisatie databeheer en definiëren en uitvoeren van projecten is een gedeelte van de wateropgave ingevuld en geprogrammeerd. Dit krediet is om de resterende opgave op te lossen. Het bedrag is gebaseerd op het uWBP en zal na de nieuwe watersysteembeoordeling in 2018 zo nodig worden bijgesteld.
7103100335	Wateropgave Zwijndrechtsewaard 2017	POTENTIEEL	Dit project wordt opgevoerd als nieuwe investering onder de naam: Aanpassen kunstwerken Wateropgave Zwijndrechtse Waard. Hiermee vervalt deze investering en wordt het krediet geplaatst onder de potentiële investering Aanpassen kunstwerken Wateropgave ZW (1131)
7103100336	Wateropgave Zwijndrechtsewaard 2018	POTENTIEEL	Dit project wordt opgevoerd als nieuwe investering onder de naam: Aanpassen kunstwerken Wateropgave Zwijndrechtse Waard. Hiermee vervalt deze investering en wordt het krediet geplaatst onder de potentiële investering Aanpassen kunstwerken Wateropgave ZW (1131).
7103100340	Prioritaire knelpunten jaarschijf 2020	POTENTIEEL	Voor prioritaire knelpunten is een aantal knelpunten uitgewerkt in projecten en apart in de begroting benoemd. Deze post betreft oplossen van nieuwe knelpunten die nog niet afzonderlijk als project zijn weergegeven en binnen drie jaar opgelost moeten worden.
7103300067	VergrotenInlaatdebit automat.Haven	POTENTIEEL	De voorbereiding en afstemming met stakeholders kost meer tijd, het krediet wordt naar de jaarschijf 2020 geschoven. Onderzoek ter voorbereiding loopt en zal naar verwachting in de loop van 2019 afgerond worden.
7103300117	Voornse Sluis bediening op afstand	POTENTIEEL	In 2016 is de Voornse Sluis in de gemeente Spijkenisse gerenoveerd. De hardware en software zijn hierbij aangepast om bediening op afstand mogelijk te maken. Een aantal werkzaamheden, waaronder het aanleggen van een glasvezelkabel, maken de daadwerkelijke bediening op afstand mogelijk.
K2018-041	Diverse problemen oud beijerland	POTENTIEEL	In Oud-Beijerland zijn problemen met het watersysteem die als prioritair knelpunt benoemd zijn. Concrete maatregelen moeten worden uitgewerkt om de knelpunten op te lossen, onderzoeken zijn afgerond, er wordt gekeken of dit krediet nog dit jaar vrijgemaakt kan worden.

Objectnr	Investering	Status	Toelichting
K2018-042	Duiker Boompjesstraat	POTENTIEEL	Deze investering vervalt: Plan van Aanpak wordt opgesteld en de vervanging van de duiker wordt opgenomen in de reguliere onderhoudscyclus. In Q1 is door BAAC een historisch onderzoek uitgevoerd naar de duikersluis Boompjesstraat in Strijen. De kosten voor aanvullend onderzoek en het laten uitwerken van de tekeningen voor de varianten voor Boompjesstraat zijn 20.800 euro. Voor duikersluis Boompjesstraat was oorspronkelijk een onderzoeksbudget beschikbaar van 5000. De afwijking is 20.000.
K2018-043	Duiker Dordrecht	POTENTIEEL	In verband met externe afhankelijkheid (LivingLab), schuift deze door naar jaarschijf 2020.
K2018-044	Extra berging VP152 en VP157 (peilindicator)	POTENTIEEL	Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
K2018-045	Gemaal Biersum	POTENTIEEL	Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
K2018-046	Gemaal de Volharding	POTENTIEEL	Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
K2018-049	Inlaat Piershilse Haven	POTENTIEEL	De aanleg van de nieuwe hevel en jaar van uitvoering is afhankelijk van de gebiedsontwikkeling Swaneblake en schuift daarom naar jaarschijf 2021.
K2018-048	Gemaal Oudenhorn	POTENTIEEL	
K2018-051	Opheffen probleem bemalingsgebied Prinsenheuvel		Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
K2018-054	Zwijndrecht centrum gemaal Merelstraat		Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
K2018-087	FE21 Valkeniersweide		Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
K2018-096	Duiker bij gemaal Sportdorp	POTENTIEEL	Dit is een opgave afkomstig uit het noodopstelplaatsenplan. Gelet op de beoogde werkzaamheden (het aanpassen van een lange duiker van de gemeente Rotterdam) in een weg die recentelijk is aangepast, is de verwachting dat Rotterdam hier niet direct zijn medewerking aan verleent. Verder biedt het gebied nog wel andere mogelijkheden om in extra/aanvullende capaciteit te voorzien. Mede ook gelet op de aankomende herinrichting van het Park 2 Heuvels wordt voorgesteld deze opgave voor nu (financieel) te laten vervallen.
K2018-097	Duiker Maeterlinkweg	POTENTIEEL	Deze opgave komt uit het noodopstelplaatsenplan. De afgelopen maanden is de riolering in de Maeterlinkweg aangepast. Met deze werkzaamheden is de betreffende duiker op aangeven van het waterschap vergroot van 200 naar 600. Dat zou volgens de opgave niet voldoende zijn (1000) maar iets verderop blijkt nog een duiker te liggen die ook 600 is. Daarmee is de opgave ingevuld en kan deze beoogde investering komen te vervallen.
K2018-098	Extra berging HW 11.2 (peilindicator)		Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
K2018-099	Gemaal Arnoldus Botbijlweg	POTENTIEEL	Renovatie van Gemaal Arnoldus Botbijlweg is gelet op de technische staat noodzakelijk. Op de huidige locatie is onderhoud alleen mogelijk door het inzetten van een ponton in de vestinggracht van Brielle. Door het verplaatsen van het gemaal naar een andere locatie wordt onderhoud eenvoudiger en goedkoper. Het onderzoek voor deze investering zal in de loop van 2018 aanvangen, de investering staat geprogrammeerd voor 2020.
K2018-100	Schotbalkenkering sluisdeurendok	POTENTIEEL	Deze investering vervalt bij Water omdat het een project t.b.v. de Waterveiligheid is. Bij Keringen wordt deze meegenomen als een potentiële opgave.

Objectnr	Investering	Status	Toelichting
K2018-101	Gemaal/ Duiker Dijkje Rotterdam	POTENTIEEL	In geval van calamiteit kan het water vanuit Rotterdam niet verdeeld worden naar de diverse gemalen. In het bestuurlijk overleg met gemeente Rotterdam is afgesproken dat door aanpassing van een aantal kunstwerken een koppeling tussen de diverse peilgebieden kan ontstaan. Betere sturing van watersysteem is daardoor mogelijk en wordt wateroverlast beperkt. Het project staat geprogrammeerd voor 2020 en het onderzoek zal in de loop van 2018 aanvangen.
K2018-102	Hevelleiding Puttershoek	POTENTIEEL	Vanuit de derde toetsronde dijkversterking is gebleken dat hevelleiding Puttershoek geen kathodische bescherming heeft. Uit vooronderzoek moet blijken of er kan worden volstaan met het aanbrengen van kathodische bescherming of dat er een nieuwe hevelleiding aangebracht moet worden.
K2018-103	Opheffen stank bij ongerioleerde panden HW		Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
K2018-104	Ophoging kade Boezemloozende Strijensas		Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
K2018-106	Te lage woonwijk Wilgentuin Rozenburg		Vervallen potentiële investering, nadere toelichting zie kadernota 2019
	710300014 Effect. Peilbesl. Noordrand Voorne/KVW	GEPLAND	In het College van D&H van 3 mei 2016 zijn voor het gebied Voorne-Putten de peilbesluiten Noordrand van Voorne en Klein Voorne West vastgesteld. In het project worden twee kleine gemalen van nieuwe automatiseringsapparatuur voorzien, wordt een inlaat vervangen en geautomatiseerd, worden stuwen vernieuwd en worden schade beperkende maatregelen vanwege peilaanpassingen uitgevoerd. Tijdens de opstartfase van het project is de raming geactualiseerd, waardoor een kleine stijging van de bouwkosten is vastgesteld. Hierdoor komen de bouwkosten te samen met de personele kosten boven de grens van Nota AWA uit. De personele kosten dienen nu geactiveerd te worden. In Burap 1 -2018 wordt voorgesteld om het krediet naar € 610.000 te verhogen.
	7103100202 Gemaal hoofdland en waterkwal. Zwijndr	GEPLAND	In het noordwesten van de gemeente Zwijndrecht is de waterkwaliteit onvoldoende. Door het watersysteem in dit gebied te verversen, zal de waterkwaliteit verbeteren. De aanleg van een pomp met een leiding maakt verversing van het water mogelijk. Hiermee wordt een prioritair knelpunt opgelost. Het project wordt in 2018 opgestart.
	7103100227 Plaatselijk verdiepen	GEPLAND	Plaatselijk verdiepen van het waterlichaam Stadspolders te Dordrecht is een KRW resultaat plichtige maatregel ter verbetering van de waterkwaliteit. Het project wordt in 2018 opgestart.
	7103100275 verbreding hoofdwatgang toldijk	GEPLAND	In dit project dient het watersysteem ten zuidoosten van de kern van Spijkenisse vergroot te worden zodat er voldoende water richting het nieuwe gemaal Putten kan afstromen. De uitgangspunten uit het gebiedsplan Putten worden getoetst met de, nog uit te voeren, gebiedsontwikkelingen. Vooralsnog staat de aanvang van dit project gepland voor 2018. Als echter blijkt dat de noodzaak om het nu te doen minder groot is, zal worden afgewacht tot het project gezamenlijk met de gemeente en/of integraal opgepakt kan worden.
	7103100285 Ontwikkeling vispaaiplaatsen Brielsemeer	GEPLAND	De realisatie van een 10-tal vispaaiplaatsen in het waterlichaam Brielse Meer is een KRW-maatregel. Het project wordt in 2018 opgestart en zal naar verwachting eind 2019 gereed zijn.

Objectnr	Investering	Status	Toelichting
	7103100287 Overconstructie met verbr. (vieramb.)	GEPLAND	In het kader van de waterkwaliteit dient langs het KRW-waterlichaam Vierambachtenboezem-Oost in Spijkenisse een 400 meter lange natuurvriendelijke oever aangelegd te worden. De samenwerking met de gemeente Nissewaard verloopt positief en een intentieverklaring voor het beschikbaarstellen van de gronden volgt. De aanvang van dit project staat gepland in 2018 en is naar verwachting in 2019 gereed.
	7103100307 Gebiedsplan Cromstrijen, fase 2	GEPLAND	Gebiedsplan Cromstrijen is opgedeeld in 2 fasen. Fase 2 betreft het scheiden van aan- en afvoer van het watersysteem Torenstee en renoveren en capaciteitsuitbreiding van gemaal Cromstrijen. Gebiedsplan Cromstrijen, fase 1 is gereed. De voorbereiding van het project start in 2018. De uitvoering is gepland in 2019 t/m 2021.
	7103100322 Aanpak wateropgave (NBW) peilvak 01-61	LOPEND (vanaf 8-3-2018)	Opdrachten voor diverse onderzoeken zijn gegeven.
	7103100337 PeilopzetOudendyk(peilbesluitDeEendragt)	GEPLAND	Voor de effectuering van het peilbesluit De Eendragt dient de maatregel peilopzet Oudendijk ten zuiden van Goudswaard en westen van Nieuwendijk uitgevoerd te worden. Om de peilopzet mogelijk te maken wordt een pomp geplaatst en stuwen, duikers en watergangen aangepast. De voorbereiding is in 2018 gepland. De planning is op basis van risico's opgesteld (probabilistisch) en het project eindigt hiermee in 2019.
	7103100341 KRW opgave Afwatering Voorne- Oost	GEPLAND	Ten oosten van het Kanaal door Voorne ligt een KRW-waterlichaam waarvoor in het KRW-proces is afgesproken om dit waterlichaam over 1 km te verruimen en te voorzien van een oever met voldoende oeverplanten. Met de provincie en de gemeenten van Voorne-Putten is afgesproken dat deze maatregel onderdeel uit maakt van het project Kreken Kweken en de bijbehorende subsidievoorwaarden. In de bestuurlijke stuurgroep Kreken Kweken is afgesproken dat de gemeente ipv het waterschap de uitvoering op zich neemt. Hierdoor wordt het een project derden waarbij de bijdrage van het waterschap hetzelfde blijft. In Burap 1 2028 wordt voorgesteld om de bruto uitgaven van € 207.212 op te nemen. Onderzoeksbudget vervallen, uitvoering door gemeente.
	7103100342 Wateropgave Hoogvliet peilvak Y03.005	GEPLAND	Bijdrage derden-gemeente Rotterdam. Dit project geeft invulling aan het oplossen van een deel van de stedelijke wateropgave van het waterschap zoals opgenomen in het waterbeheerprogramma 2016-2021. Het betreft een bijdrage aan de gemeente Rotterdam voor het graven van water in peilvak Y03.005 te Hoogvliet.
	7103100344 NBW 2017-2027 Peilvak 17e Binnenmaas	GEPLAND	Naar aanleiding van de wateropgave in "'t Schenkeltje" oostelijk van de Alexanderstraat te 's Gravendeel is gezocht naar mogelijkheden om de opgave in te vullen. Verbetering van de bestaande situatie door ter plaatse van het gemaaltje Kiltunnel een afsluitbare duiker aan te leggen is opgepakt door de gemeente. Bij uitwerking van de oplossing is een alternatief in beeld gekomen wat beter aansluit op de eisen van een te verlenen vergunning voor kruising van de "overige" waterkering. Deze oplossing wordt door de gemeente nu gereed gemaakt om te realiseren. WSHD draagt bij in het project en bewaakt de te behalen doelstelling in het kader van de wateropgave.

Objectnr	Investerings	Status	Toelichting
	7103100345 Optimalisatie Watervoorz Brielse Meer	GEPLAND	Gelet op de toenemende verzilting is het gewenst om de watervoorziening uit het Brielse Meer te optimaliseren en is in het Deltaprogramma zoetwater hiervoor een maatregel opgenomen. In 2015 heeft WSHD het besluit genomen om deze maatregel uit te werken en te realiseren door onder andere een tiental inlaten naar de omringende poldergebieden te automatiseren en op afstand bedienbaar te maken. Samen met een nog op te stellen beheerprogramma voor waterinlaat tijdens perioden van verzilting en het plaatsen van chloridemeetpunten moet hiermee een optimalisatie van de watervoorziening ontstaan. Medio 2017 is een begin gemaakt met de voorbereidende werkzaamheden en onderzoeken.
Programma Zuiveren			
7304100121	TA Zuiveren (exclusief Dokhaven)	POTENTIEEL	Als voorbereiding op deze investering (vervanging- en moderniseringsopgave) dienen de huidige kaders en de visie op de (toekomstige) procesautomatisering te worden herijkt. Het voorbereidingsproces is in lijn gebracht met de 'nieuwe werkwijze', de voorbereiding vergt meer tijd waardoor het investeringsjaar met 1 jaar opschuift.
7304100122	Blowers rwzi Hoogvliet	(LOPEND vanaf 29/3/2018)	Onderzoek is afgerond. Vv heeft ingestemd met vrijmaken krediet. Uitvoering start in 2018
7103100128	Duikschotten rwzi Spijkenisse	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding wordt afgerond in 2019
7103100129	Roostergoedinstallatie rwzi Oud Beij	POTENTIEEL	Om de continuïteit/beschikbaarheid van deze installatie te behouden en schade aan installatiedelen zoals pompen, (gevolg)kosten te voorkomen. Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding wordt afgerond in 2019
7103100131	Retourslibpompen rwzi Hoogvliet	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding wordt afgerond in 2019
7304210022	PE-doseervoorzieningen Sluisjesdijk	POTENTIEEL	Dit is een geplande investering vanuit de ALM-Sluisjesdijk en bij KN of BG 2018 abusievelijk onder de potentiële investeringen geplaatst. Onderlegger is bestuurlijk vastgestelde toekomstvisie Sluisjesdijk. Worden gelijktijdig uitgevoerd met de project slibindikking, ontwatering en centrifuges (project 7304210036 Centrifuges Sluisjesdijk pompen ontw.slib). Voorbereiding is gestart.
7304210024	Deelstroombehandeling Sluisjesdijk	POTENTIEEL	Dit is een geplande investering vanuit de ALM-Sluisjesdijk en bij KN of BG 2018 abusievelijk onder de potentiële investeringen geplaatst. Onderlegger is bestuurlijk vastgestelde toekomstvisie Sluisjesdijk. Worden gelijktijdig uitgevoerd met de project slibindikking, ontwatering en centrifuges (project 7304210036 Centrifuges Sluisjesdijk pompen ontw.slib). Voorbereiding is gestart.
7304210037	1-step-Anammox Sluisjesdijk	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
K2018-061	Aanpassing rioolgemaal Achthuizen	POTENTIEEL	De aanpassing van het rioolgemaal hangt samen met de uitkomst van de ALM studie Goerree Overflakke. Op basis van ALM wordt bepaald wat de aanpassing en maatregelen moeten zijn. Voorbereiding start waarschijnlijk in 2019.
K2018-062	Bioplastics Dordrecht	POTENTIEEL	Voorgenomen innovatieproject in samenwerking met 4 andere waterschappen. Geen project van WSHD, maar een bijdrage aan HVC. Komt als project te vervallen. De ervaringen van de pilot worden ingebracht in de ALM studies en kunnen op basis van uitkomst ALM leiden tot nieuwe investeringen.

Objectnr	Investerings	Status	Toelichting
K2018-063	Duikschotten rwzi Dordrecht	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
K2018-065	Gaswassers en ventilatie Sluisjesdijk	POTENTIEEL	De werkzaamheden omvatten het schoonmaken, inspecteren, conserveren en repareren van het in- en exterieur van de gaswassers inclusief de revisie van de mechanische ventilatie. Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
K2018-066	ALM ZE Spijkenisse	POTENTIEEL	Volgt uit de resultaten ALM; in maart is ingestemd door D&H met de uit te werken varianten. Op basis van dit besluit worden nu de maatregelen uitgewerkt en de voorkeursvariant aan college en VV voorgelegd.
K2018-068	Zandsilo's 1+2 Dokhaven	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
K2018-069	Online meters sliblijn rwzi's	POTENTIEEL	Toepassing van online-meters in het zuiveringsproces is onderdeel van het toekomstbestendig maken van de rwzi's. De voorbereiding is gestart en onderzocht wordt of dit project te combineren is met het project online meters in de waterlijn.
K2018-070	Pompen tusseneffluent rwzi Dokhaven	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
K2018-071	Renovatie rioolgemaal Vierpolders	POTENTIEEL	Rioolgemaal Vierpolders voldoet op dit moment aan tijdelijke afspraken omtrent de afname verplichting. Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
K2018-072	Retourslibpompen rwzi Dordrecht	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
K2018-077	Centrifuges rwzi Zwijndrecht	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
K2018-078	Centrifuges rwzi Dordrecht	POTENTIEEL	De centrifuges op de rwzi Dordrecht zijn aan het einde van de technische levensduur (bouwjaar: 1993). In 2019 start het onderzoek om deze centrifuges te vervangen.
K2018-080	Gashouder Sluisjesdijk	POTENTIEEL	De gashouder dient als buffering van het biogas uit de gasproductie. De variantenstudie is uitgevoerd. Het project is afhankelijk/gekoppeld aan 302040315 1-step Anammox Sluisjesdijk.
K2018-107	Investerings vanuit ALM ZE Heenvliet	POTENTIEEL	Volgt uit de resultaten ALM; gestart met fase 1 ALM studie Waterketen. Daarna volgt voorstel voor te onderzoeken varianten.
K2018-108	Investerings vanuit ALM ZE Hellevoets	POTENTIEEL	Volgt uit de resultaten ALM; gestart met fase 1 ALM studie Waterketen. Daarna volgt voorstel voor te onderzoeken varianten.
K2018-109	Investerings ALM's Goeree-Overflakkee	POTENTIEEL	Volgt uit de resultaten ALM; in maart is ingestemd door D&H met de uit te werken varianten. Op basis van dit besluit worden nu de maatregelen uitgewerkt en de voorkeursvariant aan college en VV voorgelegd.
K2018-110	Beluchtingscompressoren A-trap Dokhave	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. De verwachting is dat de voorbereiding wordt afgerond in 2019.
K2018-111	Onthardingsinstallatie rwzi Dokhaven	POTENTIEEL	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
K2018-112	Verwijdering nieuwe stoffen 4 rwzi's	POTENTIEEL	Loopt een landelijk traject. Is nog geen concreet project voor WSHD. In de ALM-studies wordt hier onderzoek naar gedaan en op basis daarvan worden maatregelen voorgesteld. Project kan vervallen.
	7304210021 Gassysteem Sluisjesdijk (op termijn)	GEPLAND	Dit project maakt onderdeel uit van de projecten die voortgekomen zijn uit de ALM-studie Sluisjesdijk. Het onderzoek en de scopebepaling (capaciteitsmaatregel gasfakkel) voor dit project is recent afgerond als onderdeel en input voor de IBC. Op basis van de SSK-kostenraming dient het investeringsbedrag bijgesteld te worden van € 664.000 naar € 985.000. Dekking is aanwezig in de post Sluisjesdijk-breed-onvoorzien.

Objectnr	Investerings	Status	Toelichting
	7304210023 Slibindikking, slibontwater. Sluisjesdijk	GEPLAND	Dit project maakt onderdeel uit van de projecten die voortgekomen zijn uit de ALM-studie Sluisjesdijk. Doel van het project is een gelijkmatiger bedrijf van de installatie, het verhelpen van bufferproblemen en het verbeteren van de (proces)prestaties. De projectscope is in Q2 in hoofdlijn bepaald en na de zomer vindt verdere uitwerking plaats in een IBC. De scope van dit project kan van invloed zijn op de uiteindelijke scope van de projecten 'Gassysteem op termijn' en 'Terreinaanpassingen'.
	7304100118 Online meters waterlijn rwzi's	GEPLAND	Voorbereiding is gestart. Bouwstenen notitie gereed en wordt in Q2 aangeboden voor bespreking.
	7304100119 Vernieuwen perslucht ringleiding Dokhaven	GEPLAND	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
	7304100120 Kettingruimers Dokhaven	GEPLAND	Pilot wordt in 2018 gestart. Daarmee wordt inzicht verkregen voor de planning en uitvoering van de maatregelen. Dit is noodzakelijk omdat het hier gaat om een essentieel onderdeel van de installatie en voor het behalen van de prestaties. Daarna kan de voorbereiding worden gestart.
	7304100123 Roostergoedinstallatie rwzi Dordrecht	GEPLAND	De raming is bijgesteld. Deze aanpassing leidt tot een bijstelling van de investering naar € 2,1 miljoen.
	7304100124 TA Dokhaven	GEPLAND	Voorbereiding is gestart. De bouwstenen notitie is gereed en wordt met heemraad besproken. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
	7304100125 Afsluiters B-trap Dokhaven	GEPLAND	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
	7304100126 Semafoonroepstelsel rwzi's	GEPLAND	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
	7304100127 Afsluiters effluentbemaling rwzi Dokh	GEPLAND	Het project zal worden uitgevoerd door ZO. Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
	7304100130 Beluchtingscircuit rwzi Goedereede	GEPLAND	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
	7304210035 Trafo's Sluisjesdijk	GEPLAND	Voorbereiding is gestart. Verwacht wordt dat de voorbereiding in de loop van 2019 wordt afgerond.
	7304210036 Centrifuges Sluisjesdk pompen ontw.slib	GEPLAND	De studie is uitgevoerd, de scope is bepaald en de IBC is opgeleverd. De bijgestelde raming bedraagt € 8.231.000.
Programma Wegen			
K2018-113	Verv Openb verlichting jaarschijf 2020	POTENTIEEL	Dit betreft een vervangingsinvestering en wordt ingezet voor het vervangen van openbare verlichting ouder dan 40 jaar, zoals opgenomen in de kadernota 2014. De exacte locatie wordt een jaar daarvoor bepaald. Voorbereiding start in Q3
K2018-114	Vervangen verkeersregelinstallaties	POTENTIEEL	Dit betreft een vervangingsinvestering en wordt ingezet voor vervanging van de verkeersregelinstallaties Gebroken Meeldijk en Hoekseweg-Keizersdijk. Voorbereiding gestart.
K2018-118	Verv Openb verlichting jaarschijf 2021	POTENTIEEL	Dit betreft een vervangingsinvestering en wordt ingezet voor het vervangen van openbare verlichting ouder dan 40 jaar, zoals opgenomen in de kadernota 2014. De exacte locatie wordt bepaald en voorbereiding in Q3 gestart.
	7405210040 Verv.busswisselstr. Industrieweg-Rdamseweg	GEPLAND	De aanpak Rotterdamseweg traject Ringdijk A15 behelst het vervangen van VRI's, onderhoud van de verharding en duurzaam veilig inrichten. Reeds opgenomen in de begroting is een bedrag van € 2,9 mln. Dit bedrag is gedekt in zowel de investeringen als exploitatie. Momenteel worden onderzoeken uitgevoerd om de voorkeursvariant te bepalen. Uit de huidige raming komt naar voren dat er nog een aanvullende investering nodig is van € 2 mln.
	7405210041 Verv. VRI (A15) Rotterdamseweg te Rkerk	GEPLAND	
	7405210042 VRI Rdamseweg-Donkerslootweg Ridderkerk	GEPLAND	
	7405210043 VRI Vlietlaan-Rotterdamseweg Ridderkerk	GEPLAND	

Objectnr	Investering	Status	Toelichting
	7405210055 Rotterdamseweg II Ridderkerk	GEPLAND	
	7405210069 Bijdrage reconstructie N489	GEPLAND	Deze investering betreft de bijdrage van het waterschap in een pakket aan maatregelen, zoals het omvormen van een bestaand kruispunt in een rotonde en het aanpassen van een bestaande aansluiting. De overeenkomst met de provincie wordt opgesteld.
	7405210070 Bijdrage reconstructie A29-N487	GEPLAND	Deze investering betreft de bijdrage van het waterschap in het omvormen van het bestaande kruispunt in een rotonde. Rijkswaterstaat heeft de planning van het project doorgeschoven.

Een potentiële investering betreft een investering die in de onderzoeksfase is. Van deze investeringen is een bestuurlijke factsheet gemaakt. Deze fase wordt afgesloten met een IBC. De potentiële investeringen zijn opgenomen in bijlage 8b van de Programmabegroting.

Geplande investeringen zijn opgenomen in bijlage 8a van de Programmabegroting. Deze investeringen zijn in de initiatiefase van het project. Eventueel wordt er gebruikt gemaakt van voorbereidingsbudgetten.

Een lopende investering is een investering in uitvoering. Het krediet is vrijgemaakt. Het verloop van deze investeringen wordt verantwoord middels de Buraps en de jaarrekening.

Bijlage 6 Overzicht rechtsgedingen

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de rechtsgedingen waarbij het waterschap is betrokken. Teneinde de procespositie van het waterschap niet te schaden, betreft dit een verkorte en geanonimiseerde versie. Dit overzicht is tot en met 31 maart 2018 bijgewerkt.

1. Beroep tegen verkeersbesluit Klaaswaal

Naar aanleiding van de afwijzing van een nieuw verzoek om een verkeersbesluit is bezwaar en vervolgens beroep ingesteld. De zaak is gegrond verklaard. Tegen de uitspraak van de rechtbank is hoger beroep ingesteld.

2. Beroep tegen verlengen wegen- en watervergunning

Omwonenden hebben bezwaar gemaakt tegen het verlengen van een vergunning uit 2013. Deze bezwaren zijn niet-ontvankelijk verklaard. Een deel van de omwonenden heeft hiertegen beroep ingesteld. De rechtbank heeft dit beroep gegrond verklaard, heeft het besluit vernietigd en bepaald dat de rechtgevolgen van het bestreden besluit in stand blijven. Er is een nieuwe beslissing op bezwaar genomen, waartegen wederom beroep is ingesteld. Deze zaak loopt nu bij de rechtbank. De zaak dient in juni 2018.

3. Beroep tegen wegen- en watervergunning en verlenging

Na de uitspraak van de rechtbank genoemd onder 3 heeft een aantal van de omwonenden die geen beroep hadden ingesteld alsnog bezwaar gemaakt tegen de vergunning uit 2013 en opnieuw bezwaar gemaakt tegen de verlenging van deze vergunning. Deze bezwaren zijn niet-ontvankelijk verklaard. Het hiertegen gerichte beroep van deze omwonenden loopt nu bij de rechtbank. De zaak dient in juni 2018.

4. Beroep tegen besluit op bezwaar inzake realisatie windmolens

Er is bezwaar gemaakt tegen het besluit tot het vernieuwen van een windpark. Dit bezwaar is ongegrond verklaard. Tegen de beslissing op het bezwaar is pro forma beroep ingesteld bij de Rechtbank Rotterdam. De zaak is in behandeling bij de Rechtbank Rotterdam. Het waterschap is in deze rechtszaak in het gelijk gesteld. De termijn voor het instellen van hoger beroep is inmiddels ook verstreken.

5. Dagvaarding n.a.v. werkzaamheden in de dijkversterking Hoeksche Waard Zuid

Ten aanzien van de afronding van de deeltrajecten in de dijkversterking Hoeksche Waard Zuid heeft de opdrachtnemer een juridische procedure aanhangig gemaakt bij de rechtbank. De comparitie die in april was gepland is door de rechtbank uitgesteld vanwege een ingediende incidentele vordering.

6. Wateroverlast 2015

- a. Door een groep van agrariërs van de wateroverlast augustus 2015 is een verzoek tot een voorlopig getuigenverhoor ingediend. De behandeling vindt plaats in april 2018
- b. Door een (andere) groep van gedupeerden is een voorlopig deskundigenbericht verzocht. De rechtbank heeft een deskundige benoemd.
- c. Door een andere gedupeerde is een eis tot schadevergoeding ingediend bij de rechtbank. De zaak dient in april 2018.

7. Beroep tegen het uitblijven van een besluit op beslissing op bezwaar en beslissing op bezwaar

Dit betreft een nadeelcompensatiezaak in het kader van een dijkversterking. De rechtbank heeft een beroep gegrond verklaard inhoudende het uitblijven van een besluit op beslissing op bezwaar. Hiertegen heeft het waterschap verzet aangetekend. Het verzet is ongegrond verklaard door de rechtbank. Daarnaast is tegen de inmiddels genomen beslissing op bezwaar hoger beroep ingesteld.

8. Wateroverlast 2016

Door twee agrariërs is een voorlopig deskundigenbericht verzocht naar aanleiding van wateroverlast in de Zuidpolder in juni 2016. De procedure bevindt zich nog in het beginstadium.

9. Beroep tegen kennelijk niet-ontvankelijk verklaren van bezwaar

Er is bezwaar gemaakt tegen het besluit met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. Het ingediende bezwaar is niet ontvankelijk verklaard. Tegen de beslissing is pro forma beroep ingesteld bij de rechtbank Rotterdam. Inmiddels zijn de beroepsgronden aangevuld. De zaak is in behandeling bij de Rechtbank Rotterdam.

10. Voeging in strafzaak vernieling stuw

Het waterschap heeft zich gevoegd in het een strafzaak als benadeeld partij inzake het vernielen van een stuw van het waterschap. Het waterschap vordert in deze strafzaak schadevergoeding van de schadeveroorzaker. De zaak dient in april 2018.

Bijlage 7 Lijst van afkortingen

AC	Asbestcement
AGOR	Actueel Grond en Oppervlaktewater Regime
ALM	Asset Lifecycle Management
ANNAMOX	ANNaerobic AMmonium OXidation
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
Arbo	Arbidsomstandigheden
AWA	Activeren, Waarderen en Afschrijven
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AWZI	Afvalwaterzuiveringsinstallatie
BAW	Bestuursakkoord Water
BBVW	Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen
BBK	Besluit bodemkwaliteit
BBL	Beroepsbegeleidende Leerweg
BBS	Beeld Bedien Systeem
BBV	Besluit Begroten & Verantwoorden
BEC	bio-energiecentrale
B&W	Burgemeester en wethouders
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BHV	Bedrijfshulpverlening
Bor	Besluit omgevingsrecht
BRTN	Beleidsvisie recreatietoervaartnet
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde
Burap	Bestuursrapportage
BWK	Bestuurlijk Akkoord Waterketen
BWK	Boezemwaterkering
Ca	Circa
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
C2C	cradle to cradle
CBL	Cross border Lease
CBP	Calamiteitenbestrijdingsplan
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDA	Christen Democratisch Appèl
CENIRELTA	Cost-Effective NItrogen REMoval from waste water by Low-Temperature Anammox
Cfm	Conform
CMK	Compenserende maatregelen kierbesluit
CPB	Centraal Planbureau
CO2	Koolstofdioxide
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CU	ChristenUnie
CWK	Compartimentswaterkering
DAS	Dynamisch Aankoop Systeem
DBFMO	Design (ontwerp), Built (bouw), Finance (financiering), Maintain (onderhoud) en Operate (exploitatie)
D&H	Dijkgraaf en heemraden
DGWP	Deelgemeentelijk Waterplan
DOB	Duurzaam onkruidbeheer
DR	Directieraad
DRSH	Delfland, Rijnland, Schieland, Hollandse Eilanden en Waarden
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DIV	Documentaire Informatievoorziening
DV	Duurzaam Veilig
E&C	Engineering & Construct
EEP	Energie Efficiency Plan
(e)- HRM	Electronic Human Resource Management
EIB	Europese Investeringsbank
EMU	Europese Monetaire Unie/Economische en Monetaire Unie

ETW	Erftoegangswegen
EU	Europese Unie
Excl.	Exclusief
FTE	Fulltime-equivalent
GAP	Gemeentelijk AfkoppelPlan
GBKN	Grootschalige Basiskaart Nederland
GBLT	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GEP	Goed ecologisch potentieel
GGOR	Gewenst (Gewogen) grond- en oppervlaktewaterregime
GWW	Grondweg- Weg- en Waterbouw
GI	Geografische Informatie
GO	Goeree-Overflakkee
GOAW	Grensoverschrijdend afvalwater
GOW	Gebiedsontsluitingswegen
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GS	Gedeputeerde Staten
ha.	hectare
HDN	Hollandse Delta Natuurlijk
HHSK	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
HIA	Hendrik-Ido-Ambacht
HVC	Huisvuilcentrale Noord Nederland
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
HWH	Het Waterschapshuis
HWZ	Hoekse Waard Zuid
IBC	Initiële Businesscase
IBO	Inspectie Beheer & Onderhoud
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IKB	Individueel KeuzeBudget
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISA	Integrale Samenwerking Afvalwaterketen
KAM	Kwaliteitszorg-, arbeidsomstandigheden- en milieuzorgbeleid
km	kilometer
KNMI	Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
KPI	Kritische Prestatie Indicatoren
KRW	Kaderrichtlijn Water
KVW	Klein Voorne West
Kwh	Kilowattuur
LBO1	Landelijke beoordeling overstromingskansen 1
Led	Light emitting diode
LNC	Landschap, natuur en cultuur
m	meter
MBH	Commissie Middelen, Bestuurlijke Zaken en Handhaving
MBR	Muskusrattenbeheer
MD	Management Development
MES	Maatschappelijk efficiënt en solide
MLV	Meerlaagsveiligheid
Ministerie van BIZA	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Ministerie van EZ	Ministerie van Economische Zaken
Ministerie van I&M	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
MIP	Meerjaren investeringsplan
MJA	Meerjarenafpraak energie-efficiency
MJBP	Meerjarenbeleidsplan
MKBA	Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse
Mln.	Miljoen
Mm	Millimeter
MOP	Meerjaren onderhoudsplan
Mor	Ministeriële regeling omgevingsrecht
MVI	Maatschappelijke Verantwoord Inkopen
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
n.v.t.	niet van toepassing
N.B.	Nota bene

NBd	Nationale Bewegwijzeringsdienst
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NEN	Nederlandse norm
nHWBP	Nieuw Hoogwaterbeschermingsprogramma
NVO	Natuurvriendelijke oever
NWB	De Nederlandse Waterschapsbank N.V.
NWP	Nationaal Waterplan
OAS	Optimalisatie Afvalwater Studie
Obv	Op basis van
OGOR	Optimaal Grond en Oppervlaktewater Regime
OHW	Onderhanden werk
OTO	Opleiden, trainen en oefenen
OV	Openbare verlichting
OZB	Onroerendzaakbelasting
PDCA	Plan Do Check Act
PE	Polymeer
P&C	Planning en control
P&O	Personeel en organisatie
PEHS	Provinciale Ecologische HoofdStructuur
PFO	Portefeuillehoudersoverleg
PI	Prestatie-indicator
PID	Project Initiatie Document
PK	Personeel en organisatie en kwaliteitszorg-, arbeidsomstandigheden- en milieuzorgbeleid
PM	Pro memorie
PRINCE	Projects In Controlled Environments
PvdA	Partij van de Arbeid
PWK	Primaire waterkering
PZH	Provincie Zuid-Holland
RAO	Regionaal Ambtelijk Overleg
RBO	Regionaal Bestuurlijk Overleg
RBS	Royal Bank of Scotland
RBVV	Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen
RDW	Dienst Wegverkeer
RIB	Rigid Inflatable Boat
RI&E	Risico-inventarisatie en - evaluatie
Rinew	Rotterdam Innovative Nutrients Energy and Water
RISMAN	Risicomanagement
RoSa	Rotterdamse Samenwerking in de Afvalwaterketen
ROSSA	Resource Oriented Sanitation Services in Adama
RPV	Regionale Projectgroep Verkeersveiligheid
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RWS	Rijkswaterstaat
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SAW	Sectorale Arbeidsvoorwaarden
SER	Sociaal-Economische Raad
SGBP	Stroomgebiedbeheersplannen
SGP	Staatkundig Gereformeerde Partij
SNB	Slibverwerking Noord-Brabant
SNIP	Spelregelkader Natte Infrastructuurprojecten
S&P	Standard & Poor's
SOHW	Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard
SPI	Standardized Precipitation Index
SPP	Strategische Personeelsplannen
SROI	Social Return on Investment
SSC	Shared Service Centre
SSK	Standaard Systematiek voor Kostenramingen
Stowa	Stichting toegepast onderzoek waterbeheer
SVB	Slibverwerkingsbedrijf
SVI	Slibverbrandingsinstallatie
SVHW	Samenwerkingsverband Vastgoed informatie Heffing en Waardebepaling
SWOV	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid

TA	Technische Automatisering
TABP	Technische automatisering en besturingsprocessen
T-2	Huidig jaar minus 2 jaar (terug)
UvW	Unie van Waterschappen
uWBP	Uitwerkingsprogramma Waterbeheerplan
VBC's	Visstandbeheercommissies
VCA	Veiligheid, gezondheid en milieu Checklist Aannemers
V&W	Verkeer en Waterstaat
v.e.	Vervuilingseenheden
VLRT-4	Vier vervroegde landelijke rapportage toetsing
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VP	Voorne-Putten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI's	Verkeersregelininstallaties
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VTW	Verzoek tot Wijziging
VV	Verenigde Vergadering
VVD	Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
VZHW	Vereniging van Zuid-Hollandse Waterschappen
V3T	Verlengde 3 ^e toetsing
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAC	WaterschapsActieCentrum
Water	Commissie Waterhuishouding en Waterzuivering
WBI	Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium
WBP	Waterbeheerprogramma
WCK	Waterschapsbrede controlekamer
wet Hof	Wet Houdbare overheidsfinanciën
WGBP	Wegenbeheerprogramma
WHD	Waterschapspartij Hollandse Delta
WHW	Wet Herverdeling Wegenbeheer
Wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden
WM	Wet milieubeheer
WN	Water Natuurlijk
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WP	Waterplan
WS	Watersystemen
WSHD	Waterschap Hollandse Delta
WSRL	Waterschap Rivierenland
WGC	Watergovernance
WCMS	Water Crisis Management systeem
Wtw	Waterwet
WWV	Commissie Waterkering, (Vaar)Wegen en Vergunningverlening
ZB	Zuiveringsbeheer
ZHEW	Zuiveringschap Hollandse Eilanden en Waarden
Z-Info	Zuiverings Informatiesysteem
ZTW	Zuiveringstechnische Werken
ZUIS	Zuiverings Informatiesysteem

